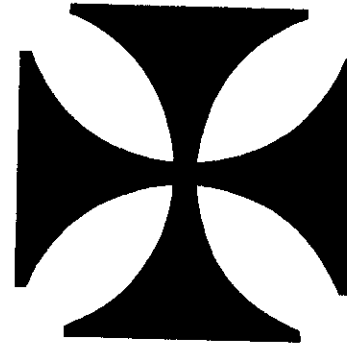

ኢየሱስ ፈራጅ ወይስ አማላጅ?

Jesus Judge or Intercessor?

Jésus Juge ou bien intercesseur?

**በአማርኛ ቋንቋ በእንግሊዝኛና በፈረንሳይኛ ቋንቋዎች
ማረጋገጫዎች የቀረቡበት የመጀመሪያ መጽሐፍ**

በዲያቆን አሐዱ አስረስ፡- ሁለተኛ መጽሐፍ

የመጀመሪያ ህትመት መጋቢት-ሚያዝያ 1991 ዓ.ም
ሁለተኛ ህትመት መስከረም - ጥቅምት 1997 ዓ.ም

፩

መታሰቢያነቱ :-

እግዚአብሔር ፈቅዶ እዚህ ደረጃ ለመድረስ ለአባቶች፣ ለአስተማሪዎች
አባቶች ሊቃና ጳጳሳት ለብዙም አባቶች ገብርኤል በኢየሩሳሌም የኢትዮጵያ
ሊቀጳጳስ ለብዙም አባቶች መልክዴዴቅ የቀድሞ ጉራጌ፣ ከንባታና ሐድያ ሊቀ ጳጳስ
በአቡነ ሰዓት የጠቅላይ ቤተክበባችን ሥራ አሥኪያጅ ለሆኑት አባቶችም
እግዚአብሔር አምላክ ነፍሳቸውን በክብር ያነርልና ለብዙም አባቶች
ተክለሃይማኖት ይቀናል።

ማሳሰቢያ

በተቻለ መጠን ይህን መጽሐፍ ሲያነቡ መጽሐፍ ቅዱስ ባይለይዎት መልካም
ነው።

ምስጋና

በመጀመሪያ ደረጃ ይህን ሁለተኛ መጽሐፍ ለማጠናቀቅ ላበቃኝ
እንዲሁ መረጃዎቼን ማግኘት እጅግ ከባድ የሆነብኝ ቢሆንም ነገር ግን
በፈቃዱ የረዳኝ ልዑል እግዚአብሔር አምላክ የተመሠገነ ይሁን።

በፈረንሳይኛ ቋንቋ በኩል አስፈላጊውን ርዳታ ላደረገችልኝ ወ/ት
ሰላማዊት ኃይሉ እንዲሁም በሃሳብና በተለያዩ ነገሮች ለረዳችሁኝ ሁሉ፤
በልዑል እግዚአብሔር ስም ምስጋናዬ ይድረሳችሁ።

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ስለክርስቶስ የተካተተው መረጃ ከእንግሊዝኛና ከፈረንሳይ ቋንቋዎች ከ1214 ዓ.ም እስከ 1984 ዓ.ም ያሉትን የያዘ ነው። ከአንዳንድ ሁኔታዎች እንፃር ሁሉንም መረጃዎችን በዚህ መጽሐፍ ማቅረብ አልቻልኩም። ነገር ግን እጅግ በጣም አስረላጊ የሆኑትን ግን ማካተቱን ልገልጽ እወዳለሁ።

- ይህ መጽሐፍ
- በምስት ቋንቋ ለመጀመሪያ ጊዜ መረጃዎች የቀረቡበት ነው
 - አምስት ምዕራፎች
 - አርባ ሁለት ንዑሳን ርዕሶች
 - በመናፍቃን የሚነሱ ከ30(ሠላሳ) በላይ ዋና ዋና ጥቅሶች የተተነተነበት
 - ከ150 (መቶ ሃምሳ) በላይ የኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤ/ክርስቲያን መረጃ ጥቅስ የቀረቡበት መጽሐፍ ነው።

እግዚአብሔር ሥራችንን ይባርክ!
አሜን!

ማውጫ

መግቢያ	7
Introduction	11
Preface	15
ምዕራፍ አንድ፡- እ.የሱስ ማነው?	21
1.1 እናንተስ ማን ትሉኛላችሁ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ	22
1.1.1 ተዋህዶ ማለት	23
1.1.2 የመዳን ምሥጢር	25
1.2 ለዎች የሰውን ልጅ ማን እንደሆነ ያሉታል? ኘሮቴስታንት	29
1.2.1 ክርስቶስን አማላጅ አድርገው የገለጹላቸው ጥቅሶች	32
1.2.2 የሮሜ 8፡34 ትንታኔ እንግሊዝኛና ፈረንሳይኛ	37
1.3 ሰዎች የሰውን ልጅ ማን ያሉታል? ጅሆቭ ዊትነስ	53
1.3.1 ክርስቶስ የሰማይና የምድር የፍጥረት ሁሉ ባለቤት	53
1.3.2 ክርስቶስ አምላክ ነው	54
1.3.3 አብና ወልድ በሥልጣን እኩል ናቸው	56
1.3.4 የይሆዋ ምስክሮች በመጽሐፍ ቅዱስ የሚያነሳቸው ጥቅሶች	58
ምዕራፍ ሁለት፡- ወላዲተ አመላክ ቅድስት ድንግል ማርያም	69
2.1 ወላዲተ አምላክ ስለመሆኗ	70
2.2 በወላዲተ አምላክ ላይ ሰይጣን ያሰነሳው ተቃውሞ	72
2.3 የድንግል ክብርና ለርሷ የሚገባ ስግደት አማላጅነቷ	76
2.3.1 ሰድንግል የሚገባ ስግደት	77
2.3.2 የድንግል ማርያም አማላጅነት	79
2.4 የአመቤታችን ዘላለማዊ ድንግልና	82
2.4.1 እጮኛዋ የሴፍ ለምን ተባለ	84
2.4.2 የበኩር ልጇን እስክትወልድ ድረስ	86
2.4.2.1 ወንድሞቹ የሚሰው ፍቺ	87

2.4.3 እስከ የሚለው ፍቺ	90
2.5 የሁላችን እናት ብዕራት እመቤት	91
2.5.1 ብዕራት ናት በዚህ ላይ የሚነሱ ጥያቄዎች	93
ምዕራፍ ሦስት፡ - ቅዱሳን መላዕክት	95
3.1 የቅዱሳን መላእክት ተፈጥሮ	95
3.2 የቅዱሳን መላእክት አገልግሎት	96
3.3 የቅዱሳን መላእክት ማዳንና አማላጅነት	97
3.3.2 የቅዱሳን መላእክት ሥልጣን	98
3.3.3 የቅዱሳን መላእክት አማላጅነት	99
3.4 የቅዱሳን መላእክት የሚደረግ የፀጋ ሥግደት	101
3.4.1 የቅዱሳን መላእክት ሥግደት አይገባም የሚሉበት	103
ምዕራፍ አራት፡- ቅድሳን	105
4.1 ቅዱሳን በገድል በሦስት ይከፈላሉ	105
4.2 የቅድሳን ክብርና አማላጅነት	106
4.2.1 ከሞቱ በኋላ በእፀደ ነፍስ ያማዳሉ	110
4.3 ቅዱሳን እያማልዱም የሚሉበት ጥቅስ ትንታኔ	112
ምዕራፍ አምስት ፡- ልሳን	120
5.1 ስጦታዎች የሚሰጡ እንጂ የሚጠየቁ አይደሉም	122
5.2 ልሳን መንድን ነው ትርጓሜውስ	123
5.2.1 እንዴት አዲስ ቋንቋ ተባለ እሁንስ?	124
5.3 እሁን የመገፈስ ቅዱስ ሙላት አላቸው ወይ?	127
Reference	129
Lizique	133
የፈረንሳይኛ ቋንቋ መረጃ ትርጉም	137

መግቢያ

ሃይማኖት እግዚአብሔርን አውቀን በእውነት የምናመልከበት ነው። በሃይማኖት ያለው እውነት ደግሞ ፈጽሞ የማይለወጥ ነው። ሃይማኖት አረጅ ደቀየር፣ ይጎልባልና ይታደስ የሚሉት አይደሉም። ዘላለማዊ እውነት፣ ዘላለማዊ ጽድቅ፣ የዘላለም ሕይወት የምናገኝበት እውነተኛውን የጽድቅ ፍሬ የምናከናውንበት፣ ለተጠራንበት እውነት በፍጹም እምልኮታዊ ሥነ ሥርዐት ስእግዚአብሔር የምንገባበት ነው። ስለዚህ ነገር መጽሐፍ ቅዱስ ብዙ እውነቶችን ይነግረናል።

- “እግዚአብሔር እንደ ድርድር ዘመንና እንደ ቀደሙት አመታት በይሁዳና በኢየሩሳሌም ቁርባን ደስ ይለዋል።” ሚል314 እግዚአብሔር የቀደመውን ሐይማኖት፣ ቁርባኑን፣ መስዋእቱን እምልኮቱን ሥርዓቱን ይወደዋል ዘዚህም ይሥ ይለዋል።
- “እናንተ ግን ወዳጆች ሆይ ከሁሉ ይልቅ በተቀደሰ ሃይማኖታችሁ ራሳችሁን ለማንጽ እየተጋችሁ በመንፈስ ቅዱስም እየጸለያችሁ ወደ ዘላለም ሕይወት የሚወስደውን የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ምህረት ስትጠባበቁ በእግዚአብሔር ፍቅር ራሳችሁን ጠብቁ” ይሁ 1፡20 በተቀደሰ እውነት ውስጥ የመኖር ጥበብ የሚገኘው በሃይማኖት መለኮትን ይነግረናል።

እንዲሁ ስር ሰደን ልንታነጽ እንዲገባን በክርስቶስም የሆነው ተስፋችን የማይናወጽ እንደሆነ እንዲህ ሲል ይገልጽልናል።

- “እንግዲህ ጌታን ክርስቶስ ኢየሱስን እንደ ተቀበላችሁት በእርሱ ተመላለሱ ሥር ሰዳችሁ በእርሱ ታነጹ እንደ ተማራችሁም በሃይማኖት ጽኑ ምስጋናም ይብላችሁ” ቆላ 2፡17

እነዚህ ከላይ ያየናቸው ጥቅሶች የሚያስረዱን የማይለወጠውን የማይሻረውን የሃይማኖት ፍሬ በሕይወታችን ይዘን እንድንሄድ የሚያስተምሩ ከሃይማኖት ፈቀቅ ማለትን ሃይማኖትን ትቶ መሄድን የሚቃወሙ ናቸው።

ከነዚህ እውነቶች በመነሳት እያንዳንዱ የምንገልጻቸው ነገሮች በሃይማኖት ላይ የጸኑ መሆን ስላለባቸው በአሁን ወቅት ያለውን ከፍተኛ የሆነ የአመለካከት መዛባት ለመቅረፍና በተቻለ መጠን እርቶዶክሳዊ ተማመህዶ ሃይማኖት ተከታይ የሚለውንና የሚመልሰውን፣ የሚያመልከውንም በትክክል እንዲረዱ በማሰብ ይህን ሁለተኛ መጽሐፍ ለመጻፍ እግዚአብሔር ረድቶኛል። በተለይ የራሳችን እምነትና አገላለጽ ምን እንደሆነ ካለማወቅ የተነሳ ብዙዎች የእምነታችን ሰዎች ሲበረግጥና ሲጠራጠሩ፣ ብሉም ሲከፋ እናያለን። ለምን ሲባል ያለማወቅ ችግር ነው። የእግዚአብሔርም ቃል “ሕዝቤ እውቀት በማጣት ጠፍቷል።” (ዮሴ 4፡4) እውቀት ከማጣት የተነሣ ሊደርስ ከሚችለው ጥፋት ለማምለጥ የግድ እውቀትን መውደድና እውቆም ማትረፍን ገንዘብ ማድረግ ይገባል።

ከዚህ በመነሳት ነው እንግዲህ “ይህን መጽሐፍ ብላ” እንዳለ ሕዝ 3፡1-3 እኛም የእርሱን እውነት በመረዳት በመጽሐፍ ቅዱስ እውነት ላይ የተመሠረተውን የቤ/ክርስቲያናችንን ትምህርት መረዳት የግድ የሚሆነው። በተለይ በአሁኑ ሰዓት በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ የሚነሱት ጥያቄዎችና ሃሳቦች እጅግ አስቸጋሪ ሆነዋል። ይህም መጽሐፍትን ካለመረዳት የተነሣ መሆኑን እናያለን። የእግዚአብሔር ቃልም “መጽሐፍትንና የእግዚአብሔር ቃል አታውቁምና ትስታላችሁ” (ማቴ 22፡29) ያሳያል። ታዲያ ኢየሱስ ተከፈሉአልን ብለን በንጠይቅ መጽሐፍ ቅዱስ አንድ ኢየሱስ አንድ ሃይማኖት አንድ ጥምቀት መኖሩን አረጋግጦ በመናገሩ ልንለየው የሚገባ አለመሆኑን ግለጽ አርጎታል። ለምን ታዲያ በኢየሱስ ላይ ይህ ሁሉ የአመለካከት ልዩነት ተፈጠረ? ብለን ስንጠይቅ የብዙዎች ሃሳብ እውነቱን እንዳይረዱ ስይጣን ልባቸውን አሳውሮታልና። “ወንጌላችን የተከደነ ቢሆን አንዲ የተከደነባቸው የሚጠፉ ነው። ለእነርሱም የእግዚአብሔር የሆነ የክርስቶስ የክብሩ ወንጌል ብርሃን እንዲያበራላቸው የዚህ አለም አምላክ የሚያምኑትን አሳብ አሳወረ።” (2ቆሮ 4፡4) ይህ እውነት ነው እንግዲህ ሰዎች ግራ አጋብቶ እንዳያስተውሉ ያደረገው።

ታዲያ ኢየሱስን በጌትነቱ፣ በአምላክነቱ፣ በፈጣሪነቱ፣ በአባትነቱ፣ በሁሉን ቻይነቱ መለየት የተገባ መሆኑን ልንረዳበት እንችላለን። ነገር ግን ኢየሱስን በአማላጅ ቦታ ያስቀመጡ የእምነት ድርጅቶች በሚያስፋፋት ትምህርት ማስተወል የጎደለው ይመስላል። ምክንያቱም አምላክ፣ ፈጣሪ፣ ፈራጅ ያሉትን ኢየሱስ አማላጅ በማለት እርስ በርሱ ሊቃረን በሚችሉ ሃሳብ አስቀምጠዋል። እነርሱም ወደው ሳይሆን መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉትን ቃላት በትክክል መረዳት ባለመቻላቸው ነው።

ስለሆነም ይህን መጽሐፍ “ኢየሱስ ፈራጅ ወይስ አማላጅ” በሚል ርዕስ እንድንፈው እስገድዶኛል። በተለይ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሱ የተለያዩ ጥቅሶች በተወሰነ ቦታ ላይ የፃፉት ቃል ኢየሱስ አማላጅ ነው ብለው እንዲቀበሉ አድርጓቸዋል። ነገር ግን ምን ለማለት እንደ ሆነ በመጽሐፍ ውስጥ በአማርኛ በእንግሊዝኛና በፈረንሳይኛ ቋንቋ ተተርጉሞ ቀርቦአል። ድንገት በነዚህ የውጭ ቋንቋዎች መጠቀም ለምን አስፈለገ? የሚል ጥያቄ ወይም ጥርምርምታ ሊለማ ይችላል። ይህ የሆነበት ምክንያት በአብዛኛው በሰው እጅ ያለው መጽሐፍ ቅዱስ በሙሉ የተተረጎመው ከእንግሊዝኛው ከጎጥሥ ጀምሮ ቅጂ ላይ በመሆኑ እንግሊዝኛው ምን ያላል ብሎ እንግሊዝኛውን ማየቱ የተገባ ስለሆነ፤ እንግሊዝኛው ቃል በተለይ ምልጃን ለማመልከት የተገለጸው Intercession በሚለው ቃል በ15 መቶ ክ/ዘመን የተገኘ ቃል ሆኖ ከፈረንሳይኛው የተወሰደ በመሆኑ የፈረንሳይኛውን ትርጉም መጠቀም የግድ አስፈላጊ ሆኖአል። ምክንያቱም ይህ መጽሐፍ በቤ/ክርስቲያናችን ውስጥ ለምዕመኑ እንደመረጃም ጭምር ሊጠቀምበት ስለሚችል በዚህ መልኩ መፃፉ ጠቀሜታ የጎላ ይሆናል ብዬ በማሰብ ነው። እንዲሁ መግቢያውን በነዚህ የውጭ ቋንቋዎች መፃፉ እነዚህ በአለም ላይ ከፍተኛ ተቀባይነትና ብዙ ተናጋሪ ያላቸው በየቦታው የሚሠራባቸው አለም አቀፋዊ ቋንቋዎች በመሆናቸው የመጽሐፉን ሃሳብ ለመግሰጽ ያህል በነዚህ ቋንቋዎች መጠቀም መልካም ነው ከሚል ሃሳብ ነው። እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ይህ ሁለተኛውና አንደኛው መጽሐፍ ማለት “የመናፍቃን ማንነትና መልሶቻቸው” የሚለው ወደ እንግሊዝኛና ወደ ፈረንሳይኛ ቋንቋ ተመልሰው እንዲጻፉ እቅድ ተይዞላቸዋል። ይህም

እምነታችንን በትክክል ከነ አባባላችን መጽሐፍ ቅዱሳዊ መረጃችን ሌሎችም እንዲያውቁት ለማድረግ ነው።

ከዚህ በተጨማሪ በእርምጃና በትግርኛ መጽሐፍ እንዲጻፍና እንዲሰራጭ ሃላብ ስለቀረበልኝ በነዚህ የአገራችን ቋንቋዎች ተተጉሞ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ይቀርባል።

ኗ

እንግዲህ እባቶቼ እናቶቼ እሀቶቼና ወያኔዎቼ ምዕመናን ከምን አንፃር እንደተደረገ እንድትረዳልኝ እፈልጋለሁ። እግዚአብሔር በቀናችው የተወሀዱ ሃይማኖታችን አጽንቶ በቸርነቱ ይጠብቀን። አሜን

በዚህ መጽሐፍ ያልተካተቱትን ትምህርቶች በሙሉ በአንደኛው መጽሐፍ የመናፍቃን ማንነት መልሶቻቸው በሚለው መኖሩን ማስታወስ እወደለሁ። እንዲሁም ስለ ተለያዩ የእምነት ድርጅቶች አሁን መግለጽ ስለሰረለገኝ በዚህ በአንደኛው መጽሐፍ ላይ የተካተተ በመሆኑ ነው።

- ቅድስት ተዋህዶ ሃይማኖታችንን ይጠብቅልን!

Introduction

With religion we recognize God and believe in him. The truth we find in religion does not change. We cannot say that a religion has become old and cannot say that it must be changed. Through religion we get lasting holiness, lasting life. Through it we get perform holy duties and became slaves of God. This Bible tells us a lot of truth on this matter.

"Then shall the offering of Judah and Jerusalem be pleasant unto the Lord as in the days of old, and as informer years. Malachi 3:4." God loves the foregone religion, vow, belief and disciplined and with that he is satisfied,

"But you beloved ones, above all else, with your holy religion make effort's to build yourselves. And praying with holy spirit keep safe yourselves waiting the blessings of Jesus Christ that leads to immortal life" Jude 1:20. It will us that the wisdom of living in holy spirit is found in religion.

That our hope in christ will hope be shaken is explained thus.

ምዕራፍ አንድ

ኢየሱስ ማነው?

በዚህ ባለንበት ወቅት ደሕ ጥያቄ የሁሉ ጥያቄ ነው። ሁሉም በዚህ ጉዳይ ላይ ትክክለኛውን መልስ ለመስጠት እንዲያስችለው እውነተኛው የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ምን እንደሆነ በአግባቡ መረዳት አለበት። ይህ ጥያቄ የእኛ እያንዳንዳችን አስም እንደሚጠይቀው ሁሉ ኢየሱስ ክርስቶስም ስለእርሱ ማንነት ሰዎች ምን እንደሚሉ ጠይቋቸዋል። ለሐዋርያትም የቀረበው ይህ ጥያቄ እንዲህ የሚል ነበር።

“ሰዎች የሰውን ልጅ ማን እንደሆነ ይሉታል?” እነርሱም፡ “እንዳንዱ ሞጥምቁ የሐንስ ሌሎችም ኤልያስ ሌሎችም ኤርምያስ ወይም ከነቢያት አንዱ ነው ይላሉ” አሉት። ማቴ 16፡14-15 ይህ ሰዎች የሚሉት ትክክለኛ ማንነቱን ያልተረዱት መሆኑን የሚያሳይ ሲሆን “እናንተስ እኔን ማን እንደሆንሁ ትላላችሁ?” አላቸው። ይህ ጥያቄ እጅግ በጣም ወሳኝ ጥያቄ ነበር። የእርሱን ማንነት እንዴት እንደሆነ የሚናገሩበት ጥያቄ ነበርና ሲመልሱም “አንተ በእውነት የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ” በማለት ነበር። ማቴ 16፡16-18 ጌታም መልሶ “ይህን ሥጋና ደምህ አልገሰጠልህም የሰማዩ አባቴ እንጂ፤ ሲል ሰኢፕሮስ ተናግሮታል። እዚህ ጋር አንድ ነገር በጣም እናስተውላለን፡-

አንደኛ - ሰዎች እነርሱ እንደመሰላቸው ብዙ ዓይነት መግለጫ ሰርሱ

እንዳቀረቡ

ሁለተኛ - ትክክለኛውን መልስ ላገኙት ለሐዋርያት ለተሰማቸው ምላሽ

ሥጋና ደም መግለጥ የሚችለውን ሳይሆን ከሰማዩ አባት

የተሰጠ መልስ መሆኑን እንረዳለን።

እሁንም በዚህ ጥያቄ ላይ ሥጋና ደም የሚገልጠውን፤ እውቀት የሚያመነጨውን ሳይሆን ከሰማዩ አባታችን የተሰጠውን እውነተኛ መልስ

ይዘን በትክክል የምንሔድ መሆን እንዳለብን ያስረዳናል። የሰማዩ አባታችን የሚገልጥልን እውቀት ስለልጁም ሊያሰሰ ክርስቶስ የተናገረው እውነት የማይሻር፣ የማይለወጥ ነውና ወደዚህ ግልጽ እውነት መምጣት ይኖርብናል። “እግዚአብሔር ይዋሽ ዘንድ ሰው አይደለም” ዘኁ 23:19 ስለሆነም ይህ ጥያቄ ዛሬ ክርስቶስ “እናንተስ ማን ትሉኛላችሁ” ብሎ የጠየቀው ጥያቄ በእኛ ዘንድ እንደ ሐዋርያት መልስ ልንሰጥበት ይገባል።

5

1.1 እናንተስ ማን ትሉኛላችሁ

አርቶዳክስ ተዋህዶ

በተዋህዶ የከበረ የእግዚአብሔር ልጅ

ይህ የእኛ የማይለወጠው ከመሠረቱ የመጣ ከሐዋርያት ሲወርድ ሲዋረድ የመጣ ግልጽና እውነተኛው ትምህርታችንና መልሳችን ነው። በተዋህዶ የከበረ ሰንል የእግዚአብሔር ልጅ የሰው ልጅ ሆኖ የታየበት ጽሑፍ ነውና። አምላክ ሰው ሆነ ሰው አምላክ ሆነ “በመጀመሪያ ቃል ነበር ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር ይህ በመጀመሪያ ነበረ ቃልም እግዚአብሔር ነበረ።” ዮሐ 1:1 “ቃልም ሥጋ ሆነ ዐጋንና ከብርን ተመልቶ በኛ አደረ” ዮሐ 1:14 ያ ቃል እግዚአብሔር ነበረ። ያ ቃል ሥጋ ሆነ ይህ የመጽሐፍ ቅዱስ መግለጫ አንድን ትክክለኛ እውነት የያዘ መሆኑ ግልጽ ነው። አምላክ እንዴት ሰው ሆነ? ብለን ስንጠይቅ በፍጹም ተዋህዶ መፈፀሙን እንመለከታለን። እስኪ የመጽሐፍ ቅዱስን አንድ መረጃ እንመልከት። “... እርሱ በላማችን ነውና ሁለቱን ያዋህደ በአዋጅ የተነገሩትንም የትዕዛዛትን ሕግ ሽሮ በመካከል ያለውን የጥል ግድግዳ በሥጋው ያፈረሰ ...” ኤፌ 2:14 ይህ ጥቅስ በሥጋው ታይቶ የጥሉን ግድግዳ ለማፍረስ የተገለጸው በሥጋ መሆኑን እንዲሁም በአዋጅ የተነገሩትን የትዕዛዛትን ሕግ ቀጥቶና አቅልሞ በአምላክነቱ ማፍረሱ በተዋህዶ የከበረ ሊያሰሰ ክርስቶስ መሆኑን ያረጋግጣልናል።

ሥጋን ከአምላክነት ጋር ያዋህደ የምንለው ለዚህ ነው። ምክንያቱም ያ አምላክ የሆነው ቃል ሥጋን ተዋህዶአልና ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስ በብዙ ቦታ ክርስቶስን የሰው ልጅ እያለ ሲጠራው እናያለን። እንዲሁ ደግሞ የእግዚአብሔር ልጅ እያለ ሲጠራው እንመለከታለን። ሁለቱን በማዋህድ ማለት የእግዚአብሔር ልጅነትንና የሰውን ልጅነት በማዋህድ የተገለጠ የታየ እርሱ ሊያሰሰ ክርስቶስ ነው። ድንገት ተዋህዶ ተዋህዶ ሲባል እንሰማለን የእኛም የእምነታችን የሃይማኖታችን ሥያሜ ከዚህ ጋር ተያይዞ ሲገለጥ እንሰማለንና ተዋሕዶ የሚባለው ምንድነው? የሚል ጥያቄ ሊነሳ ይችላል።

ሀ

ጥ.1 ተዋህዶ ማለት

ቀ

ለ አምላክ የሰው የሆነበት ሰው አምላክ የሆነበት ምስጢር የፈከናወነበት፣ የተፈፀመበት ነው። ይኸውም ከሁለት አካል አንድ አካል ከሁለት ባሕርይ አንድ ባሕርይ የነሳበት ነው። ሁለት አካል የሚባለው አምላካዊው አካልና ሰዋዊው አካል ነው። አምላካዊው አካል ምሉዕ በኩልሔ (በዓለም ሁሉ የመላ ነው)፣ ውሱን አይደለም፣ አይጨበጥም፣ አይደለስም፣ አይታይም፣ የሰው አካል ግን ይጨበባል፣ ይዳሰሳል፣ ውሱን ነው የማይወሰነው አምላካዊ አካል የሚወሰነውን የሰው አካል ገንዘቡ አደረገ እንዲሁ ውሱን አካል የማይወሰነውን አምላካዊ አካል ገንዘቡ አደረገ። የማይጨበጠው፣ የማይዳሰሰው የማይታየው፣ አምላካዊ አካል የሚጨበጠውን፣ የሚዳሰሰውን፣ የሚታየውን የሰው አካል በተዋህዶ ገንዘቡ (የራሱ) አደረገ። እንዲሁ የሚጨበጠው፣ የሚዳሰሰው፣ የሚታየው የሰው አካል የማይታየውን የማይጨበጠውን የማይዳሰሰውን አምላካዊ አካል በተዋህዶ ገንዘቡ (የራሱ) አደረገ።

ከሁለት ባሕርይ አንድ ባሕርይ ስንል፣ ሁለት ባሕርይ የምንለው አምላካዊውን ባሕርይና የሰውን ባሕርይ ነው። አምላካዊው ባሕርይ አይራብም፣ አይጠማም፣ አይታመምም፣ አይደክምም፣ አይተክዝም ወዘተ።

የሰው ባሕርይ ይራባል፤ ይጠማል፤ ይታመማል፤ ይደክማል፤ ይተክሃል ወዘተ ... ያ የማይጠማው፤ የማይራብው፤ የማይታመመው የአምላክ ባሕርይ ከሚራብው፤ ከሚጠማው፤ ከሚታመመው የሰው ባሕርይ ጋር በመዋህድ ገንዘቡ (የራሱ) አደረገው። ስለዚህም ከሁለት ባሕርይ አንድ ባህርይ ከሁለት አካል አንድ አካል በተዋህዱ ሆነ የምንለው ለዚህ ነው። በአንድ አካልና በአንድ ባሕርይ የተገለጠው ደግሞ የሕያው የእግዚአብሔር ልጅ እርሱ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ፍጹም አምላክ/ፍጹም ሰው በመሆን ተገልጦአልና።

ተዋህዶ የሚለውን በቀላሉ እንድትረዱት አንድ ምሳሌ እንስጣችሁ። ይህ ምሳሌ ለብዙ ዘመናት አባቶቻችን የተዋህዱን ምሥጢር ሲያስረዱበት የኖሩበት ነው። ምሳሌ ብረትን ወስዳችሁ እሳት ውስጥ ብትከቱት ብረቱ ብረትነቱን አልቀየረም ነገር ግን የእሳቱን ባህይ በመዋህዱ የሚያቃጥል ሆኖአል። እንዲሁ ደግሞ ብረቱ ስታዮት ፍም ነው አሁንም የብረቱን አካል አካሉ አድርጎ በመዋህዱ ሙሉ ብረቱ ላይ ታዩታላችሁ። እኛም ተዋህዶ የምንለው እንዲሁ ነው።

ኃጢአት የሌለበት ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋው ኃጢአታችንን ተሸክሞአልና። ያ በተዋህዶ የከበረው በለውም ምሳሌ ሆኖ የባርያን መልክ ይዞ የተገለጠው ኢየሱስ ክርስቶስ በፍጹም ተዋህዶ አየነው፤

- “ለኃጢአት ሞተን ለጽድቅ እንድንኖር እርሱ ራሱ በሥጋው ኃጢአታችንን በእንጨት ላይ ተሸክመው 1ኢጥ 2124 ይህ እውነት ነው እንግዲህ በተዋህዶ የተፈፀመው ለኃጢአት ሞቶ ለጽድቅ መኖር በፍጹም ተዋህዶ የተገለጠው ኢየሱስ ክርስቶስ የፈፀመልን ነው። ምክንያቱም ሥጋ ለኃጢአት ሆኖ በኃጢአት ይኖር ነበር። ነገር ግን ያን የተዋረደውን ሥጋችንን ለማንሳት በተዋህዶ ራሱን አዋረደ ዝቅ አደረገ።
- እርሱ በእግዚአብሔር መልክ ሲኖር ሳለ ከእግዚአብሔር ጋር መተካከልን መቀማት እንደሚገባ ነገር አልቆጠረውም ነገር ግን “የባርያን መልክ ይዞ በለውም ምሳሌ ሆኖ ራሱን ባይ አደረገ። በምስሉም እንደ ሰው

ተገኝቶ ራሱን አዋረደ ለሞትም ይኸውም የመስቀል ሞት እንኳ የታዘዘ ሆነ።” ራል 216-9 እርሱ በእግዚአብሔር መልክ ሲኖር ሳለ ያለው እግዚአብሔር መሆኑን ለመግለጽ ነው። መተካከልን መቀማት ማለቱ በእሪና ከእርሱ ጋር እኩል ሆኖ ሳለ በምስሉ ማለት ከአምላክነቱ ሳይለወጥና ሳይጎድል አንዳችም ነገር ሳያጠፋና ሳያሳንስ የእኛን የሰውን ሥጋ ለበሰ። ይኸም በተዋህዶ ተፈፀመ። በተዋህዶ ፍጹም ሰውነቱ ፍጹም አምላክ መሆኑን አሳይቶን ሁሉ ሲኖረውና ሲቻለው ራሱን ባይ አደረገ። ምንም እንደሌለው ምንም ማድረግ እንደማይችል ሆኖ ሲለድቡት አልተሳደበም፤ ሲመቱት አልተማታም፤ ሲገፉት አልተጋፋም እውነት ነውና የጥሉን ግድግዳ ሲያፈርስ ተገልጦአል። ራሱን ዝቅ በማድረግ ታየ ይህን እውነት ነው ስለ ክርስቶስ ቤ/ክርስቲያን የምትመሰክረው የምታስተምረው። 1ኢጥ 2122-24

ቅዱስ ዮሐንስም ስለ ሕይወት ቃል እንዲህ ሲል ተናግሮናል። “ስለ ሕይወት ቃል ከመጀመሪያው የነበረውንና የሰማነውን በዓይኖቻችን ያየነውን የተመለከትነውንም እጆቻችን የዳሰሱትን እናወራለን ሕይወትም ተገለጠ አይተንማል እንመሰክርማለን ከአብ ዘነድ የነበረውን ለእኛ የተገለጠውን የዘላለምን ሕይወት እናወራላችኋለን እናንተ ደግሞ ከእኛ ጋር ሕብረት እንዲኖራችሁ ያየነውንና የሰማነውን ለእናንተ ደግሞ እናወራላችኋለን ኅብረታችንም ከአባት ጋር ከልጁም ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ነው።” 1ዮሐ 111-4 እኛ ዛሬ የምናወራላችሁና ዛሬ ቤ/ክርስቲያን የምትነግረን በአይኖቻቸው ያዩትን የተመለከቱትን በእጆቻቸው የዳሰሱትን በፍጹም ተዋህዶ የከበረውን ኢየሱስ ክርስቶስን ነው። ማዳንም ሁሉ ለሁላችን ተፈፅሞልናልና።

1.1.2 የመዳን ምሥጢር

ብዙ ጊዜ የተለያዩ የእምነት ድርጅቶች አብዛተው መናገር የሚሞክሩት ስለመዳን ጉዳይ ነው። ነገር ግን መዳን የሚለው ቃል ከምን፣ ከየት፣ እንዴት ለሚለውና ለመሳሰሉት ጥያቄዎች ግን ጠለቅ ያለና ግልጽ መልስ ሲለጠ

አይታዩም። ለምን ሲባል መዳን የሚለው ቃልና ምሥጢሩ ራሱ ታላቅ እውነትና ፍቅር ትልቅ መታዘዝ የመጨረሻው የድህነት ምሥጢር ያለበት ነውና “መዳንም በሌላ በማንም የለም እንድንበት ዘንድ የሚገባን ለለዎች የተሰጠ ሰም ከሰማይ በታች የለምና” ሐዋ 4:12 ደብ አገላለጽ የዳንበት ታላቅ እውነት የተፈጸመው በተዋህዶ በከበረው በኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን ግልጽ አድርጎ ያመለክታል። ነገር ግን ብዙ ጊዜ ለተቃውሞ በተለይ ወላጊተ ምላክ ቅድሚያዎችን ቅዱሳን መላዕክትንና ቅዱሳን ሰዎችን ለመቃወም ሲናገሩት ይደመጣሉ። ነገር ግን እውነት ከዘላለም ሞት የመዳንን ምሥጢር ለመግለጽ የተነገረ ነው።

መዳኖችን የተከናወነው የተፈፀመው በእርሱ በኢየሱስ ክርስቶስ ሞት ነው። በአንዱ አለመታዘዝ ምክንያት ሞት እንደመጣ ሁሉ ከዚህ ሞት ደግሞ ለመዳን የአንዱ መታዘዝ ወሳኝ ነበር። በእርሱም መታዘዝና ቁስል እኛ ተፈወስን።

- “በእውነት ደዌያችንን ተሸከመ ሕመማችንንም ተሸክሞአል” ኢሳ 53:14
- “በሰዚህ ምክንያት ኃጢአት በአንድ ሰው ወደ ዓለም ገባ በኃጢአትም ሞት” ሮሜ 5:12

• “እንግዲህ በአንዱ በደል ምክንያት ፍርድ በኩነቴ ወደ ሰው ሁሉ እንደመጣ እንዲሁ በአንዱ ጽድቅ ምክንያት ስጦታው ሕይወትን ለማጽደቅ ወደ ሰው ሁሉ መጣ” በአንድ ሰው አለመታዘዝ ሰዎች ኃጢአተኞች እንደ ሆኑ እንዲሁ ደግሞ በአንዱ መታዘዝ ብዙዎች ዓድቃን ይሆናሉ።” ሮሜ 5:18 እነዚህ ከላይ የተመለከትናቸው ጥቅሶች በአንዱ ኃጢአት ምክንያት ስለመጣው ሞት በግልጽ የሚያስረዱ ናቸው። ያ አንዱ ኃጢአት ምንድነው ብለን ስንጠየቅ በአዳም መተላለፍ ምክንያት የመጣ በደል ነው። መጽሐፍ ቅዱስም እንደሚገባ ታሪኩን ይነገረናል።

እግዚአብሔር ምድርንና ሰማይን በውስጧም ያሉትን ሁሉ ከፈጠረ በኋላ እክብሮና ገዥ እድርን የፈጠረው የሰውን ልጅ ነበር። ዘፍ 1:28

እግዚአብሔርም በኤደን ምሥራቅ በተከላት ገነት ውስጥ ሰውን አኖረው ዘፍ 2:8 ከዚህ በኋላ በዚያ ላኖረው ሰው ትፅዛዝ ሰጠው። ሕግ ሰጠው “ከገነት ዛፍ ሁሉ ትበላለህ ነገር ግን መልካምና ክፉ ከምታስታውቀው ዛፍ አትበላ ከእርሱ በበላህ ጊዜ ሞትን ትሞታለህና” ዘፍ2:17 እግዚአብሔር እውነት ቁፍግርአልና ፍጹም የሆነውን እውቀው እንዲኖሩ አደረጋቸው ትፅዛዙም ጽኑ ነበረች። ነገር ግን ይህን የተባለው ሰው በመላላቱ እግዚአብሔር ያለው ሊሆን ግድ ሆነ “ወደ ወጣህባት መሬት እስክትመለስ ድረስ በፊትህ ወዝ እንጀራን ትበላለህ አፈር ነህና ወደ አፈር ትመለላለህና” ዘፍ 3:19 ይህም ብቻ አልነበረም። ዘገነት መካከል የነበሩ ሌላ የሕይወት ዛፍ ነበርና ወደዛ ዛፍ እጁን ዘርግቶ እንዳይበላ ከኤደን ገነት አስወጣው ዘፍ 3:24

እንግዲህ የአንዱ ሰው አለመታዘዝ የተባለው ይህ ነው። በአንዱ ምክንያት ኃጥአት ገባ በኃጢአትም ሞት ያለው ይህንኑ ነው። ታዲያ ከጥፋት ይድን ዘንድ አልተቻለውም ነፍሳት ሁሉ ጌታ መጥቶ በፅሁፍ እርብ ተሰቅሎ በአካለ ነፍስ ወርዶ እስኪያወጣቸው ድረስ በሲኦል በወይኒ ግዛት ውስጥ ነበሩ። “...እርሱ ደግሞ ሔዶ በውኃ ለነበሩ ነፍሳት ስበከላቸው...” 1ዬጥ 3:19 ነፍሳት ሁሉ የሕይወት ምርጫ በብሉይ ኪዳን አልነበራቸውም። ሳይል ፈንታቸው በሞት፣ በሲኦል መያዝ ነበር። ነገር ግን ይህን ሁሉ ያጠፋ ዘንድ ክርስቶስ ኢየሱስ በተዋህዶ ተገለጠ። ነቢያት ብዙ ይከሙ ብዙም ለመነ፣ ተሰቃዩ፣ ተገረፉ፣ ወደ አናብስት ጉድጓድ ተጣሉ መከራ ሲቃይ ቢፀናባቸውም በእነርሱ መከራ አለም ሲድን በእነርሱ ደም አለም ሲድን አልቻለም። እነርሱም “እነሆ አንተ ተቆጣህ እኛም ኃጢአት ሠራን ስለዚህም ተላላትን ሁላችንም እንደ ርክስ ሰው ሆነናል ጽድቃችንም ሁሉ እንደመርገም ጨርቅ ነው” ሁላችንም እንደ ቅጠል ረግፊናል በደላችንም እንደ ንፋስ ወስድናል።” ኢሳ 64:6 ሲሉ የተናገሩት ከዚህ ሁሉ ያዳኝ ከዘላለም ሞት አውጥቶ የዘላለምን ሕይወት የሰጠን እርሱ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው። “በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ

እንዳይጠፋ እግዚአብሔር እንደያ ልጁን አስኪሰጥ ድረስ አሰሙን እንዲሁ ወደ-አልና" ዮሐ 3:16 እኛ ምንም ሳንከፍሰው እንዲሁ ያለምንም ዋጋ ክፍያ እንዳች ሰውጥ ሳንሰጠው እንዲሁ አፍቅሮ ወደ ያዳን እርሱ ነው። ስለዚህ ዋጋ የከፈለብን በዋጋ የተገዛን የደም ዋጋ የከፈለብን እርሱ ነውና። መግዛታችን እውነት ሆነ። "በዋጋ ተገዝታችኋል በሥጋችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ" በማለት ይነግረናል። 1ኛ ቆሮ 6:20

እነዚህ ሁሉ ግን የተከፈለብን የፈሰሰው ደም ከኃጢአት ሁሉ የሚያነፃ ነው "የልጁ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነፃናል።" 1ዮሐ 1:8 ይላልና ከኃጢአታችን ሊያደኑን የታመነ ነው። ክርስቶስ ኢየሱስ አዳን ስንል ከዘላለም ሞት ከአዳም የወርስ ኃጢአት (Original Sin) ነው። ምክንያቱም ሰው ሁሉ አጋንንት አስሮት ነበር። በዛ በአንዱ ኃጢአት ምክንያት አጋንንት ተቆጣጥሮት የነበረውን የሰውን ነፍስ አድኖ ወደ ዘላለም ሕይወት ከሞት ወደ ሕይወት ለማሻገር ነበርና። በእርሱ ሞት ከሞት ወደ ሕይወት አሻገረን። ስለዚህም መጽሐፍ ቅዱስ በእርሱ ሞት ስላለው መዳናችን የዘላለም መዳን እውነትም እንዲህ ይሰናል "እውነት እውነት አላችኋለሁ ቃሌን የሚሰማ የላከኝንም የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው ከሞት ወደ ሕይወት ተሻገረ እንጂ ወደ ፍርድ አይመጣም" ዮሐ 5:24 "ለሚታዘዙት ሁሉ የዘላለም መዳን ምክንያት ሆነላቸው" ዕብ 5:10 "ከእርሱ ጋር ሕይወትን ሰጣችሁ በደላችሁን ሁሉ ይቅር አላችሁ በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንንም በትዕዛዛት የተፃፈውንም የዕዳ ጽሕፈት ደመሰሰው እርሱም በመስቀል ጠርቆ ከመንገድ አስወግዶታል።" ቁላ 2:14 እነዚህ ከላይ ያየናቸው ሶስት ጥቅሶች ሕይወት የማግኘታችንን እውነት ያረጋግጣልናል።

የሚቃወመን የዕዳ ጽሕፈት የተባለው ዲያብሉስ እኛን ባርያ አድርጎ ለመግዛት "አዳም" ገበፋ ለዲያብሉስ ሔዋን አመቱ ለዲያብሉስ ብሎ ጽፎ የባርነት ደብዳቤ አስቀምጦብን ነበር። ይህንንም አንዱን በሲኦል አንዱን በዮርዳኖስ አስቀምጦ ነበር። ጌታ በዮርዳኖስ ያለውን በተጠመቀ ጊዜ

ሸለውነቱ ተረግጦ በአምላካነቱ አቅልጦ ደምስሶታል። በሲኦል ያለውን ደግሞ በመስቀል ሞት ወቅት በዕለተ አርብ በአካለ ነፍስ ወርዶ ደምስሶታል። ስዚህ ነው ይቃወመን የነበረውን የዕዳ ጽሕፈት ያለው። ስለዚህም ይህ የወርስ ኃጢአት የተወገደበት ነው። ሌላው ገበሬ ኃጢአት የምንለው ነው ይህ ኃጢአት በምድር ስንኖር ልጆች ሆነን ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ ወንድ ልጅ በ40 ቀን ሴት በ80 ቀን ከተጠመቁ በኋላ በሚኖሩበት ዕድሜያቸው የሚፈጽሙት ኃጢአት ነው። ይህ ኃጢአት በንስህ በመታጠብ ራስን ለካህን በማሳየት የሚስተሰረድ ኃጢአት ነው።

እንግዲህ መዳን ስንል ከወርስ ኃጢአት ከዘላለም ሞት መሆኑን ለማስረዳት ያህል ይህ ከላይ ያነበብናቸው ሃሳቦች ግልጽ ያደርጉታል። እግዚአብሔር ይበልጥ ማስተዋሉን ይግለጽልን።

1.2 ሰዎች የሰውን ልጅ ማን እንደሆነ ይሉታል?

ፕሮቴስታንት

ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰው የኛ አማላጅ

የፕሮቴስታንት እምነት ቡድኖች በየራሳቸው የየራሳቸው ሃሳብና አገላለጽ ቢኖራቸውም በተለይ ከፕሮቴስታንት የእምነት ክፈሎች ጴንጤዎች (Pentecostal Church) ተብለው የሚታወቁት ምሥጢረ ሥላሴን እንቀበላለን የሚሉና ኢየሱስን በአማላጅነት ቦታ ያስቀመጡ ናቸው። ይህ የእምነት ድርጅት በ19ኛው መቶ ክ/ዘመን መጨረሻ እና በ20ኛው ክ/ዘመን መጀመሪያ ላይ የተመሠረተ እምነት ነው።

ምሥጢረ ሥላሴን የአንድነት የሶስትነት ትምህርትን እንቀበላለን ይላሉ ግን እንደገና ተቃራኒ የሆነ በክርስቶስ የአማላጅነት ቦታ (Position) ሰጥተውት ያስተምራሉ። እስኪ በመጀመሪያ ምሥጢረ ሥላሴ ማለት ምንድነው ብለን እንመልከት።

ምሥጢረ ሥላሴ፡- በቅድስት ተዋህዶ ሃይማኖት ትምህርት በክርስትና ትምህርት እንደሚታመነው አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ አንድም ሶስትም ናቸው የሚል ነው። በመጀመሪያ ሶስትነታቸውን በምን በምን ነው ስንል በስም፣ በአካል፣ በግብር ነው።

በስም፡- አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ማቴ 28:19

በአካል፡- ለአብ ፍጹም ገጽ፣ ፍጹም መልክ አለው

ለወልድ ፍጹም ገጽ፣ ፍጹም መልክ አለው

ለመንፈስ ቅዱስ ፍጹም ገጽ፣ ፍጹም መልክ አለው

ማቴ 3:13-17 ሉቃ 3:22 ይህ በአካል ሶስትነታቸው ፍጹም የሆነውን አንድነታቸውን አያጠፋውም፣ አይበርዘውም፣ አይደመስለውም ፍጹም በአንድነት አለና።

በግብር፡- አብ ወላዲ (አባት) ወልድ ተወላዲ (ልጅ) መንፈስ ቅዱስ ሰራዊ (ሕይወት)

አብ ወልድን ይወልደዋል መንፈስ ቅዱስን ያሰርወዋል

ወልድ ይወለዳል እንጂ አይለርጽም አይወልድም

መንፈስ ቅዱስ ከአብ ይሰርዳል እንጂ አይወልድም

አይወለድም

አብ ወላዲ ነው መዝ 2:17 ወልድ ተወላዲ ነው ማቴ 3:17

መዝ 109:13

ዮሐ 3:16

ዕብ 1:15

ዕብ 1:15

መንፈስ ቅዱስ ለራሂ ነው። ሰራዊ ማለት የሚወጣ ማለት ነው። ከአብ የሚሰርዕ ነው ስንል ከአብ የሚወጣ ማለታችን ነው።

ዮሐ 15:26 “ዳሩ ግን እኔ ከአብ ዘንድ የምልከላችሁ እጽናኝ እርሱም ከአብ የሚወጣ መንፈስ በመጣ ጊዜ እርሱ ስለ እኔ ይመሰክራል።” እንዲሁ ዮሐ 14:16 ዮሐ 14:26 እነዚህ በጣም ግልጽና አጭር የሆኑ ማረጋገጫዎች ናቸው። ስለዚህ ምሥጢር ወይም ስለ እምስቱ አፅማደ ምስጢረ ማለትም ምሥጢረ ሥላሴ፣ ምሥጢረ ሥጋዊ፣ ምሥጢረ ጥምቀት፣

ምሥጢረ ቁርባን፣ ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን በሌሎች የቤ/ክርስቲያናችን ሙጸሐፍት በብዛት የተገለጸ ለሌሆን ብዙ እዚህ ላይ መፃፉ ያን ያህል አስፈላጊ ስላልሆነ ነው።

አንድነታቸው በመለኮት፣ በአገዛዝ፣ በሥልጣን በፈቃድ ሕይወትን በመለጠፍ በእስትንፋስ ይህን በመሰለው ነገር ሁሉ አንድ ናቸው። ይህ አንድነት እንዴት እንደሆነ እንመልከት። አለምንና በውስጧ ያሉትን ሁሉ የፈጠረ እግዚአብሔር አንድ ነው። እርሱም ለብቻው ያለ ነው “ከማንሀን የሠራኸ የሚቤኸውን እግዚአብሔር እንዲህ ይላል ሁሉን የፈጠርሁ ሰማያትን ለብቻዬ የዘረጋሁ ምድርንም ያጽናሁ እግዚአብሔር እኔ ነኝ ከእኔ ጋር ማን ነበር” ኢሳ 44:24 እንዲሁም የነዚህ ሁሉ ፈጣሪና ባለቤት ብቻውን ያለ እርሱ ጂዮሱስ ክርስቶስ እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ያረጋግጣልናል።

ቡ
ዕብ 1:10 ስለ ልጅ ደግሞ “ጌታ ሆይ አንተ ከጥንት ምድርን መሠረትህ ለማየትም የእጆችህ ሥራ ናቸው እነርሱ ያረጃሉ አንተ ግን እንተህ ታናራለህ”

ዮሐ 5:21 “አብ ሙታንን እንደሚያነሣ ሕይወትም እንደሚሰጣቸው እንዲሁ ወልድ ደግሞ ለሚወዳቸው ሕይወትን ይሰጣችኋል” ይህ ቃል በእነርሱ መካከል መለያየት ኖሮ ሳይሆን ፍጹም የሆነ በሥልጣን፣ በመለኮት ያላቸውን አንድነት የሚያሳይ ነው።

ደሁ 1:24 “ላትስናክሱም እንዲጠብቃችሁ በክብሩም ፊት በደስታ ነውር የሌላችሁ አድርጎ እንዲያቆማችሁ ለሚችለው ብቻውን ለሆነ አምላክና መድኃኒታችን ከዘመን ሁሉ በፊት አሁንም እስከ ዘላለም ድረስ በጌታችን ለጂዮሱስ ክርስቶስ ክብርና ግርማ ኃይልም ሥልጣንም ይሁን አሜን” ዮሐ 1:30 “እኔና አብ አንድ ነን” ራዕ 1:18 “ፊተኛውና መጨረሻው ሕያውም እኔ ነኝ”

እነዚህ ከላይ ያየናቸው ጥቅሶች በሙሉ የሥላሴን አንድነት በመለኮት፣ በሥልጣን፣ በአገዛዝ፣ በመፍጠር ያላቸውን አንድነት የሚያሳዩን ናቸው። ስለዚህ ክርስቲያኖች ይህ እውነት የማይለወጥ ታላቅ እውነት ነውና የማይነጣጠልና በፍጹም አንድነት ከዘላለም እስከ ዘላለም የሚኖር ጌታ እግዚአብሔር አምላካችን በአንድነት በሶስትነት የጸና መሆኑን ያመለክታል። ጌታ እግዚአብሔር አምላካችን የልባችንን ብርሃን ገልጦ ያስረዳን ያሳውቀን።

እንግዲህ እንዲህ ብላችሁ ታምናላችሁ? ብለን ኘሮቴስታንቶችን ስንጠይቅ እንዲህ ጥልቅ አይሁን እንጂ እንቀበለዋለን። እናምናለን ይሉናል ታዲያ እንዲህ የምታምኑ ከሆነ ሥላሴን ከተቀበላችሁ ክርስቶስን አማላጅ ማለታችሁ ለምን ይሆን? ስንላቸው መጽሐፍ ቅዱስ ላይ ስለተገፈጠ ጥቅሱን በማየታችን ማረጋገጫ ስላለን የሚል መልስ ይሰጡናል። እስኪ እነርሱ የሚሉትን ለዚህ አባባል ያበቃቸውን ጥቅሶች እያንዳንዱን ተራ በተራ እስከ ትርጉማቸው በአማርኛ በእንግሊዝኛና በፈረንሳይኛ ቋንቋ እናያቸዋለን። በነዚህ ቋንቋዎች ለማየት ያስገደደን በአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ የተገፈጠ በሙሉ ከንጉስ ጀምሮ ቅጂ ከእንግሊዝኛው ላይ የተተረጎመ ስለሆነ እንግሊዝኛውን በደንብ የማየቱ አግባብ ይሆናል። ከዚህም ጋር በእንግሊዝኛው ውስጥ ያለው Intercession (አማላጅነት) የሚገልጸው ቃል እንደ እንግሊዝኛው The Oxford English Dictionary Vol. V. H-K At the clarendon press 1933 መሠረት ይህ ቃል ከፈረንሳይኛው እንደተገኘ ስለሚናገር የፈረንሳይኛውን ቃል ማየቱ እጅግ ወሳኝና ጠቃሚ ሆኖ በመገኘቱ ነው።

1.2.1 ኘሮቴስታንቶች ክርስቶስን አማላጅ አድርገው የገለጹባቸው ጥቅሶች እንደሚከተለው በሙሉ ይቀርባሉ።

ዮሐ 14:16 “ኢየሱስም እኔ መንገድና እውነት ሕይወትም ነኝ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም። እኔንሰ ብታውቁኝ አባቴን ባወቃችሁት ነበር ከእሁንም ጀምራችሁ ታውቁታላችሁ እይታችሁትማል አለው። ይህን ጥቀስ

ተገኝቶ ራሱን አዋረደ ለሞትም ይኸውም የመስቀል ሞት እንዲ የታዘዘ ሆነ። ራል 2:16-9 እርሱ በእግዚአብሔር መልክ ሲኖር ሳለ ያለው እግዚአብሔር መሆኑን ለመግለጽ ነው። መተካከልን መቀማት ማለቱ በእሪና ከእርሱ ጋር እኩል ሆኖ ሳለ በምስሉ ማለት ከአምላክነቱ ሳይለወጥና ሳይጎድል አንዳችም ነገር ሳያጠፋና ሳያሳንስ የእኛን የሰውን ሥጋ ለበሰ። ይኸም በተዋህዶ ተፈፀመ። በተዋህዶ ፍጹም ሰውነቱ ፍጹም አምላክ መሆኑን አሳይቶን ሁሉ ሲኖረውና ሲቻለው ራሱን ባይ አደረገ። ምንም እንደሌለው ምንም ማድረግ እንደማይችል ሆኖ ሲሰድቡት አልተሳደበም፤ ሲመቱት አልተማታም፤ ሲገፉት አልተጋፋም እውነት ነውና የጥሉን ግድግዳ ሲያፈርስ ተገልጦአል። ራሱን ዝቅ በማድረግ ታየ ይህን እውነት ነው ስለ ክርስቶስ ቤ/ክርስቲያን የምትመስክረው የምታስተምረው። 1ኤፕ 2:22-24

ቅዱስ ዮሐንስም ስለ ሕይወት ቃል እንዲህ ሲል ተናግሮናል። “ስለ ሕይወት ቃል ከመጀመሪያው የነበረውንና የሰማነውን በዓይኖቻችን ያየነውን የተመለከትነውንም እጆቻችን የዳሰሱትን እናወራለን ሕይወትም ተገለጠ አይተንማል እንመሰክርማለን ከአብ ዘነድ የነበረውን ለእኛ የተገለጠውን በዘላለምን ሕይወት እናወራላችኋለን እናንተ ደግሞ ከእኛ ጋር ሕብረት እንዲኖራችሁ ያየነውንና የሰማነውን ለእናንተ ደግሞ እናወራላችኋለን ሕብረታችንም ከአባት ጋር ከልጁም ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ነው።” 1ዮሐ 1:1-4 እኛ ዛሬ የምናወራላችሁና ዛሬ ቤ/ክርስቲያን የምትነግረን በአይኖቻቸው ያዩትን የተመለከቱትን በእጆቻቸው የዳሰሱትን በፍጹም ተዋህዶ የከበረውን ኢየሱስ ክርስቶስን ነው። ማዳኑም ሁሉ ለሁላችን ተፈፅሞልናል።

1.1.2 የመዳን ምሥጢር

ጢቴ ጊዜ የተሰያዩ የእምነት ድርጅቶች አብዝተው መናገር የሚሞክሩት ስለመዳን ጉዳይ ነው። ነገር ግን መዳን የሚለው ቃል ከምን ከየት፣ እንዴት ለሚሉና ለመሳሰሉት ጥያቄዎች ግን ጠለቅ ያለና ግልጽ መልስ ሲሰጡ

አይታዩም። ለምን ሲባል መዳን የሚለው ቃልና ምሥጢሩ ራሱ ታላቅ እውነትና ፍቅር ትልቅ መታዘዝ የመጨረሻው የድህነት ምሥጢር ያለበት ነውና “መዳንም በሌላ በማንም የለም እንድንበት ዘንድ የሚገባን ለሰዎች የተሰጠ ስም ከሰማይ በታች የለምና” ሐዋ 4:12 ይህ አገላለጽ የዳንበት ታላቅ እውነት የተፈጸመው በተዋህዶ በከበረው በኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን ግልጽ አድርጎ ያመለክታል። ነገር ግን በዚህ ጊዜ ለተቃውሞ በተለይ ወላጁ ተምላክ ቅድሚያዎችን ቅዱሳን መላዕክትንና ቅዱሳን ሰዎችን ለመቃወም ሲናገሩት ይደመጣሉ። ነገር ግን እውነቱ ከዘላለም ሞት የመዳንን ምሥጢር ለመግለጽ የተነገረ ነው።

መዳኖችን የተከናወነው የተፈፀመው በእርሱ በኢየሱስ ክርስቶስ ሞት ነው። በአንዱ አለመታዘዝ ምክንያት ሞት እንደመጣ ሁሉ ከዚህ ሞት ደግሞ ለመዳን የአንዱ መታዘዝ ወሳኝ ነበር። በእርሱም መታዘዝና ቁስል እኛ ተፈወስን።

- “በእውነት ደዌያችንን ተሸከመ ሕመማችንንም ተሸከሞአል” ኢሳ 53:14
 - “ስለዚህ ምክንያት ኃጢአት በአንድ ሰው ወደ ዓለም ንባ በኃጢአትም ሞት” ሮሜ 5:12
 - “እንግዲህ በአንዱ በደል ምክንያት ፍርድ በኩነቴ ወደ ሰው ሁሉ እንደመጣ እንዲሁ በአንዱ ጽድቅ ምክንያት ለወታወቅ ሕይወትን ለማጽደቅ ወደ ሰው ሁሉ መጣ” በአንድ ሰው አለመታዘዝ ሰዎች ኃጢአተኞች እንደ ሆኑ እንዲሁ ደግሞ በአንዱ መታዘዝ ብዙዎች ዓድቃን ይሆናሉ።” ሮሜ 5:18
- እነዚህ ከላይ የተመለከትናቸው ጥቅሶች በአንዱ ኃጢአት ምክንያት ስለመጣው ሞት በግልጽ የሚያስረዱ ናቸው። ያ አንዱ ኃጢአት ምንድነው ብለን ስንጠየቅ በአዳም መተላለፍ ምክንያት የመጣ በደል ነው። መጽሐፍ ቅዱስም እንደሚገባ ታሪኩን ይነገረናል።

እግዚአብሔር ምድርንና ሰማይን በውስጣም ያሉትን ሁሉ ከፈጠረ በኋላ አክብሮና ንዥ አድርጎ የፈጠረው የሰውን ልጅ ነበር። ዘፍ 1:28

እግዚአብሔርም በኤደን ምሥራቅ በተከላት ገነት ውስጥ ሰውን አኖረው ዘፍ 2:18 ከዚህ በኋላ በዚያ ላኖረው ሰው ትዕዛዝ ሰጠው። ሕግ ሰጠው “ከገነት ዛፍ ሁሉ ትበላለህ ነገር ግን መልካምና ክፉ ከምታስታውቀው ዛፍ እትበላ ስእርሱ በበላህ ጊዜ ሞትን ትሞታለህና” ዘፍ 2:17 እግዚአብሔር እውነት ተናግሮአልና ፍጹም የሆነውን አውቀው እንዲኖሩ አደረጋቸው ትዕዛዙም ጽኑ ነበረች። ነገር ግን ይህን የተባለው ሰው በመሳሳቱ እግዚአብሔር ያለው ሊሆን ግድ ሆነ “ወደ ወጣህባት መራት አስክትመለስ ድረስ በፊትህ ወዝ እንጀራን ትበላለህ አፈር ነህና ወደ አፈር ትመለሳለህና” ዘፍ 3:19 ይህም ብቻ አልነበረም። በገነት መካከል የነበሩ ሌላ የሕይወት ዛፍ ነበርና ወደዛ ዛፍ እጁን ዘርግቶ እንዳይበላ ከኤደን ገነት አስወጣው ዘፍ 3:24

እንግዲህ የአንዱ ሰው አለመታዘዝ የተባለው ይህ ነው። በአንዱ ምክንያት ኃጢአት ንባ በኃጢአትም ሞት ያለው ይህንን ነው። ታዲያ ይጥሩት ደድን ዘንድ አልተቻለውም ነፍሳት ሁሉ ጌታ መጥቶ በዕለተ አርብ ተሰቅሎ በአካለ ነፍሰ ወርዶ እስኪያወጣቸው ድረስ በሲኦል በወይኒ ግዙቅ ውስጥ ነበሩ። “...እርሱ ደግሞ ሕይወት በውኃ ለነበሩ ነፍሳት ሰበካላቸው...” ዘፍ 3:19 ነፍሳት ሁሉ የሕይወት ምርጫ በብለይ ኪዳን አልነበራቸውም። ልዩል ፈንታቸው በሞት፣ በሲኦል መያዝ ነበር። ነገር ግን ይህን ሁሉ ያጠፋ ዘንድ ክርስቶስ ኢየሱስ በተዋህዶ ተገለጠ። ነቢያት ብዙ ደክሙ ብዙም ለመነ፣ ተለቃዩ፣ ተገረፉ፣ ወደ አናብስት ጉድጓድ ተጣሉ መከራ ስቃይ ሲወናባቸውም በእነርሱ መከራ አለም ሊድን በእነርሱ ደም አለም ሊድን አልቻለም። እነርሱም “እነሆ አንተ ተቆጣህ እኛም ኃጢአት ሠራን ስለዚህም ተላላትን ሁላችንም እንደ ርኩስ ሰው ሆነናል ጽድቃችንም ሁሉ እንደመርገም ጨርቅ ነው” ሁላችንም እንደ ቅጠል ረግፈናል በደላችንም እንደ ንፋስ ወስድናል።” ኢሳ 64:6 ሲሉ የተናገሩት ከዚህ ሁሉ ያዳን ከዘላለም ሞት አውጥቶ የዘላለምን ሕይወት የሰጠን እርሱ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው። “በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲጸናው እንጂ የጌታ”

እንዲያጠፋ፡ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን አስኪሰጥ ድረስ አለመውን እንዲሁ ወደ-አልፍ፡ ዮሐ 3:16 እኛ ምንም ሳንከፍለው እንዲሁ ያለምንም ዋጋ ክፍያ አንዳች ሰውጥ ሳንሰጠው እንዲሁ አፍቅሮ ወደ ያዳንን እርሱ ነው። ስለዚህ ዋጋ የከፈለብን በዋጋ የተገዛን የደም ዋጋ የከፈለብን እርሱ ነውና። መግቢታችን እውነት ሆነ። “በዋጋ ተገቢታችኋል በሥጋችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ” በማለት ይነግረናል። 1ኛ ቆሮ 6:20

እነዚህ ሁሉ ግን የተከፈለብን የፈሰሰው ደም ከኃጢአት ሁሉ የሚያነፃ ነው ‘የልጁ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነሳናል።’ 1ዮሐ 1:8 ይላልና ከኃጢአታችን ሊያድንን የታመነ ነው። ክርስቶስ ኢየሱስ አዳን ስንል ከዘላለም ሞት ከአዳም የወርሰ ኃጢአት (Original Sin) ነው። ምክንያቱም ሰው ሁሉ አጋንንት አስሮት ነበር። በዛ በአንዱ ኃጢአት ምክንያት አጋንንት ተቆጣጥሮት የነበረውን የሰውን ነፍስ እድኖ ወደ ዘላለም ሕይወት ከሞት ወደ ሕይወት ለማሻገር ነበርና። በእርሱ ሞት ከሞት ወደ ሕይወት አሻገረን። ስለዚህም መጽሐፍ ቅዱስ በእርሱ ሞት ሰላለው መዳናችን የዘላለም መዳን እውነትም እንዲህ ይለናል “እውነት እውነት አላችኋለሁ ቃሌን የሚሰማ የላክኝንም የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው ከሞት ወደ ሕይወት ተሻገረ እንጂ ወደ ፍርድ አይመጣም” ዮሐ 5:24 “...ለሚታዘዙት ሁሉ የዘላለም መዳን ምክንያት ሆነላቸው” ዕብ 5:10 “ከእርሱ ጋር ሕይወትን ሰጣችሁ በደላችሁን ሁሉ ይቅር አላችሁ በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንንም በትዕዛዛት የተገፈውንም የዕዳ ጽሕፈት ደመሰሰው እርሱም በመስቀል ጠርቆ ከመንገድ አስወግዶታል።” ቁላ 2:14 እነዚህ ከላይ ያየናቸው ሶስት ጥቅሶች ሕይወት የማግኘታችንን እውነት ያረጋግጡልናል።

የሚቃወመን የዕዳ ጽሕፈት የተባለው ዲያብሎስ እኛን ባርያ አድርጎ ለመግዛት “አዳም ገበሬ ለዲያብሎስ ሔዋን አመቱ ለዲያብሎስ” ብሎ ጽፎ የባርነት ደብዳቤ አስቀምጦብን ነበር። ይህንንም አንዱን በሲኦል አንዱን በዮርዳኖስ አስቀምጦ ነበር። ጌታ በዮርዳኖስ ያለውን በተጠመቀ ጊዜ

በሰውነቱ ተረግጦ በአምላክነቱ አቅልጦ ደምስሶታል። በሲኦል ያለውን ደግሞ በመስቀል ሞት ወቅት በዕለተ አርብ በአካሉ ነፍሱ ወርዶ ደምስሶታል። ለዚህ ነው ይቃወመን የነበረውን የዕዳ ጽሕፈት ያለው። ስለዚህም ይህ የወርሰ ኃጢአት የተወገደበት ነው። ሌላው ገቢረ ኃጢአት የምንለው ነው ይህ ኃጢአት በምድር ስንኖር ልጆች ሆነን ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ ወንድ ልጅ በ40 ቀን ሴት በ80 ቀን ከተጠመቁ በኋላ በሚኖሩበት ዕድሜያቸው የሚፈጽሙት ኃጢአት ነው። ይህ ኃጢአት በንስህ በመታጠብ ራሱን ለካህን በማሳየት የሚስተሰረድ ኃጢአት ነው።

እንግዲህ መዳን ስንል ከውርስ ኃጢአት ከዘላለም ሞት መሆኑን ለማስረዳት ያህል ይህ ከላይ ያነበብናቸው ሃሳቦች ግልጽ ያደርጉታል። እግዚአብሔር ይበልጥ ማስተዋሉን ይግለጽልን።

1.2 ሰዎች የሰውን ልጅ ማን እንደሆነ ይሉታል?

ኘሮቴስታንት

ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰው የኛ አማላጅ

የኘሮቴስታንት እምነት ቡድኖች በየራሳቸው የየራሳቸው ሃሳብና አገላለጽ ቢኖራቸውም በተለይ ከኘሮቴስታንት የእምነት ክፈሎች ኤንጤዎች (Pentecostal Church) ተብለው የሚታወቁት ምሥጢረ ሥላሴን እንቀበላለን የሚሉና ኢየሱስን በአማላጅነት ቦታ ያስቀመጡ ናቸው። ይህ የእምነት ድርጅት በ19ኛው መቶ ክ/ዘመን መጨረሻ እና በ20ኛው ክ/ዘመን መጀመሪያ ላይ የተመሠረተ እምነት ነው።

ምሥጢረ ሥላሴን የአንድነት የሶስትነት ትምህርትን እንቀበላለን ይላሉ ማን እንደገና ተቃራኒ የሆነ በክርስቶስ የአማላጅነት ቦታ (Position) ስጥተውት ያስተምራሉ። እስኪ በመጀመሪያ ምሥጢረ ሥላሴ ማለት ምንድነው ብለን እንመልከት።

ምሥጢረ ሥላሴ፡ በቅድስት ተዋህዶ ሃይማኖት ትምህርት በክርስቲና ትምህርት እንደሚታመነው አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ አንድም ሶስትም ናቸው የሚል ነው። በመጀመሪያ ሶስትነታቸውን በምን በምን ነው ስንል በስም፣ በእካል፣ በግብር ነው።

በስም፡ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ማቴ 28፡19

በእካል፡ ለአብ ፍጹም ገጽ፣ ፍጹም መልክ አለው

ለወልድ ፍጹም ገጽ፣ ፍጹም መልክ አለው

ለመንፈስ ቅዱስ ፍጹም ገጽ፣ ፍጹም መልክ አለው

ማቴ 3፡13-17 ሉቃ 3፡22 ይህ በእካል ሶስትነታቸው ፍጹም የሆነውን አንድነታቸውን እያጠፋውም፣ አይበርዘውም፣ አይደመስሰውም ፍጹም በአንድነት አለና።

በግብር፡ አብ ወላዲ (አባት) ወልድ ተወላዲ (ልጅ) መንፈስ ቅዱስ

ሰራዊ (ሕይወት)

አብ ወልድን ይወልደዋል መንፈስ ቅዱስን ያሰርዐዋል

ወልድ ይወስዳል እንጂ አይሰርጽም እይወልድም

መንፈስ ቅዱስ ከአብ ይሰርዓል እንጂ አይወልድም

አይወለድም

አብ ወላዲ ነው መዝ 2፡7 ወልድ ተወላዲ ነው ማቴ 3፡17

መዝ 109፡3 ዮሐ 3፡16

ዕብ 1፡5 ዕብ 1፡5

መንፈስ ቅዱስ ሰራዊ ነው። ሰራዊ ማለት የሚወጣ ማለት ነው። ከእብ የሚሰርዕ ነው ስንል ከእብ የሚወጣ ማለታችን ነው።

ዮሐ 15፡26 “ዳሩ ግን እኔ ከአብ ዘንድ የምልክላችሁ አጽናኝ እርሱም ከእብ የሚወጣ መንፈስ በመጣ ጊዜ እርሱ ስለ እኔ ይመስክራል።” እንዲሁ ዮሐ 14፡16 ዮሐ 14፡26 እነዚህ በጣም ግልጽና አጭር የሆኑ ማረጋገጫዎች ናቸው። ስለዚህ ምሥጢር ወይም ስለ እምስቱ እዕማዶ ምስጢረ ማለትም ምሥጢረ ሥላሴ፣ ምሥጢረ ሥጋዊ፣ ምሥጢረ ጥምቀት፣

ምሥጢረ ቁርባን፣ ምሥጢረ ትንሣኤ መታገን በሌሎች የቤ/ክርስቲያናችን መጽሐፍት በብዛት የተገሰጸ ስለሆነ ብዙ እዚህ ላይ መገፋ ያን ያህል እስፈላጊ ስላልሆነ ነው።

አንድነታቸው በመሰታት፣ በአገዛዝ፣ በሥልጣን በፈቃድ ሕይወትን በመስጠት በእስትንፋስ ይህን በመሰሰው ነገር ሁሉ አንድ ናቸው። ይህ አንድነት እንዴት እንደሆነ እንመልከት። አለምንና በውስጡ ያሉትን ሁሉ የፈጠረ እግዚአብሔር አንድ ነው። እርሱም ለብቻው ያለ ነው “ከማገዝን የሠራኸ የሚቤኸህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል ሁሉን የፈጠርሁ ሰማያትን ልብቻዬ የዘረጋሁ ምድርንም ያጸናሁ እግዚአብሔር እኔ ነኝ ከእኔ ጋር ማን ነበር” ኢሳ 44፡24 እንዲሁም የነዚህ ሁሉ ፈጣሪና ባለቤት ብቻውን ያለ እርሱ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ያረጋግጣልናል።

ዕብ 1፡10 ስለ ልጅ ደግሞ “ጌታ ሆይ አንተ ከጥንት ምድርን መሠረትህ ሰማዮችም የእጆችህ ሥራ ናቸው እነርሱ ያረጃሉ አንተ ግን ጸንተህ ትኖራለህ”

ዮሐ 5፡21 “አብ መታገን እንደሚያነሣ ሕይወትም እንደሚሰጣቸው እንዲሁ ወልድ ደግሞ ለሚወዳቸው ሕይወትን ይስጣችኋል” ይህ ቃል በአነርሱ መካከል መለያየት ኖሮ ሳይሆን ፍጹም የሆነ በሥልጣን፣ በመሰታት ያላቸውን አንድነት የሚያሳይ ነው።

ይሁ 1፡24 “ሳትሰናከሉም እንዲጠብቃችሁ በከብሩም ፊት በደስታ ነውር የሌላችሁ አድርጎ እንዲያቆማችሁ ለሚችለው ብቻውን ለሆነ እምላክና መድኃኒታችን ከዘመን ሁሉ በፊት አሁንም እስከ ዘላለም ድረስ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ክብርና ግርማ ኃይልም ሥልጣንም ይሁን አሜን” ዮሐ 10፡30 “እኔና አብ አንድ ነን” ራዕ 1፡18 “ፊተኛውና መጨረሻው ሕያውም እኔ ነኝ”

እነዚህ ከላይ ያየናቸው ጥቅሶች በሙሉ የሥላሴን እንድንት በመለኮት፣ በሥልጣን፣ በእገዛዝ፣ በመፍጠር ያላቸውን እንድንት የሚያሳዩን ናቸው። ስለዚህ ክርስቲያኖች ይህ እውነት የማይለወጥ ታላቅ እውነት ነውና የማይነጣጠልና በፍጹም እንድንት ከዘላለም እስከ ዘላለም የሚኖር ጌታ እግዚአብሔር አምላካችን በእንደነት በሶስትነት የጸና መሆኑን ያመለክተናል። ጌታ እግዚአብሔር አምላካችን የልባችን ብርሃን ገልጦ ያስረዳን ያላውቀን።

እንግዲህ እንዲህ ብላችሁ፡ "ታምናላችሁ? ብለን ፕሮቴስታንቶችን ስንጠይቅ እንዲህ ጥልቅ አይሁን እንጂ እንቀበለዋለን። እናምናለን ይሉናል ታዲያ እንዲህ የምታምኑ ከሆነ ሥላሴን ከተቀበላችሁ ክርስቶስን አማላጅ ማለታችሁ ለምን ይሆን? ስንላቸው መጽሐፍ ቅዱስ ላይ ስለተገፈ ጥቅሱን በማየታችን ማረጋገጫ ስላለን የሚል መልስ ይሰጡናል። እስኪ እነርሱ የሚሉትን ለዚህ አባባል ያበቃቸውን ጥቅሶች እያንዳንዱን ተራ በተራ እስከ ትርጉማቸው በአማርኛ በእንግሊዝኛና በፈረንሳይኛ ቋንቋ እናያቸዋለን። በነዚህ ቋንቋዎች ለማየት ያስገደደን በአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ የተገፈው በሙሉ ከንጉስ ጀምስ ቅጂ ከእንግሊዝኛው ላይ የተተረጎመ ስለሆነ እንግሊዝኛውን በደንብ የማየቱ አግባብ ይሆናል። ከዚህም ጋር በእንግሊዝኛ ውስጥ ያለው Intercession (አማላጅነት) የሚገልጸው ቃል እንደ እንግሊዝኛው The Oxford English Dictionary Vol. V. H-K At the clarendon press 1933 መሠረት ይህ ቃል ከፈረንሳይኛው እንደተገኘ ስለሚናገር የፈረንሳይኛውን ቃል ማየቱ እጅግ ወሳኝና ጠቃሚ ሆኖ በመገኘቱ ነው።

1.2.1 ፕሮቴስታንቶች ክርስቶስን አማላጅ አድርገው የገለጹባቸው ጥቅሶች እንደሚከተለው በሙሉ ይቀርባሉ።

ዮሐ 14:16 "ኢየሱስም እኔ መንገድና እውነት ሕይወትም ነኝ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም። እኔን ብታውቁኝ እባቴን ባወቃችሁት ነበር ከአሁንም ጀምራችሁ ታውቁታላችሁ አይታችሁትማል አለው።" ይህን ጥቀስ

እንደ ኦክስፎርድ ሚኒ ሪፈረንስ እና ቲዣኒስ አገላለጽ

- Defendant's answer to a charge in a law court; appeal; excuse

ሲል ይገልጸዋል። ወደ አማርኛ ስንመልሰው ተከላካይ፣ ይቅርታ፣ ጥሪ የሚለውን ቃል ይሰጠናል። እንግዲህ ከነዚህ ሁሉ ፍቺዎች የምንረዳው ይህ ሮሜ 8:34 ላይ ያለው ቃል ፍርድን ይቅርታ አድራጊ መሆኑን ጋያልነቱን አልፋና አሜጋ መሆኑን ለመግለጽ የተነገረ እንጂ የሚለምን ወይም ስለኛ የሚጸልይ የሚል ፍቺ አናገኝም። የፈረንሳይኛው ቋንቋ አጠር ባለ መለኮ አራት ፍቺ ሰጥቶ አስቀምጦታል።

Synonyme de interceder (ሲኖኒም ድ፡ እንተርሴዴ) ተመሳሳይ ፍቺዎች

1. intervenir- እንቴርቨኒር- ጣልቃ መግባት ይህም ክርስቶስ እኛን ለማዳን እርሱ ራሱ አምላክ ሆኖ ባለ እኛን ለማዳን በመካከል ሆኖ ከራሱ ጋር አስታርቆናልና ነው።
2. Prier- ፕሪየ- መለመን (መሰለይ) ይህም ፍቺ ጌታ በምድር ሲመለስ በሥጋው ወራት ስለእኛ መለመኑን መሰለዩን አባት ሆይ የሚያደርጉትን እያውቁመና ይቀር በላቸው ብሎ መጠየቁን የሚያመለክት ነው። ይህ ግን በመስቀል ሞት ተፈጽሞአል።
3. Protéger- ፕሮቴገፍ - ከሆነ ነገር መጠበቅ - ከአጋንንት አሠራር የሚጠበቀን እንዳንወድቅ ዘወትር እየፈረደ ዲያብሎስን የሚያሳፍርልን እርሱ እውነተኛ አምላክና ፈራጅ እንጂ አማላጅ አለመሆኑን ያመለክታል።
4. défendre- ዴፎንድር - ተከላካይ እርሱ የዲያብሎስን ተቃውሞ ሁሉ በሞቱ አስወግዶ ልጆቹ አድርጎናል። ዛሬም ከላኛችን ዲያብሎስን

እያሳፈረ የሚጥልልን እውነተኛ አምላክና ፈራጅ እርሱ መሆኑን የሚያመለክተን ነው።

ሙሉ የእንግሊዝኛውንና የፈረንሳይኛውን መግለጫ በመጨረሻ ገጽ ላይ ይመልከቱ።

እንግዲህ እውነቱ ይህ ከሆነኝም ብለን ማመን እንዳለብን መጽሐፉ ዘንግቶ ያስረዳናል። ስለዚህ የዚህ ክፍል ትርጓሜ ፍርድን የሚያመለክት አንጂ ክርስቶስ አሁን ስለኛ የሚለፅን አለመሆኑን ያሳያል። አሁን ክርስቶስ ይለምንልናል ማለት ፈራጅነቱንና አምላክነቱን እንደ መካድ የሚቆጠር ነው። የብዙዎች የፈራሃውያን ክስ ይህ ነበርና። ራሱን ከአምላክ ጋር ያስተካክላል እኔ እስራሴ ይላል የሚል ነበርና ስለዚህ ማስተዋልን ይጠይቃልና የመጽሐፉን ቃል ዝም ብለን ሳንነጻበት ፍቺውን በትክክል መረዳት ያስፈልጋል።

እስቲ አሁን ደግሞ ክርስቶስ እንደማያማልድ እነዚህ ሁሉ በምድር አጠናቆ መሄዱንና አሁን ማን መሆኑን የሚያሳየውን ማብራሪያ እንመልከት።

* ይህ በምሳሌ ነግራላችኋለሁ ነገር ግን ስለ አብ ለእናንተ በግልጽ የምናገርበት እንጂ ከዚህ ወዲያ በምሳሌ የማልናገርበት ሰዓት ይመጣል። በዚያን ቀን በስሜ ትለምናላችሁ እኔም ስለእናንተ አብን እንድለምን የምላችሁ አይደለሁም። የሐ 16:26 ይህ ቃል የራሱ የኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ነው። እርሱም ከሞቱና ከትንሣኤው በኋላ በክብር እንጂ ስለኛ የሚለምንልን፣ የሚአልደልን አለመሆኑን ያረጋግጣልናል። ከላይ ከቁ. 16 ጀምሮ ስንመለከተው የሚለያዩትና የሚያዩበት ጥቂት ጊዜ እንዳለ ከገለፀላቸው በኋላ ይህንኑ ቃል ተናግሮአቸዋል። “ጥቂት ጊዜ አለ ታዩኛላችሁ” ያላቸው ከመቃብር ከወጣ ከትንሣኤው በኋላ ያለውን ጊዜ

ነው በተለያዩ ወቅት ተገልጾ አይተውታልና። “ጥቂት ጊዜ አለ ታዩኛሁ” ያላቸው በመቃብር ሶስት መዐልቶችና ሶስት ሌሊት የቆዩበት ጊዜ ለማሳየት ነው። እነዚህን ከገለጸ በኋላ እኔ ስለ እናንተ አብን አለምንም አለ። ደኸውም እርሱ የማዳኑን ሥራ በሥጋው ወራት አከናውኗልና ስለዚህም ቅጂውሉስ ለቆሮንጦስ ለዎች በላከው በሁለተኛው መልዕክቱ በምዕራፍ 5 ከቁጥር 16 ላይ እንዲህ ይለናል። “ስለዚህ እኛ ከአሁን ጀምሮ ማንንም በሥጋ እንደሚሆን አናውቅም ክርስቶስንም በሥጋ እንደሆነ ያወቅነው ብንሆን እንኳ አሁን ግን ከእንግዲህ ወዲህ እንደዚህ አናውቀውም” 2ቆሮ 5:16 ለዚህ ነው እንግዲህ ጳውሎስ ይህን የገለጸው። በሥጋ እንደሆነ ያወቅነው ብንሆን እንኳ ያለው በሥጋ ተመላልሶ እንደ ሰው ተርቦና ተጠምቶ ታስሮና ተገርፎ ሞቶ ከሙታን ተለይቶ ተነሥቶአልና ስለኛ የፈጸማቸውን ያደረጋቸውንና ያከናወናቸውን ሁሉ በሥጋው ወራት በዘሁ የተፈፀመው ያበቁ ስለሆነ ነው። እነዚህም በመስቀል ሞት ላይ ሁሉ አንድ ጊዜ ተፈጽሞአል። ከዛ በኋላ ስለኛ የሚለምን ኢየሱስ ክርስቶስ የለም ፈርዶ የሚያድነንና የሚፈውሰን ከኃጢአት ሁሉ ሊያነጻን የሚችል ክርስቶስ እንጂ ያለው ክርሱ በላይ ያለ አንዳች የለምና።

“...አስቀድሞ ስለራሱ ኃጢአት በኋላም ስለ ሕዝቡ ኃጢአት ዕለት ዕለት መሥዋዕት ያቀርብ ዘንድ አያስፈልገውም ራሱን ባቀረበ ጊዜ ይህን አንድ ጊዜ ፈጽሞ አድርጓልና” ዕብ 7:27 ምዕመናን አስተውሉት እነዚህ ሁሉ የተፈፀሙት አንድ ጊዜ ነው ራሱንም ያቀረበው በመስቀል ሞት ላይ ነው። እንግዲህ ይህን ያከናወነለትን ሁሉ ዘንግቶ ገና ኢየሱስ ስለ ኃጢአቴ ይማልዳል ማለት ገና አልጻገኩም በሉ የዘላለም ሞት እንደነገሰበት የማመን ያህል ነው።

ሌላው ሊለዩት ያልቻሉት አንድ ነገር አንዳለ ይለማናል። ገቢረ ጢአትና የጥንተ አብሶ ኃጢአትን ገቢረ ኃጢአት የምንለው ቀደም ብለን

የመዳን ምሥጢር ላይ እንደገለጸው በሕይወታችን ዘመን ስንኖር የምንሰራው ኃጢአት ሲሆን ይህም በንስህ የሚወገድ ነው። ጥንተ አብሶ ኃጢአት ግን በኢየሱስ ክርስቶስ ቁስልና ሞት በትንሣኤውም የተወገደ ነው። ይህ ኃጢአት የዘላለም ሞት አሳውጀብን የነበረ ኃጢአት ነውና ስለዚህ ሁለቱን አጥርተው በለዩአቸው ክርስቶስንም በትክክል ለደተው ይረዱት ነበር።

፩

• ዕብ 5:7 “እርሱም በሥጋው ወራት ከሞት ሊያድነው ወደሚችል ከብርቱ ጨኸትና ከእንባ ጋር ጸሎትንና ምልጃን አቀረበ። እግዚአብሔርን ስለመፍራቱ ተሰማለት ምንም ልጅ ቢሆን ከተቀበለው መከራ መታዘዝን ተማረ። ከተፈፀመም በኋላ በእግዚአብሔር እንደ መልክ ጼዴቅ ሹመት ሊቀ ካህናት ተብሎ ስለ ተጠራ ለሚታዘዙት ሁሉ የዘላለም መዳን ምክንያት ሆነላቸው” እነዚህ ሁሉ በሥጋው ወራት በምድር ሲመላለስ የፈፀማቸው መሆኑን በግልጽ የሚያረጋግጥ ነው። እግዚአብሔርን ስለመፍራቱ ተሰማለት ማለቱ አዳም እግዚአብሔርን ባለመፍራቱ ያፍሮ በልቶ ነበርና እርሱ ኢየሱስ ክርስቶስ ግን ጉልበት እቅም ኃይል እያለው እንደሌለው በመሆን ራሱን ዝቅ አድርጎ መታዘዝን አሳይቶአልና። መጽሐፍም እንዲህ ይለናል። “በአንዱ ሰው አለመታዘዝ ብዙዎች ኃጢአተኞች እንደ ሆኑ እንዲሁ ደግሞ በአንዱ መታዘዝ ብዙዎች ጸድቃን ይሆናሉ።” ሮሜ 5:19 አንዱ ያልታዘዘው አዳም ነው አትብላ የተባለውን በልቶአልና አንዱ የታዘዘው ክርስቶስ ነው ከሰማየ ሰማያት ወርዶ ራሱን ባዶ አድርጎ ስለእኛ ሞቶአልና። ሞት የመጣው ባለመታዘዝ ምክንያት ነበርና ለሚታዘዙ ሁሉ ይድኑ ዘንድ የዘላለም መዳን ምክንያት ሆነላቸው ያለው ለዚህ ነው። አባቶቻችንም ሲናገሩ “ከመሥዋዕት መታዘዝ ይበልጣል” ይሉናል። ክርስቶስ አልፋና ፊጋ መጀመሪያና መጨረሻው እርሱ ስለሆነ ከእርሱ ውጪ ከእርሱ በላይ ማንም የለም። ፈራጅ እንደ ሥራው ለሁሉ የሚከፍል እንጂ ስለኛ

ኃጢአት የሚለምን አይደለም። “እነሆ በቶሎ እመጣለሁ ለእያንዳንዱም እንደ ሥራው መጠን እከፍል ዘንድ ዋጋዬ ከእኔ ጋር አለ። አልፋና አሜጋ ፊትኛውና ኋለኛው መጀመሪያውና መጨረሻው እኔ ነኝ። ከዚህ በላይ ምን ያስፈልግ ይሆን? አማላጅ ብለው የሚያምኑ ራሳቸውንና እምነታቸውን እንዲመረምሩ እንጠይቃቸዋለን። የሚያምኑት እምነት ራሱ እርስ በርሱ ይጋጫልና። ክርስቶስ ኢየሱስ ወልድ ከሶስት አካል አንዱ አካል መሆኑን አምላክ ፈጣሪ ከአብ ጋር በእሪና እኩል መሆኑንና ራሱ እግዚአብሔር መሆኑ እያመኑ ፍጹም በተቃራኒው ደግሞ አማላጅ ነው ብሎ ማመን ሁለቱ ፍጹም ይቃረናል። ስለዚህም ነው እምነታቸውንና ራሳቸውን እንዲመረምሩ የጠየቅናቸው። አማላጅ ከሚለው ቃል ጋር መምጣት አንስቶ እምነቱ አብሮ ተመሥርቶአልና የቀደመውን ግን ባለመመርመር ብዙዎች እየጠፉ ነውና። ለዚህም ይመስሰናል ከሙሴ ወንጌል አማኞችና ከሌላው የጴንጤ ቡድን ውስጥ የእምነት ሠራዊት (Faith Army) የአሸናፊዎች መቅደስ(Winner Chaple) አሴምብል ቸርች የመሳሰሉት ተገንጥለው የወጡት። ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይለናል። “እግዚአብሔር እንዲህ ይላል በመንገድ ላይ ቁሙ ተመልከቱም የቀደመችውን መንገድ ጠይቁ መልካሚቱ መንገድ ወደት እንደሆነች እወቁ በአርሲም ላይ ሂዱ ለነፍሳችሁ ዕረፍት ታገኛላችሁ ብዙዎች ግን እንሔድባትም አሉ።” ኤር 6:16 መንገድ ያለው ሃይማኖትን ው የቀደመውን እምነት በመጠየቅ ትክክሉን መረዳት ይቻላል። ልብን ልከኛ ማድረግ ግን ጥፋት ነው “መንፈስን አታጥፉ ትንቢትን እትናቁ ሌን ፈትኑ መልካሙን ያዙ ከማናቸውም አይነት ክፉ ነገር ራቁ።” 1ተሰ 1:19 ይህ ምክር ታላቅ ነውና የእግዚአብሔርን እውነት ማጥፋቱ የተገባ ይሆንምና ሁሉን ፈትኖ መልካሙን ሃይማኖት መያዝ ይበጃል፤ ያድናል።

ጥ 1ጢጥ 215 “አንድ እግዚአብሔር አለና በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለው መካከለኛው ደግሞ አንድ አለ፤ እርሱም ሰው የሆነ ክርስቶስ አያሱስ ነው።”

ሌላው ብዙ ጊዜ አብዝተው ክርስቶስ የማልዳል የሚለብት ጥቅስ ይህ ነው። በእውነት ይህ ቃል አንድ እግዚአብሔር አለና ነው ያለው አንዱ እግዚአብሔር ደግሞ ራሱ ጌታችን አያሱስ ክርስቶስ ነው። በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለው እርሹ የማስታረቅ ሥራን ስላከናወነ ነው። ይህንም መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ያስቀምጠዋል “ነገር ግን የሆነው ሁሉ በክርስቶስ ክራሱ ጋር ካስታረቀን የማስታረቀም አገልግሎት ክስጠን ከእግዚአብሔር ነው እግዚአብሔር በክርስቶስ ሆኖ ዓለሙን ከራሱ ጋር ያስታርቅ ነበርና በደላቸውንም አይቆጥርባቸውም ነበር በእኛም የማስታረቅ ቃል አኖረ።” 2ቆሮ 5:18-20 እግዚአብሔር ከአለሙ ጋር በክርስቶስ ሆኖ ታረቀን እርሱ ክርስቶስ እግዚአብሔር ነውና ከራሱ ጋር ያስታርቅ ነበር አለን። ይህ በመካከል የሚለው ቃል እርቅን ከአምላክ ጋር እንድናደርግ የተገለጠ አያሱስ ክርስቶስ መሆኑን ለማመልከት እንጂ ፈጽሞ ከምልጃ ጋር ግንኙነት የለውም። ምክንያቱም በመካከል ሆኖ ሰውና እግዚአብሔርን የሚያስታርቅ ሰላልነበረ

“አንድያ ልጁ እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲታ ወደአልና” ያሰኘው ይህ ነው። ዮሐ 3:16 ይህም ልጅ በመካከል መሆኑ ከራሱ ጋር እርቅን ለሰው ልጆች ሊሰጥ መሆኑን ያመለክተናል። አንድ ጥቅስ እንጫምር “ጥልንም በመስቀሉ ገድሎ በእርሱ ሁለታቸውን በአንድ አካል ከእግዚአብሔር ጋር ያስታርቅ ዘንድ ነው።” ኤፌ 2:16 ተለያይተን የነበርን እኛ በክርስቶስ አያሱስ ከእግዚአብሔር ጋር መታረቃችንን ለማመልከት ነው። እርሱ በመስቀሉ ሞት የዘላለምን ሞት በማስወገድ ሕይወትን ለኛ ሰጥቶናልና። ክብር ለእርሱ ይሁን ስለዚህ መካከል የሚለው መድኃኒት ሆኖ ለዘላለም ሕይወት ያበቃን እርሱ ክርስቶስ አያሱስ በመሆኑ ነው።

ጥ 7:23-25 “እነርሱም እንዳይኖሩ ሞት ለለክለክላቸው ካህናት የነጮት ብዙ ናቸው እርሱ ግን ለዘላለም የሚኖር ለለሆነ የማይለወጥ ክህነት አስው። ስለ እርሱም ሊያማልድ ዘሕይወት ይኖራልና ስለዚህ ደግሞ በእርሱ ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል።”

ይህ ዕብራውያን መልዕክት ምዕራፍ ሰባት የሚያወራው የብሉይ ኪዳን ካህናትና የአዲስ ኪዳን እውነት ፈጽሞ በደሙ ያዳነን ሊቀ ካህናታችን አያሱስ ክርስቶስ እንዴት እንዳይረገና በሁለቱ መካከል ያለውን ልዩነት በማንፃባር የፃፈው ነው። ስለ እነርሱ የተባለው የብሉይ ኪዳንን ሊቀ ካህናት ነው። እስኪ በብሉይ ኪዳን ምን ይደረግ እንደነበር እንመለከት። በመጀመሪያ ደረጃ ብሉይ ማለት የድሮ ማለት የቀድመውን ኪዳን እግዚአብሔር ለነቢያት ሰጥቶ ነበርና ነው። ይህም ኪዳን ያለ ደም ሥርየት የለምና። በነቶች፣ ፍላጎቶች፣ ጥጆች፣ ጊደሮች፣ ዋናሽ፣ ርግብ በማቅረብ የሚያገኙት የኃጢአት ሥርየት ነበር። ይህም ኪዳን ብሉይ በመባል ይታወቃል። ለዚህም እግዚአብሔር ለነቢያት እግዚአብሔር ሙሴ የሚያቀርቡትን መስዋዕት እንዴት እንደሆነ ነግሮአቸው ነበር። ይህን መሥዋዕት ደግሞ የሚያቀርቡት ለዎቶ ሊቀ ካህናት ተባለው ይጠሩ ነበር። መሥዋዕቱ አይነታቸው የተለያዩ ነበር።

አንደኛ፡- የኃጢአት መሥዋዕት ይህ ሰው ለለስራው ኃጢአቱ ይቅር እንዲባል ይዞት የሚመጣው መስዋዕት ነው። ይህም በነቶች፣ በጥጆች፣ በጊደሮች ደም መፍሰስ የሚፈጸም ነበር። ከዚህም በኋላ በሐጸጽ ቅጠል ደሙን ይረጩ ነበር የኃጢአት ሥርየት በዚህ መልኩ ይፈፀም ነበር።

ሁለተኛ፡- የሚቃጠል መሥዋዕት ይህ በእግዚአብሔር ፊት በቅድስተ ቅዱሳት ፊት ሊቀካህኑ ለእግዚአብሔር መገዛታቸውን በማመልከት ስለ ታላቅነቱና አምልኮቱ የሚያቀርበው መሥዋዕት ነው።

ሦስተኛ፡ የበደለ መሥዋዕት ስለ በደላቸው በእግዚአብሔር ፊት በሊቀ ካህኑ እጅ ጌታ እግዚአብሔር አምላክ ይቅር እንዲላቸው የሚቀርብ ነው።

አራተኛ፡ የሰላም መሥዋዕት ብዙ አይነት አፈጻጸም ቢኖረውም ይህ መስዋዕት ስለ ሰላም የሚቀርብ ነው። ብዙ ጊዜ ግን መጽሐፍ ላይ ይህ መስዋዕት በብዛት ሲቀርብ እናየውም። በተወሰኑ ጊዜያት ካልሆነ በስተቀር።

አምስተኛ፡ የደህንነት መሥዋዕት ይህ መሥዋዕት ለራሳቸውና ለአገራቸው ለሕዝቡ ደህንነት የሚቀርብ መሥዋዕት ነው። በመቅሰፍት ጊዜያት ሁሉ የሚቀርብ ነው።

ስለመሥዋዕቶቹ የሚከተሉትን ጥቅሶች ይመልከቱ። ዘፀ 18፡12

ዘሌ 16፡1-5 ዘሌ 12፡16 1ዜና 21፡16-27

እነዚህ ከላይ ያየናቸው መሥዋዕቶች በሙሉ የሚፈጸሙት በሊቀ ካህኑ ነበር። ሊቀ ካህኑ ራሱ ሁሌ እንዳይገባ ያለመሥዋዕትም እንዳይቀርብ ታህ ነበር። የመጀመሪያ የብሉይ ሊቀ ካህን የነበረውን አሮንን እግዚአብሔር ለሙሴ በመንገር እንዲህ ብሎታል። “እኔ በሥርየት መክደኛው ላይ በደመናው ውስጥ አታያለሁና እንዳይሞት በመጋረጃው ውስጥ በታላቁ ላይ ወዳለው ወደ ሥርየቱ መክደኛ ወደ ተቀደለው ሥፍራ ሁልጊዜ እንዳይገባ ለወንድምህ ለአሮን ንገረው። እንዲሁ አሮን ለኃጢአት መሥዋዕት ወይፈን ለሚቃጠል መሥዋዕትም አውራ በግ ይህ ወደ ተቀደለ ሥፍራ ይግባ” ዘሌ 16፡2-3 ወደ እግዚአብሔር ያለ መሥዋዕት መቅረብ አይቻልም ነበር። ሊቀ ካህኑ ኃጢአት ካለበት እዛው ይገድለው ስለነበር ወደ ውስጥ የሚገባው ሰው እግሩ በገመድ ይታሰር ነበር። ምክንያቱም ቢሞት በገመድ ጎትተው ያወጡት ነበር እንጂ ራሳውን ጉብቶ የሚያወጣ አልነበረም።

እንግዲህ በብሉይ ኪዳን ይህ ሁሉ ድካም ሊኖርባቸው የቻለው ኃጢአት ባለመወገዱ በዘላለም ሞት የታሰሩ በመሆናቸው ነው። እነርሱ

ማለት ሊቃነ ካህናቱ በመጀመሪያ ለራሳቸው ኃጢአት መወገድ መሥዋዕት ካቀረቡ በኋላ ለሰው ደግሞ ያቀርቡ ነበር። ምንም እንኳን እነርሱ በሚያቀርቡት መሥዋዕት ጌታ እግዚአብሔር አምላክ ለጊዜው ባያጠፋቸውም ካህናቱ ግን እንደማንኛውም ሰው በሞት የታሰሩ ነበሩ። ከፍብለን ዕብ 7፡23 ላይ እንደምናየው “እነርሱ ግን ሞት ስለከለከላቸው ካህናት የሆኑ ብዙ ናቸው።” ይላል። ይህ አገላለጽ አንድ ነገር ያስረዳል። ሞትን ሊያስወግድ የሚችል መሥዋዕት አልነበረም። ከጊዜያዊ መቅሰፍት ይደኑበት ነበር። እንጂ ነገር ግን ክርስቶስ በተገለጠ ጊዜ የፍያልና የበግ ደም ሳይሆን በራሱ ደም አነፃ። በነዚህ እንሰላት ደም ፈንታ የእርሱ ደም በመቅደሱ ቆመ። ያ የጥል ግድግዳ መፍረሱን ለማመልከት የመቅደሱ መጋረጃ ለሁለት ተቀደደ። እኛም በርሱ ደም ዳንን። የሊቃነ ካህናቱ ያ ሁሉ ድካም ቀረ ሊቃነ ካህናቱ አሁን በየዕለቱ መሥዋዕት ይህ መግባት አያስፈልገውም። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሞቱ ይህን ሁሉ አስወግዶ ራሱን በማቅረብ ፈጽሞታልና። መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይለናል። “እርሱም (ኢየሱስ ክርስቶስ) እንደነዚያ ሊቃነ ካህናት አስቀድሞ ስለራሱ ኃጢአት በኋላም ስለ ሕዝቡ ኃጢአት ዕለት ዕለት መሥዋዕት ያቀርብ ዘንድ አያስፈልገውም ራሱን ባቀረበ ጊዜ ይህን አንድ ጊዜ ፈጽሞ አድርጓልና።” ዕብ 7፡26-28 ከዚህ በላይ ምን ማረጋገጫ ያስፈልጋል። ስለዚህም ክርስቶስ ያን የካህናቱን ድካምና ሞት አስወግዷልና ስለ እነርሱ ሊያማልድ ማለት ድካሙን መስዋዕቱን ሁሉ አስቀርቶ ለእነርሱ ፈርዶላቸዋልና። ከሞትም አድኖአቸዋልና ስለዚህ ካህናቱ ዛሬ የፍያልና የበግ የጥጃ ደም ሳይሆን ይዘው የሚቀርቡት የክርስቶስን ደምና ሥጋ ነው። በ/ክርስቲያንም “ሥጋዬን የበላ ደሜን የጠጣ የዘላለም ሕይወት አለው” ዮሐ 6፡53 ባለው አማካኝ ቃሉ መሠረት ካህናቱ “ሥጋውን ብሉ ደሙን ጠጡ” ብለው ያወጃሉ ሕይወት እንድናገኝ ክርስቶም ጋር ያለን ሕብረት በዚህ ይፈፅማልና። ስለዚህም ይህን አስተውሎ የቃሉ ናቺ የሚያስረዳንን በግልጽ ማወቅ ይኖርብናል። ቀደም ብለን እንዳልነው “ይማልዳልና” ያለው “ይፈርዳል ድካማቸውን አስቀርቷል የበጎችና የፍየሉች ደም ተወግዶ በደሙ ነዕተናል።”

የሚል ፍቺ ያለው ነው ትርጉሙ እነርሱ እንደሚሉት ይሁን እንኳ ቢባል እነዚህ ካህናት ሞተዋል አልፈዋል። ስለ እነርሱ በማለት መጽሐፍ ነግሮና ሁሉ ለሞቱት ለነዚህ የብሉይ ኪዳን ካህናት ይለምንላቸዋል የሚል ፍቺ ሊሰጥ ነው። ታዲያ የጌታ ማዳኑ አንድ ጊዜ ፈጽሞ አደረገው ማለቱን ሁሉ ከንቱ ያደርገዋል። ፈጽሞ ከጌታ አሰራር ጋር የማይገናኝ ፍቺ ይሆናል ገና ሰላለፈው ሊያውም ብሉይ ኪዳን ይለምናል ብሎ የሚሰጠው ፍቺ ፍጹም ስሕተትና ማስተዋል የጎደለው መሆኑን ያመለክተናል። በዚህ አገገር ትክክለኛው የመጽሐፍ ቃል ፍቺ ከላይ ቀደም በለን የገለጽነው ነው።

- ‘ሊቀ ካህናቱም በየዓመቱ የሌላውን ደም ይህ ወደ ቅድስቱ እንደሚገባ ራሱን ብዙ ጊዜ ሊያቀርብ አልገባም እንዲህ ቢሆንስ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ ብዙ ጊዜ መከራ ሊቀበል ቦተገባው ነበር። አሁን ግን በዓለም ፍጹሜ ራሱን በመሥዋት ኃጢአትን ሊሸር አንድ ጊዜ ተገልጦአል። ለሰዎችም አንድ ጊዜ መሞት ከእርሱ በኋላም ፍርድ እንደ ተመደበባቸው እንዲሁ ክርስቶስ ደግሞ የብዙዎችን ኃጢአት ሊሸከም አንድ ጊዜ ከተለዋ በኋላ ያድናቸው ዘንድ ለሚጠባበቁት ሁለተኛ ጊዜ ያለ ኃጢአት ይታይላቸዋል’ ዕብ91:25-28
- “ነገር ግን እርሱ በብርሃን እንዳለ በብርሃን ብንመላለስ ለእያንዳንዳችን ኅብረት አለን የልጁም የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነፃፃል።” 1ዮሐ 1:7

እግዚአብሔር የማስተዋሉን ሃይል ይስጠን

- 1ኛ ዮሐ 2:1 “ማንም ኃጢአትን ቢያደርግ ከአብ ዘንድ ጠበቃ አለን እርሱም ጻድቅ የሆነ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።”

በመሠረቱ ቃሉን በትክክል ላስተዋለው ክርስቶስ ለመለመኑ የሚቀርብ ጥቅስ አልነበረም። ከአብ ዘንድ ጠበቃ አለን የሚለው አገላለጽ ምን እንደሆነ እንመልከተው። ጠበቃ በመሠረቱ ሥራው አንድን ተከላሽ የክሱ ነገር በርሱ ላይ ቅጣት እንዳይፈፀም የሚከላከል ከጥፋት ፍርድ የሚያድን ነው። ጠበቃ

ጠቅላላ ባለ አመለካከት ተከላሹን ነፃ የሚያወጣ ነው ለምሳሌ ያህል በአለም ላይ ብዙ የፍርድ ሂደቶች ይከናወናሉ። ተከላሹን ከፍርድ ነፃ ለማውጣት ከፍተኛውን ሚና የሚጫወተው ጠበቃው ነው ተከላሹም ከፍርድ ነፃ ቢሆን የሚደነቀውና የሚመሰገነው ጠበቃው ነው። እንግዲህ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እኛን ከፍርድ ነፃ ለማውጣት ሞቶአል፤ ሙትና መቃብርን አጥፋቱ ተነስቷል። እርሱ ለኛ ባይቆምልን ኖሮ ኃጢአት ሠልጥናብን መንገድ ጠፋቱብን እንኖር ነበር እርሱ ዘወትር ኃጢአታችንን ይቅር ሊለንና ሊያነፃን የታመነ ነውና ከሳሻችን ዲያብሎስ የሚያስነሳውን የሞትና የኃጢአት ሥራ በርሱ ኃይል ነፃ እንደሚያወጣን የሚናገር ነው። እርሱን መጽሐፍ ጻኛ ማለት አቅቶት አይደለም። የኛን ሥጋ በመልበስ የኛን መከራና ሥቃይ እርሱ የተሸከመው በመሆኑ እንጂ ክርስቶስ ጠበቃ አለን ሲል ዘወትር ለኛ ኃጢአት የሚለምን ማለት ሳይሆን የሚፈርድልን ነፃ የሚያወጣን ይቅር የሚለን ከሳሻችን ዲያብሎስን የሚያሳፍርልን አለን ማለቱ እንደሆነ ገልጽ ሊሆን ይገባዋል። ለምሳሌ ጌታ እግዚአብሔር አምላካችን ጠበቃ ሆኖ ኢያሱን ነፃ እንዳወጣው እንመለከታለን። “እርሱም ታላቁን ካህን ኢያሱን በእግዚአብሔር መልዕክ ፊት ቆሞ አሳየኝ ሰይጣንም ይከበው ዘንድ በለተቀኝ ቆሞ ነበር። እግዚአብሔርም ሰይጣንን ‘ሰይጣን ሆይ እግዚአብሔር ይገሥፅህ ኢየሩሳሌም የመረጠ እግዚአብሔር ይገባህ በውኑ ይህ ከአሳት የተነጠቀ ትንታግ አይደለምን አለው። ኢያሱ እድፋም ልብስ ለብሶ በመልዕክ ፊት ቆሞ ነበር። እርሱም መልሶ በፊቱ የቆሙትን እድፋሙን ልብስ ከእርሱ ላይ አውልቁ ላላቸው እርሱንም አበላህን ከአንተ አርቄዐለሁ ጥሩ ልብሰም አለብሰሃለሁ አለው። ደግሞ ንጹህ ጥምጥም በራሱ ላይ አድርጉ አለ። እነርሱም በራሱ ላይ ንጹህ ጥምጥም አደረጉ ልብሱን አለበሱት የእግዚአብሔርም መልዕክ በአጠገቡ ቆሞ ነበር” ዘክ 3:1-5

ከዚህ ጥቅስ የምንረዳው ራሱ እግዚአብሔር ከሳሹን ሰይጣንን እንዴት እንዳሳፈረው የሚያመለክት ነው። ከዚህ እውነት በመነሳት ክርስቶስን ጠበቃ

ሲለው አዳኞችን፣ ከሳሻችን ዲያብሎስን የሚያሳፍርልን፣ አበሳችንን ሁሉ ያራቀለን አንዱ ጌታ አምላክ መድኃኒትና ፈራጅ እርሱ መሆኑን ለመመልከት ነው። ምክንያቱም 1ዮሐ 1፡9 “በኃጢአታችን በመናዘዝ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከአመፃም ሁሉ ሊያነፃን የታመነና ጸድቅ ነው።” ይላል። ጠበቃ የሚለው ፈጽሞ ለምልጃ የሚጠቀስ አይደለም ምክንያቱም እርሱ ይቅር የሚልና የሚያነፃ ቆንጂ የሚለምን አይደለም። እንደ ኘሮቴስታንት አገላለጽ ከሆነ እርስ በርሱ የዮሐንስ መልዕክት ይጋጫል። ይኸውም በም. 1፡9 ያነፃፍል ይቅር ይለናል እያለ ም. 2፡1 ላይ ይለምናል ካለ ወዴት? ወደማን? ወደ አብ ቢባል “አብ ከወልድ አይበልጥም” ወልድም ከአብ አያንስም አኩል ናቸው” ብለው ያመነትን የሥላሴን ትምህርት ያፈርሰዋል። ይህም ብቻ አይደለም የዮሐንስ መልእክትም በየምዕራፉ ይጋጫል ማለት ነው። ግን እውነቱ ይህ ስላለሆነ ፈራጅነቱን ይቅር ባይነቱን እንጂ አማላጅነትን ፈጽሞ አያመለክትም።

እንግዲህ እንዲህ አይነት አመለካከት ባላቸው የኘሮቴስታንት የእምነት ድርጅቶች የምንመክራቸው ራሳቸውን እየመረመሩ ስህተት የሆነውን ይህን አመለካከት አስተካክለው ወደ እውነተኛው ሃይማኖት ወደ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ የእምነት መሠረት እንዲመለሱ እንመክራቸዋለን። ለምን ቢባል በክርስቶስ ላይ ቀደም ብለን እንደገለጸነው ብዙ ያልተሰተዋሉ እርስ በርሳቸው የሚቃረኑ አመለካከቶች አሏቸውና። እንዲታረሙና እንዲመለሱ አመለካከታቸውን እንዲያስተካክሉ ከሁሉ በላይ በሆነ በአምላካችን በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስሙ እንጠይቃችኋለን።

“ቅን የምትመስል መንገድ አለች መጨረሻዋ ጥፋት ነው።”

1.3 ሰዎች የሰውን ልጅ ማን ይሉታል?

የእግዚአብሔር ፍጡር

ጆሆሻ ዊትነስ (የይሆዋ ምስክር)

በመሠረቱ ይህ የእምነት ድርጅት የእርዮስን የክህደት ሃሳብ ይህ በ1872 ዓ.ም በአሜሪካን አገር ቻርልስ ራስል በተባለ ሰው የተመሠረተ ነው። ይህ እምነት መጠሪያ ስም በትክክል አስከ 1931 ዓ.ም ያልነበረው ሲሆን የእምነቱ ተከታቾች በኮሎምቦስ በ1931 ዓ.ም አ.ኤ.አ. ስብሰባ ተቀምጠው ስማቸውን የይሆዋ ምስክር ብለው ተሰማምተው ሰይመውታል። ይህም “ጌታ ለምስክሮቼ ትሆናላችሁ” ብሏልና እኛ የሱ ምስክር ነን በማለት ራሳቸውን ከምንም ነገር በላይ አድርገው የተንቀሳቀሱ ናቸው። ከሁሉ የሚገርመው አለም የምትጠፋበትን ጊዜ ለመተንበይ መሞከራቸው ነው። በ1914 ዓ.ም አለም ትጠፋለች አሉ ግን አልተሳካም እንዲሁ ተደጋጋሚ ትንቢቶችን ለመናገር ሲሞክሩ ይታያሉ። ይህ እምነት ከክርስትና አመለካከት ፍጹም የራቀ በመሆኑ በአመለካከት ረገድ በተለየ በክርስቶስ ላይ ባለው አመለካከት ለእስልምና እምነት ይቀርባሉ። ባጠቃላይ ይህ የእምነት ድርጅት የክህደት ትምህርቱን የሚያሰራጭባቸውና የሚያስተላልፍባቸው የሚያጣምሟቸው የመድሐፍ ቅዱስን ጥቅሶች ከነመረጃቸው እየመለሰናቸው እንሄዳለን። ይህ እምነት ዋናው ትምህርቱ ክርስቶስ ፈጣሪ አምላክ አይደለም። እርሱ ተፈጥሮ ሌላውን ፈጠረ የሚል ትምህርት ስለሆነ ተከታታይ መረጃውን በእግዚአብሔር ስም እናስረዳለን።

1.3.1 ክርስቶስ የሰማይና የምድር የፍጥረቱ ሁሉ ባለቤትና ፈጣሪ አምላክ ነው።

ስለወልዶ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ መጽሐፍ ቅዱስ ብዙ ይነግረናል። እርሱ ከአባቱ ጋር ያለ ፈጣሪ ስሙ እግዚአብሔር ወለድ ከሶስቱ አካል አንዱ አካል ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ስለ እግዚአብሔርነቱ እንዲህ

ይለናል። “በመጀመሪያ ቃል ነበረ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ቃልም እግዚአብሔር ነበር” ዮሐ 1:1 ይህ ቃል ክርስቶስ ኢየሱስ ነው እርሱ ራሱ እግዚአብሔር ነው። ፈጣሪ መሆኑን ሲናገር እብ ስለ ልጁ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲህ ይለናል። “ጌታ ሆይ እንተ ከጥንት ምድርን መሠረትህ ሰማዮችንም የእጅህ ሥራ ናቸው እነርሱም ይጠፋሉ እንተ ግን እንተህ ትኖራለህ ሁሉም እንደ ልብስ ያረጃሉ እንደ መንግሥትም ትጠቀልላቸዋለህ ይለውጡማል እንተ ግን እንተ ነህ አመቶችህ ከቶ አያልቁም” ዕብ 1:10-12 ይህ አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ የምድር የሰማይ ፈጣሪና ገዥ የእነርሱም አሳላፊ መሆኑን ያስረዳናል። ታዲያ እንደ ይህ ዋና ምስክሮች አገላለጽ ከሆነ ኢየሱስ ክርስቶስ የእነዚህ ሁሉ ፈጣሪ አይለደለም ባለቤትም አይደለም ማለት ነው። ምክንያቱም መጽሐፍ ቅዱስ በመጀመሪያ እግዚአብሔር ለማይና ምድርን ፈጠረ ይላል ዘፍ 1:1 ስለዚህ የምድርና የሰማይ ፈጣሪ አንድ እግዚአብሔር ከሆነ ክርስቶስ ከሶስቱ አካል አንዱ አካል ሰው ሆኖ በመገለጡ ፈጣሪ አይደለም ሲባል አይችልም። ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰው በመሆን ታየ እንጂ።

የሰው ፈጣሪ ነው። “እኛ ፍጥረቱ ነንና እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘነጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን” ኤፌ 2:10 ይህ የኛ ፈጣሪ ክርስቶስ ኢየሱስ መሆኑን ያመለክተናል። ይህም ክርስቶስን በፈጣሪነቱ እንደገናረዳው ሁላችንን ለማሳወቅ ነው።

1.3.2 ክርስቶስ አምላክ ነው። ሱታፌ አምላክ ሳይሆን ፈጥሮ የሚገዛ አምላክ ነው ለዚህም መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይለናል።

“አባቶችም ለእነርሱ ናቸውና ከእነርሱም ክርስቶስ በሥጋ መጣ እርሱም ከሁሉ በላይ ሆኖ ለዘላለም የተባረከ አምላክ ነው አሜን” ሮሜ 9:5 ከእነርሱ

በሥጋ መጣ የተባለ ኢየሱስ ክርስቶስ አዳም መልካምና ክፉን ለማወቅ ከእኛ እንደ አንዱ ሆነ ዘፍ 3:22 ባለው ቃል መሠረት ከሶስቱ አካል አንዱ አካል ወልድ በተለየ አካል የሰውን ሥጋ መልበሱን ለማመልከት ሲሆን ይህም ትውልድ ከአብርሃም፣ ከይስሐቅ፣ ከያዕቆብ ከተቀደሱ ሰዎች ወገን መሆኑን ለማመልከት ነው። ከሁሉ ከላይ ሆኖ ብሉአልና ከእርሱ በላይ ማንም የለም። “ለዘላለም” የተባረከ አመላክ። እንዳለው አምላክነቱን ጊዜ ሰጥቶት ጊዜ የሚወስድበት አይደለም። ለምሳሌ መሴን በፈርአን ላይ አምላክ እንደሚያደርገው በዘፀ 7 ላይ እግዚአብሔር ተናገሮታል። ይህ አምላክነት ግን የአጋ አምላክነት እንጂ ፈርአንን መሴ ስለፈጠረው የተነገረ አይደለም። እንዳንዴ የክርስቶስን አምላክነት ከመሴ አምላክ አደርግላለሁ ካለው ጋር ያገናኙታል። ነገር ግን ፍጹም የማይገናኝና ልዩነት ያለው ነው። መሴ እግዚአብሔር በሰጠው ተአምራት በፈርአን ላይ የበላይ ሆኖ እንደሚያሸንፈው ለመግለጽ የተነገረ ነው። ክርስቶስ ግን ፈጣሪ እንጂ ፍጡር ያልሆነ ዘላለማዊ አምላክ ነው።

“የተባረከውን ተስፋችንን እርሱም የታላቁን የአምላካችንንና የመድኃኒታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ክብር መገለጥ እየጠበቅን ራሳችንን በመግዛትና በጽድቅ እግዚአብሔርንም በመምሰል በእነሁን ዘመን እንድንኖር ያስተምረናል።” ቲቶ 2:11-13 ይኸም ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክና መድኃኒት መሆኑን ይህም የተባረከው ተስፋችን እንደሆነ ያስተምረናል።

በአምላካችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ጽድቅ ካገኘው ጋር የተካከለ የክብር እምነትን ላገኙ 2ጴጥ 1:1 ግልጽ በሆነ መልኩ ክርስቶስ ማነው? ብንል አምላክና መድኃኒት መሆኑን ያሳየናል።

“እርሱ እውነተኛ አምላክና የዘላለም ሕይወት ነው።” 1ዮሐ 5:20 እስተውል እውነተኛውና ብቸኛው አምላክና የዘላለም ሕይወት እርሱ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው።

“ሳትስናከሉም እንዲጠብቃችሁ በክብሩም ፊት በደስታ ነውር የሌላችሁ አድርጎ እንዲያቆማችሁ ለሚችለው ብቻውን ለሆነ አምላክና መድኃኒታችን ከዘመን ሁሉ በፊት አሁንም እስከ ዘላለም ድረስ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ክብርና ግርማ ኃይልም ሥልጣንም ይሁን አሜን” ደሀ 1:25 እነዚህ ከላይ የተመለከትናቸው ጥቅሶች ሁሉ አምላክነቱን ብቻውን ያለ መሆኑን የሚያመለክቱ ናቸው።

ና

1.3.3 አብና ወልድ በሥልጣን እኩል ናቸው አንድ ናቸው

- “ኢየሱስ ግን አባቴ እስከ ዛሬ ይሠራል እኔም ደግሞ እሠራለሁ ብሎ መለሰላቸው። እንግዲህ ሰንበትን ስለሻረ ብቻ አይደለም ነገር ግን ደግሞ ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር አስተካክሎ እግዚአብሔር አባቴ ነው ስላለ ስለዚህ አይሁድ ሊገድሉት አብዝተው ይፈልጉት ነበር።” ዮሐ 5:17-18 ከዚህ እውነት የምንረዳው አይሁድ የተቃወሙት ከአባቴ ጋር እኩል መሆኑን በነገራቸው ጊዜ እንደነበር እናስተውላለን። ዛሬም እነዚህ የይሆዋ ምስክሮች ይህን አይነት አባባል መናገራቸው አይደናቅንም ምክንያቱም ተቃውሞው የአይሁድም ነበርና። ራሳቸውን እንዲመረምሩ እንነግራቸዋለን።
- “አብ መታንን እንደሚያነሳ ሕይወትን እንደሚሰጣቸው እንዲሁ ወልድ ደግሞ የሚወዳቸው ሕይወትን ይሰጣቸዋል።” ዮሐ 5:21 በሥልጣን እኩል ናቸውና። በነርሱ ዘንድ መበላለጥ ስለሌለ የተናገረው ነው።
- “እኔና አብ አንድ ነን” ዮሐ 10:30
- “እኔን ያየ አብን አይቶአል” ዮሐ 14:9 “እኔንስ ብታውቁኝ አባቴን ባወቃችሁ ነበር ከአሁንም ጀምራችሁ ታውቁታላችሁ እይታችሁትማል” አለው ዮሐ 14:17

• “የእኔም የሆነ ሁሉ የአንተ ነው የአንተውም የእኔ ነው እኔም ስለ እነርሱ ከብራእለሁ” ዮሐ 17:10 ይህ የአብ ሥልጣን ነው ይህ የወልድ ነው አይባለም በዚህ አንድ ናቸውና

• “ነፍሴን ስለበንች አኖራለሁ እኔ በፈቃዴ አኖራታለሁ እንጂ ከእኔ ማንም አይወስዳትም ላኖራት ሥልጣን አለኝ ደግሞም ላነሳት ሥልጣን አለኝ።” ዮሐ 10:17-18 ይህ ክርሱ በላይ አዛዥ እንደሌለበት የሁሉ ባለሥልጣን መሆኑን የሚያረጋግጥልን ነው። እርሱ ራሱ ነፍሱን ስለበንቼ ቤዛ አድርጎ አሳልፎ ሰጥቷል። ይህም በአብ ፈቃድ በወለድ ፈቃድ በመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ ፍጹም በሆነ በማይነጣጠል በማይነጠል አንድነት የተደረገ ነው።

በጣም እንዲረዱት የምንመክራቸው ወልድ የሌለው አብ ፈጽሞ እንደሌለው ሊያውቁት እንደሚገባ ነው። ለዚህ መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይሰናል።

• “ወልድን የሚክድ ሁሉ አብ እንኳ የለውም በወልድ የሚታመን አብ ደግሞ አለው” 1ዮሐ 2:23 ይህ ማለት ክርስቶስን አምላክነቱን ፈጣሪነቱን ክዶ አብ አለኝ ማለት ውሸት መሆኑንና አምላክም እንደሌላቸው አረጋገጠልናል።

• “በክርስቶስ ትምህርት ለማይኖር ሰው አምላክ የለውም በክርስቶስ ትምህርት ለሚኖር አብና ወልድ እሉት” 2ኛ ዮሐ 1:9 ግልጽ የሆነ ማስረጃ ነው። ወልድን በፈጣሪነቱ በአምላክነቱ በእግዚአብሔርነቱ የማያውቀውና የማይቀበለው አብ ሊኖረው አይችልም ወልድን ቢያውቁት አብን ያውቁታልና ሶስቱ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ አንድ እግዚአብሔር ነውና ለዚህም ነው ጌታ “አሁን አብን አይታችሁታል እውቃችሁታልም” በሉ የተናገረው። ዮሐ 14:17

በተጨማሪ እግዚአብሔር ክርሱ በቀር አምላክና መድኃኒት እንደሌለ ተናገሮአል ግን አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በአካል፣ በስም፣ በግብር ሶስት ሲሆኑ በአምላክነት፣ በመድኃኒትነት፣ በመለኮት፣ በሥልጣን አንድ በመሆናቸው ቀደም ባሉት ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ በተመሰከቱናቸው ጥቆች እነዚህን ማለት አምላክነቱንና መድኃኒትነቱን የሚያመለክቱትን ጥቅሶች አይተናል። እሁን ደግሞ እግዚአብሔር ስለራሱ የታናገራቸውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ጥቅሶች አንመልከት። ክርስቶስ እግዚአብሔር ነው። ይህንን ቀደም ብለን ባሳየናቸው ጥቅሶች ላይ ተመሳሳይነቱን እንድንገነዘብ ያደርገናል።

- "...ከእኔ በቀር ሌላ አምላክ የለም እኔ ድንቅ አምላክና መድኃኒት ነኝ ከእኔም በቀር ማንም የለም" ኢሳ 45:20-24 አምላክና መድኃኒት እሱ እግዚአብሔር ክርስቶስ ኢየሱስ ነው እርሱ ቀድሞ ነበርና ዮሐ 8:59
- "እኔ ግን ከግብጽ ምድር ጀምራ አምላክህ እግዚአብሔር ነኝ። ከእኔም በቀር ሌላ መድኃኒት የለም ከእኔም በቀር ሌላ አምላክ አታውቅም።" ሆሴ 13:14 ክርሱ በቀር ማንንም ካላወቅን ክርስቶስን ቀደም ባሉት ጥቅሶች አምላክና መድኃኒት መሆኑን ባልነገረን ነበር። ግን አንድ አምላክ ስለሆኑ በአንድነት ያለ ስለሆነ እግዚአብሔር እውነቱን እንደናውቅ እንድንገረጸው ሁለቱንም በዚህ መልኩ ገልጾልናል። የክርስቶስን እግዚአብሔርነት የካዱትን ልባቸውን ወደ ማስተዋል ይመልስልን።

1.3.4 የይሆዋ ምስክሮች በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የሚያነሳቸው ጥቅሶች

ምሳ 8:22-31 "እግዚአብሔር የመንገዱ መጀመሪያ አደረገኝ ... ቀስያት ገና ሳይኖሩ እኔ ተወለድሁ ... ሰማዮችን በዘረጋ ጊዜ አብራው ነበርሁ ... የምድርን መመሪያ በመመረብ የዚያን ጊዜ እኔ በርሱ ዘንድ ዋና ሠራተኛ ነበርሁ ደስታዬም በምድሩ ተደላዬም በሰው ልጆች ነበር። ይህን ጥቅስ ብዙ ጊዜ ክርስቶስ ፍጡር ነው በማለት የሚጠቅሱት ነው። ነገር ግን በዚህ ቃል ላይ ክርስቶስን ፍጡር ለመሆኑ አንዳችም ቃል አናገኝም። እግዚአብሔር

የመንገዱ መጀመሪያ አደረገኝ ብሎ ምንም ነገር ሳይፈጠር በፊት ተወለድሁ አለ። ክርስቶስ የአብ የመጀመሪያ ፍጡር ቢሆን መጽሐፍ አይዋሽምና "በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይና ምድርን ፈጠረ ብሎ ባልጀመረ ነበር።" ዘፍ፡11 እግዚአብሔር በፍጥረት ደረጃ መፍጠር የጀመረው ሰማይና ምድርን እንጂ ክርስቶስን አይደለም። ስዚህም ነው ቀላያት ገና ሳይኖሩ ተወለድሁ ያለው የእኛም የእርቶዶክስ ተዋህዶ እምነታችን ይህንን በማረጋገጥ ነው ክርስቶስ ኢየሱስ ሁለት ልደታት አሉት አንደኛው ቅድመ ዓለም ከአብ መወለድ ነው ይህም መጽሐፍ ቅዱሳዊ መረጃዎችን እንይ

- "እንተ ልጄ ነህ እኔ ዛሬ ወለድክሁ" መዝ12:7
- "ከአጥቢያ ኮከብ አስቀድሞ ከሆድ ወለድሁህ" መዝ 109:3
- "እንተ ልጄ ነህ ዛሬ ወልጀህለሁ ያለው ከቶ ሰማን ነው" ዕብ 1:5
- "በእርሱ ደስ የሚለኝ ልጄ ነውና እርሱን ስሙት" 3:16

እነዚህ በሙሉ ከአራተኛው ጥቅስ በስተቀር ቅድመ ዓለም ከአብ መወለዱን የሚያመለክቱ ናቸው። ለዚህም ነው ቀላያት ገና ሳይኖሩ እኔ ተወለድሁ ያለው።

ሁለተኛው ልደት ከእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም መወለዱ ነው። ይህም ዓለምን ለማዳን ሥጋን ተዋህዶ የተገለጠበት የታየበት ነው። በሰማያት ሰማያት ወርዶ ከቅድስት ድንግል ማርያም ከሥጋዋ ጋር ከነፍሷ ፍስ ነስቶ በፍጹም ተዋህዶ ከብር የተወለደበት ነው።

- "እነሆ ድንግል ትዐንሳለች ወንድ ልጅም ተወልዳለች ስሙም አማኑኤል ትሰዋለች" ኢሳ 7:14
- "ሕፃን ተወልዶልናልና ወንድ ልጅም ተሰጥቶልናል አስቅንትም በጫንቃው ይሆናል እርሱም መካር፣ ኃያል አምላክ፣ የሰላም አለቃ፣ የዘላለም አባት ተብሎ ይጠራል።" ኢሳ 9:6

- “በዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ከሴት የተወለደውን ከሕግም ቢታች የተወለደን ልጁን ላከ ገላ 4:14
- “ዛሬ በዳዊት ከተማ መድሐኒት እርሱም ክርስቶስ ጌታ የሆነ ተወልዶላችኋል።” ሉቃ 2:11

ድህረ ዓለም ማለት ዓለም ከተፈጠረ በኋላ ሁለተኛ ልደት ያልነው ይህ ነው። ነገር ግን በአንድም ሥፍራ ክርስቶስ ፍጡር ነው የሚል አናገኝም። በመወለድና በመፍጠር መካከል ትልቅ ልዩነት አለ። መወለድ ካለ ነገር መገኘት ነው። ሰው ለውን ይወልዳል እንጂ አይፈጥረውም።

መፈጠር (Creation) ግን ካለመኖር ወደመኖር ማምጣት ነው። (እምጋበ ዐልቦ ጋበቦ) ምንም ሳይኖር እንዲኖር ማድረግ ነው። ምድር ለማይ አልነበሩም ፍጥረት ሁሉ አልነበሩም። ለሰዚህ ወደ መኖር ሲመጣ ተፈጠረ እንለዋለን።

- ለማየትን በዘረጋ ጊዜ አብሬው ነበርሁ ማለቱ አስቀድሞም የነበረ በመሆኑ ነው። ለዚህም እኮ ነው በዕብላ 1:10 “ሰማይን የዘረጋህ ምድርን ያጸናህ እነዚህ የእጆችህ ሥራ ናቸው።” እያለ ሲመሰክር የምንሰማው አብሬው ነበርሁ ማለቱ ከአብ በመወለዱ ከእርሱ የተነጠለበት ምንም አይነት ዘመን አለመኖሩን ለማመልከት ነው ፍጹም አንድነትን የሚያሳይ ነው። አብሮ መሆን ያለመለያየት ምልክት ነውና።

- “ምድርን በመሠረተ ጊዜ እኔ በርሱ ዘንድ ዋና ሠራተኛ ነበርሁ።” በተለይ ይህ አገላለጽ ግራ ያጋባቸው ይመስላል። በርሱ ዘንድ እውሪና ሠራተኛ ኖሮ ሳይሆን የእነዚህ ፍጥረቶች ባለቤት መሆኑን ለማመልከት ነው። አንድ ሠራተኛ የሥራው ባለቤት እንደሆነ ሁሉ ክርስቶስም እንዲሁ የእነዚህ ሁሉ ባለቤት ነው። ሠራተኛ ነበርኩ ማለቱ ከርሱ በላይ እዛዥ ኖርቤት አይደለም እግዚአብሔር በርሱ ዘንድ ማንም እንዳልነበር ሁሉን

ለብቻው የሠራ መሆኑን እንዲህ በማለት ያረጋግጣልናል። በሥራው ያማከረው ወይም ሠራተኛ ብለው እንደ ምድሩ አሠራር እንዳሰቡት ፈጽሞ አለመሆኑንና አለመኖሩንም ይነገረናል።

- “ከማህዐን የሠራህ የሚቤኸህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል ሁሉን የፈጠርኩ ለማያትን ለብቻዬ የዘረጋሁ ምድርንም ያጸናሁ እግዚአብሔር እኔ ነኝ ከእኔ ጋር ማን ነበረ? ኢሳ 44:24

አስተውሉ ሁሉን ለብቻው የፈጠረ የሠራ እግዚአብሔር እርሱ ከሆነ ምን አይነት ሠራተኛ ያለው ይመስላል? ሠራተኛ ያለው ትረጓሜ አሁንም የክርስቶስን ባለቤትነት ለማሳየት ነው እንጂ ሌላ አማካሪ የለውም። ይህንን ለመረዳት የአብ የወልድ የመንፈስ ቅዱስ አንድነትን ማወቅ መረዳት ብቻ ነው። የይሆዋ ምስክሮች መዳን ከፈለጉ ፍልስፍናቸውን አቁመው ምሥጢረ ሥላሴን ቢቀበሉ ይሻላቸዋል። ሌላ እንጂምር

- “የእግዚአብሔር ባለጠገነትና ጥበብ እውቀቱም እንዴት ጥልቅ ነው ፍርዱ እንዴት የማይመረመር ነው ለመንገድ ፍለጋ የለውም። የጌታን ልብ ያወቀው ማን ነው? ወደሰ አማካሪው ማን ነበር? ወደሰ ብድራቱን ይመልስ ዘንድ ለእርሱ አስከድሞ የሰጠው ማን ነው? ሁሉ ከእርሱና በእርሱ ለእርሱም ነውና ለእርሱ ለዘላለም ክብር ይሁን አሜን” ሮሜ 11:33-36

የጌታን ልብ ማን እውቀት በርሱ ዘንድ ሠራተኛ ነበር ብለው እንዲናገሩ እንደፈቀደላቸው ባይታወቅም በርሱ ዘንድ ማንም አልነበረም አማካሪም ምንም አልነበረም። እነዚህን ሁሉ ፈጥሮ የሚገዛ እርሱ ራሱ እንዱ እግዚአብሔር በሶስት አካል ያለ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ መሆኑን ልናውቅ ይገባል።

መጸሐፍት አይገጫጩም ነገር ግን እንዱ ጋር በደንብ ያልተረዳውን ሌላ ቦታ አብራርቶ ይገልጻልና እነዚህን እውነታዎች ማስተዋል ይገባል። በዚህ ጥቅስ መሠረት የክርስቶስን የፍጥረት ባለቤት መሆን አንድነቱን ያሳያል እንጂ ክርስቶስን ፍጡር ለማለት የሚያስችል አንዳችም ሃሳብ የለውም። የወንጌሉን ቃል ለማጣመም ካልሆነ በቀር ገላ 1:8 ከዚህ ጋር ተያይዞ ሁለት የተለያዩ አምላኮችን ሊያቆቅምጡልን ይሞክራሉ በራሳቸው ፈጠራና ሎጂክ እንዲህ በማለት ያስቀምጡታል።

“እግዚአብሔር የምንለው ሁሉን ቻይ ነው። ክርስቶስ የምንለው ኃይል እምክ ነው። ሁሉን ቻይ ኃይሉን ፈጠረና ሁሉን ሰጠው ይላሉ ፍጹም የሚጣላ ሃሳብ ነው። እግዚአብሔር ፈጠረ የተባለው ሁሉ ክርስቶስ መፍጠሩም ተገልጦ ከተነገረ አንድነትን ነው የሚያሳየው እንደነርሱ ሃሳብ ለያይተው ካስቀመጡት ሰው የትኛውን ያምናል ከኔ በቀር ሌላ አምላክ አታምልኩ” ያለው ማንነው? እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው ይላሉ ክርስቶስን ካመለከን ለሱ ከተዛዘን ሊጣላ ነዋ ስንላቸው ዝም ይላሉ። አስተውሉ ወገኖቼ እነዚህ ጠፍተው ሊያጠፉ የመጡ ስለሆነ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስን ለያይተው በሰው አእምሮ ለማስቀመጥ ይጥራሉ ነገር ግን መጨረሻው እድል ፋንታቸው ምድራዊ ጥፋት ስለሆነ እንዲህ ይናገራሉ። ምንም በዚህ ጉዳይ ላይ የተጨበጠ ይሔ ነው የሚባል ትክክለኛ መረጃ የላቸውም ግን ፈጥሮ በመናገር ፈጣኖች ስለሆኑ እንደ ራሳቸው ሃሳብ አስተማሪዎችን ያከማቻሉ መልካም ነገር ግን ለመስማት ጀርዋቸውን ያሳክካቸዋል ይለናልና ተጠንቀቁ 2ጢሞ 4:13

• ዮሐ 1:18 “መቼም ቢሆን እግዚአብሔርን ያየው አንድስ አንኳ የለም በአባቱ እቅፍ ያለ አንድ ልጁ እርሱ ተረከው።”

ይህን ጥቅስ በመጥቀስ አንድም ያየው ከሌለ ክርስቶስ እግዚአብሔር ከሆነ እግዚአብሔር ታይቷል ማለት ነው ይህ ቃል ይፈርሳል ማለት ነው

ስለዚህ ክርስቶስ እግዚአብሔር አይደለም ብሰው ሊናገሩ ይሞክራሉ። አይገረሙ እግዚአብሔር እይተነዋል ታይቷል እናየዋለንም።

ይህ እግዚአብሔርን ያየው የለም የሚለው ቃል በመለኮታዊ ኃይሉ በግርማው በሥልጣኑ ያየው የለም። አለ እንጂ እርሱማ እንደ ወደደ ታይቷል። መልኩን ሁሉ እንደሚያዩት አለቀድሞ ተናግሯል። በመለኮታዊ ኃይሉ ግን ያየው የለም። እንዴት እንደታየ የሚገልፀውን ክፍል እንመለከት እንዴት በመለኮታዊ ኃይሉ ሊያዩት እንማይችሉ ገልጾልና እርሱንም እናየዋለን።

• “...እስካልፍ ድረስ እጄን በላይህ እጋርዳለሁ እጄን ፈቀቅ አደርጋለሁ ጀርባዬንም ታያለህ ፊቴን ግን አታይም።” ዘጸ 33:22-23 እግዚአብሔር እንደ ወደደ ለመሴ ታይቶታል በመለኮታዊ ኃይሉ ሳይሆን እርሱ ሊያየው እንዲችል አድርጎ ራሱን አሳይቶታል።

• “ባሪያዬ መሴ ግን እንዲህ አይደለም እርሱ በቤቴ ሁሉ የታመነ ነው እኔ አፍ ለአፍ በግልጥ እናገረዋለሁ በምሳሌ አይደለም የእግዚአብሔርን መልክ ያያል በባሪያዬ በመሴ ላይ ትናገሩ ዘንድ ስለ ምን አልፈራችሁም? አለ” ዘኁ 12:17-8

ይህ እግዚአብሔር የተናገረው ቃል ነው። እግዚአብሔርን ያየው የለም የሚለውና የእግዚአብሔርን መልክ ያያል የሚለው ይቃረናል። ታዲያ ምን ለማለት ነው? ተብሎ መጠየቅ አለበት እንጂ ከዚህ ውጭ የለም ማለት አንችልም። እግዚአብሔር መልኩን ያያል እንዳለ ለመሴ መልኩን በዘመነ ሐዲስ በደብረ ታቦረ ተራራ ላይ ተመልክቷል። በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ “እኔን ያየ አብን አየ” ያለው ለዚህ ነው። “እሁን አብን አይታችሁማል አውቃችሁትማል ብሎ ተናግሮአል” ዮሐ 14:7 መቼ አብን አይት ብንል አብ ወርዶ እንዳልታየ እናውቃለን። ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን በማየታችን አብን

አውቀነዋለና ለዚህም ነው በእቅፉ ያለ አንድ ልጁ እርሱ ተረከው ያለው ይህም ገለጸው አሳወቀው የእብ ወላዲነት የወልድ ተወላዲነት የመንፈስ ቅዱስ ሰራዊነት ታወቀ ተገለጠ ማለት ነው።

በለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን በማገናዘብ ከወዲያና ከወዲህ አይቶ መናገር እንጂ እዚህ ጋር እንዲህ ይላል ብሎ ለራስ የሚመችን ብቻ ይዘን መሄድ የሚገባ አይደለም። ጀርባዬን ታያለህ የእግዚአብሔርን መልክ ያያል የሚለውና ያየው የለም ይቃረናል። ፊደል ይገላል ትረጓሜ ሕይወትን ይሰጣል ይላልና ትርጉሙን መርዳት ይገባል። ፍቺውን እደግመዋለሁ። ያየው የለም ያለው በመለኮታዊ ሥልጣኑ ነው እንኳን ለው በፊት የሚቆሙት ቅ/መላዕክት በከንፋቸው ፈታቸውን በሁለት ከንፋቸው አግራቸውን ይሸፍናሉ። እንኳን ደካማው ፍጡር ሰው ይቅርና አየ ያለው ደግሞ እንደፈቃድ የሚገለጽበትና የታየበት ወቅት መኖሩን ለማመልከት ነው።

- ማቴ 24:36 “በለዚያች ቀንና ሰዓት ግን ከአባት ብቻ በቀር የሰማይ መላእክትም ቢሆኑ ልጅም ቢሆን የሚያውቅ የለም።

ይህም ቃል በመጥቀስ አምላክ ቢሆን ሁሉን ያውቅ ነበር ይላሉ። ቢመሰረቱ ቀኒቱንና ለአቲቲን እርሱ ባያውቀው ኖሮ ምልክቱንም ባልነገራቸው ነበር የተናገራቸው ምልክቶች በሙሉ ማወቁን የሚያሳዩን ናቸው። “ከሁሉ በላይ ሆኖ ለዘላለም የተባረከ አምላክ ነው ይለናል ሮሜ 9:15 በሁሉ በላይ ከሆነ ደግሞ ማንም ከርሱ በላይ የለም። “ያለውና የነበረው ፊተኛውና መጨረሻው እርሱ ነውና” ራዕ 1:19 ለምን አለ? ለሚለው ዝርዝሩን እንሰጣለን።

ክርስቶስን ከመላክት ጋር ሊያነፃፅር የሚችል ምንም ነገር የለም። ክርስቶስ የለበሰው የአብርሃምን ዘር ነው እንጂ የመላዕክትን አይደለምና ዕብ21:15 ልጅም ቢሆን ያለው ከግዑዝ ፍጥረት በመሪነትና በእውቀት ብልጫ ያለው የአዳም ልጆች ነንና ማንም ለው አያውቅም ለማለት ነው። ከረቂቃነት

ደግሞ መላዕክትን ጠቅሶ አለማውቃቸውን ገለጸ እንጂ ከርሱ የተሰወረ እርሱ የማያውቀው አንዳች ነገር የለም።

ሌላው ቅድመ ተዋህዶ አላዋቂ የነበረ ሥጋን እንደለበሰ ለማስረዳት አንድም አብ ለልጁ በመስጠት አውቋታል። ወልድ ግን አላውቃትም። ይህም ማለት ጊዜው እስኪደርስ በልቤ አኖራታለሁ በኋላ ግን በቃልነቴ እናገራታለሁ ሲል ነው። አብ ልብ ወልድ ቃለ መንፈስ ቅዱስ ሕይወት ነውና በቃልነቱ በሠራ የሚገልጽበትን ሲናገር ነው። ከዚህ ጋር ወልድ ብቻ ያለ አብ አያውቃትም ሲል ነው። ወልድ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ተለይቶ አያውቃትም በባሕርይ በማወቅ አንድ ናቸውና።

- ዮሐ 20:17 “ወደ አባቴና አባታችሁ ወደ አምላኬ አምላካችሁ አርጋለሁ።”

ይህን ቃል በመጥቀስ አምላክ ብሏልና ከርሱ በላይ አለ ይላሉ። ነገር ግን ይህን ቃል ጌታ ከትንሣኤው በኋላ የተናገረው ሥጋን በመቃብር ትቶት እንዳልመጣ አሁንም የተዋህደው መሆኑን ያን መዋቲ አካል ማለንሳቱን ለመጠየቅና የዛ የተዋሃደው አካል የሥጋ ፈጣሪ እንዳለው ለማጠየቅ ነው። ለዚህም ነው ቶማስን “ና ዳሰኝ መንፈስ እንደኔ ሥጋና አጥንት የለውም” ያለው። ሉቃ 24:39 አምላኬ ማለቱ የፈጠረውን ሥጋ መዋሃዱን ለማመልከት ነው። አባቴ ማለቱ ደግሞ ለርሱ የባህርይ አባቱ ነውና ነው። ለኛ ግን የጸጋ አባታችን ነው።

- ዮሐ 14:28 “ከኔ አብ ይበልጣል ወደ አብ በመሄዴ ደስ ባላችሁ ነበር”

ይህ ቃል አብ ከወልድ በልጦ ሳይሆን አሁንም የለበሰውን የተዋሃደውን ሥጋ ለመጠየቅ ነው። ይኸውም ወልድ በተለየ አካሉ መከራን መቀበሉን ለማሳየት ነው። ሰውን ከወደቀበት ለማንሳት ከጉስቄልናው ለማውጣት ወደ ቀድሞ ክብሩ ለመመለስ ልዑል ባህርይ አምላክ ራሱን አዋርዶ ባዶ እድርን ሥጋን ተዋህዶ መከራን ተቀበለ። ብርሃን አለም ቅ/ጳውሎስም በእግዚአብሔር

መልክ ሲኖር ሳለ ከእግዚአብሔር ጋር መተካከልን እንደሚገባ ነገር አልቆጠረውም ራሱን ባዶ አድርጎ ዝቅ አይረገ። ሊያየውም የመስቀል ሞት እንኳ የታዘዘ ሆነ በማለት ይናገራል። ፊል 216-8 ጌታ ሞት የሚሰማማውን አካል በመዋሃድ ከአብ ከመንፈስ ቅዱስ ከመላዕክትም አንሶ ነበር። “ነገር ግን በእግዚአብሔር ፀጋ ስለ ሰው ሁሉ ሞትን ይቀምስ ዘንድ ከመላዕክት ይልቅ በጥቂት አንሶ የነበረውን ኢየሱስን ከጻፏት መከራ የተነሣ የክብርና የምስጋናን ዘውድ ተጭኖ እናየዋለን።” ፅብ 219 ከመላዕክት አንሶ ነበር ብሎ ስለተናገረ ከመላዕክትም ያንሳል ብለው አይናገሩም አያስተምሩም ምሥጢሩ ገብቶዋቸውም ይሁን ሳይገባቸው ይህን አይሉም። መጽሐፍ ቅዱስ ያለውን ጥሬ ቃል ይዞ ከመሮጥ በፊት ትርበኝሜውን መረዳት ይገባል። ይህ የተባለው የባህርይውን ክብር ዝቅ አድርጎ ሞት የሚሰማማውን የኛን አካል በመልበሱ መከራ በመቀበሉ ነው። መላዕክት እንዲህ ያለውን መከራ አልተቀበሉምና። ከእኔ አብ ይበልጣል ማለቱ ሌላ ምንም ሳይሆን መከራን ሊቀበል በመምጣቱ ነው የለበሰውንም ሥጋ መዋቲ ሥጋ መሆኑን ለመጠየቅ ነው። ሞት የሌለበት ሊሞት መጥቷልና።

ወደ አብ በመሄዱ ደስ ባላችሁ ነበር ማለቱ ወደ ቀደም ክብራችን እንደምንመለስ በቀኙ እንደሚያኖረን ለመግለጽ ነው። በቀኙ ተቀመጠ ማለት ደግሞ ክብሩን የሚገልጽ ነው። ሃይማኖተ አበው ላይ እንዲህ ይለናል። “በቀኝ ተቀመጥ አለው ይህ ሥጋ ቀድሞ እንተ መሬት ነህ ወደ መሬትነትህ ትመለሳለህ የሚል አዋጅን ሰምቶ ነበር ዛሬ ግን ለዚህ ሥጋ ከሰማያት በላይ መሆን ብቻ አልበቃውም በመላዕክት ቦታም አልተወሰነም ይህም ክብር አልበቃውም ከዙፋን ወጥቶ በላዩ እስከ መቀመጥ ድረስ እንጂ በማለት የናገራል።”

- ቆላ 1115 “እርሱም የማይታይ አምላክ ምሳሌ ነው ... በሰማይና በምድር ያሉት ሁሉ በርሱ ተፈጥረዋልና ከፍጥረት ሁሉ በፊት በኩር ነው ሁሉ በእርሱና ለእርሱ ተፈጥሮአል እርሱም ከሁሉ በፊት ነው።”

እርሱም የማይታይ አምላክ ምሳሌ ነው ማለቱ እግዚአብሔርን በመልክ የሚመስለው በባህርይ የሚተካከለው ለማለት ነው። እንግሊዝኛው (image of) ይለዋል። ይህ ትርጓሜ ራሱ ነው ማለት ነው። እግዚአብሔር ራሱ ነው የሚለውን ይፈታዋል። አምላክ ያልሆነ አምላክ መሰል ማለት አይደለም።

ሁሉ በርሱ ተፈጥሮአል እንዳለ የሁሉ ፈጣሪ ነው ግን ከፍጥረት ሁሉ በፊት በኩር ነው ብሏልና የመጀመሪያው ፍጥረት ብለው በመናገራቸው የአምላክን ትህትና ባይረዱት ነው በኩር የሚለው ፍቺ አለቃ ማለት ነው የፍጥረቱ ሁሉ አለቃ ነውና ፈጥሮ ፍጡር የሚሆን ምን አይነት ፈጣሪ በነሱ ዘንድ እንዳለ አይታወቅም። ይህ ሐሳብ ከአጋንንት ካልሆነ በስተቀር በኩር ነው ያለው የፍጥረቱ ሁሉ አለቃ ነው ለማለት መሆኑን እናረጋግጣለን። ሁሉ በእርሱና ለእርሱ ነው ሲል መልሶታል። ሁሉ ከእርሱ በእርሱ ስለሆነ አለቃ ነው። ዘፍ 49:3 በኩር አለቃ መሆኑን የነግረናል።

- 1ቆሮ 15:26-28 “የኋለኛው ጠላት የሚሻረው ሞት ነው ሁሉን ከእግሩ በታች አስገዝቶአለና። ነገር ግን ሁሉ ተገዝቶአል ሲል ሁሉን ካስገዛለት በቀር መሆኑ ግልጽ ነው። ሁሉ ከተገዛለት በኋላ ግን እግዚአብሔር ሁሉ በሁሉ ይሆን ዘንድ በዚያን ጊዜ ልጅ ራሱ ደግሞ ሁሉን ሳስገዛለት ይገዛል። ይህ አገላለጽ ስለሞት የተነገረ አንጂ አብ ወልድን ይገዛል የሚል አይደለም።

- II. የኋለኛው ጠላት የሚሻረው ሞት ነው። ሞት በሰው ላይ ሠልጥኖ አሥሮት ስለነበረው ይህ ጠላት መጨረሻ ላይ በኋላ ላይ ያለው ፍጻሜው ላይ የሚቀበለው ስለሆነ ኋለኛው ብሎታል የሚሻረው ማለቱ ኢየሱስ ክርስቶስን ሞት ይህን አላስቀረውም ተነስቷልና ይንህ የኋለኛው ጠላታችን ሞት የሚሻር መሆኑን ገለጸልን።

- A. ሁሉን ከእግሩ በታች አስገዝቶአልና። ይህ ሞት በአዳምና በሔዋን በደል ምክንያት ሁሉን ገዝቶአልና ያልገዛው፣ ያልገደለው፣ ወደ አፈር ያልመለሰው አልነበረውም። ከሰው ወገን ሁሉን ገዝቶአል።

ሐ. ሁሉ ተገዝቶአል ሲል ሁሉን ካስገዛለት በቀር መሆኑ ግልጽ ነው። ሁሉም ምንም አንኳ ለሞት ቢገዛ ሁሉን ያስገዛለትን ግን አሥሮ በመቃብር ሊያበቀረው አልቻለም። በሶስተኛው ቀን ተነሥቶአልና ሞትና መቃብርን ፈንቅሎ በሥልጣን ወጥቶአልና። ይህን ቤተመቅደስ አፍርሱት በሶስት ቀን አስነሣዋለሁ እንዳለ።

መ. ሁሉ ከተገዛለት በኋላ ግን ለሞት ሁሉ ስለተገዛ

ሠ. ሁሉ በሁሉ ይሆን ዘንድ እያንዳንዱ ነገር ይፈፅም ዘንድ ሞትም ድል ይነሳ ዘንድ

ረ. ልጄ ራሱ ደግሞ ሁሉን ላስገዛለት ይገዛል በበላህ ጊዜ ትሞታለህ ዘፍ2117 እንዳለው በመብላቱ ሞተ። ለሞት ሁሉን አስገዛለት ስለዚህም ከረስቶስ ኢየሱስ ሁሉ እንዲገዛለት ላደረገው ሞት ተገዝቶ ሞተ በመቃብርም ሶስት መዓልት ሶስት ሌሊት አድሮ በሶስተኛው ቀን ተነሣ ይህ ጥቅስ ስለ ሞት የተነገረ እንጂ አብ ወልድን ይገዛዋል ማለት አይደለም። መፃሕፍትንና የእግዚአብሔርን ኃይል አታውቁምና ትስታላችሁ። ማቴ 22:29 እንዲህ ካለ ስህተት ያድነን።

ራዕ 3:14 በእግዚአብሔር ፍጥረት የነበረው እንዲህ ይላል። አሁንም ይህን ጥቅስ የመጀመሪያ የእግዚአብሔር ፍጡር ነው ለማለት የሚጠቀመበት ጥቅስ ነው። በእግዚአብሔር ፍጥረት መጀመሪያ የነበረው ማለት መኖሩን በፊትም ያለ መሆኑን ለመግለጽ እንጂ ፍጡር ነው ሊያስኝ የሚችል አንዳችም መልዕክት የለውም። ለራሳቸው ጥፋት ወንጌሉን ያጣምማሉ እንደተባለ አንዱም ቃሉን ያጣምሙታል እንጂ ቃሉ የሚገልጸው በፍጥረቱ መጀመሪያ የነበረ መሆኑን ነው። እንዲሁ ራዕ22:12 'መጀመሪያውና መጨረሻው አልፋና ሐሜጋ እኔ ነኝ' ይላል እንጂ ፍጡር ነው ለማለት የሚያስችል አንዳችም ሃሳብ የለም ፈጣሪ ጌታ እግዚአብረ ምርሱ ብቻ መሆኑን ያረጋገጥልናል። ይሁ 1:26

ማጠቃለያ

እንግዲህ የተዋህዶ ኦርቶዶክሳዊት ቤ/ክርስቲያን ምዕመናን እነዚህ የምናያቸው ሁሉ ጌታ እንደተናገረ በስሜ ይመጣሉ ብሏልና በስሙ የመጡ ናቸው ማቴ 24:6 እነዚህ በመጨረሻው ቃል ለምን እንደተባለ ባለማወቅ ባለማስተዋል የተሳሳተ ትምህርት ያስተላልፋሉ። በየዘመኑና በየጊዜው አዳዲስ ትምህርት ይፈለስላሉ። 2ኛ ጢሞ 3:14 በመጽሐፍ ቅዱስ ግን ክርስቶስ እስከ ዘላለም ያው ነው። ዕብ 13:8 በብዙ መልኩ ግን የስዎችን አእምሮ ያውካል። እናንተ ግን በተማራችሁበት ትምህርት ጸንታችሁ ቁመ እንዳለን ጸንተን ልንቆም ይገባናል። እርሱ እግዚአብሔር ሁላችንን በሃይማኖታችን ጸንተን የምንቆምበትን ጸጋውንና በረከቱን ያድለን።

እሜን!

ምዕራፍ ሁለት

ወላዲተ አምላክ ቅድስት ድንግል ማርያም

ወላዲተ አምላክ ቅድስት ድንግል ማርያም የአምላክ እናት ነች ማርያም ማለት፡-

ማ. የሚለው ቃል ማህደረ መለኮት የሚለውን ይፈታልናል። ይኸውም አምላክ በርሷ አድርጎአልና መልዕክቱ ቅዱስ ገብርኤልም ከአንቺ የሚወለደው ቅዱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ብሏልና ሱቃ 1:35 መለኮት ያደረባት ስለሆነች ይህ ትርጓሜ ተሰጥቷታል።

ረ. ርግብየ ይቤላ ርግብ የዋህ እንደመሆኗ እርሷም በየዋህነቷ የተጠማውን ውሻ አጠጥታለች እንዲሁ ጭንቅ ሆኖባቸው የነበሩትን በደኪማለ ቤት ወይን ጠጅ አልቆባቸው የነበሩትን በልጅ ተአምራት እንዲፈፀም ልጇን ጠይቃ የወርገኞቹን ጭንቀት አስወግዳለች ዮሐ21:11

ያ፡ ያንቃዕዱ ኃቤኪ ወዳንቺ ያንጋጥጣሉ ይማለላሉ ማለት ነው። እነሆ ፍጥረት ሁሉ በመድኃኔ ዓለም ክርስቶስ ከዘላለም ሞት ድኖ ሳለ ከበደል ስላልራቀ የወላዲተ አምላክ ቅድስት ድንግሉ ማርያምን ልመና ተሰፋ ያደርጋልና። አማላጅነቷን ይጻልና ለዚህም ነው መዝሙረኛው ዳዊት እሐዛብ ሁሉ በፊትሽ ይማለላሉ (ይለምናሉ ማለት ነው።) መዝ 44፡9

ም፡ ምላል ወምስጋድ ሊለገድላት ልትከበር ይገባታልና የምትከበር፤ ሊለገድላት የሚገባ እናት መሆኗን ለማመልከት ነው። ይኸው ድንግል ማርያም ወደ እክስቲ ኤልሳቤጥ ጋር በሔደች ጊዜ ዕንሱ በማህፀኗ እንደዘለለ ይነግረናል። ይህ ዘለለ የሚለው እንጣጥ እንጣጥ አለ ላይሆን ለገደ የሚል ፍቺ ያለው ነው። ሉቃ 1፡44 የሰላምታዋ ድምጽ ደስታን የሚያጎናጽፍ ነውና።

2.1 ወላዲተ አምላክ ስለመሆኗ

ድንግል ማርያም ወላዲተ አምላክ መሆኗን እናምናለን። ይኸውም ወልደ አብ ኢየሱስ ክርስቶስን በገብረ መንፈስ ቅድስ በሰጋ በዘመን ወልዳዋለችና። የተዋህዶ እምነትና ድንግል ማርያም ወላዲተ አምላክ መሆኗን ማመን የተያያዘ ነው። ለዚህ ማለረጃ የሚሆኑን ጥቅሶች እንመልከት ምክንያቱም ድንግል ማርያም እንደ ማህደር ተጠቀመባት እንጂ ወላዲተ አምላክ አትባልም ብለው ስለሚከራከሩ።

• ኢሳ 71፡14 “እነሆ ድንግል ትጸንላለች ወንድ ልጅም ትወልዳለች ስሙንም አማኑኤል ትለዋለች”

ይህ ቃለ የሚወለደው ሕፃን አማኑኤል ተብሎ ይጠራል። ወላዲቱም ድንግል ናት ካለን ከፍ ብሎ እንዲህ ይለናል “እርሱም አለ እናንተ የዳዊት ቤት ሆይ ስሙ በውኑ ሰውን ማድከማችሁ ቀላል ነውን አምላኬን ደግሞ የምታደክሙ ስለዚህ ጌታ ራሱ ምልክት ይሰጣችኋል” ኢሳ 71፡13 ይህን ቃል ልናጤነው ይገባል። የእስራኤል ቤት ብቻ ላይሆን አለሙ ሁሉ ለመትረፍ በሰው ድካም አልሆነም። አሁን ግን አምላክ ሊደክም የኛን መከራ ተሸክሞ

ሊያድነን መጣ። እርሱም ምለክት ሰጠን ምልክታችንም ድንግል ማርያም ነች። አምላኬን ደግሞ የምታደሙ ያለው ከድንል የሚወለደው አምላክ መሆኑን ለማመልከት ነው። ወላዲቱም ድንግል ማርያም ወላዲተ አምላክ ያልናት ለዚህ ነው። እግዚአብሔር የሁላችንም በደል በእርሱ ላይ አኖረ ይለናል። ኢሳ 53፡6 አምላክ ሕመማችንን ተሸክመው የምንለው ለዚህ ነው።

• ኢሳ 9፡6 “ሕፃን ተወልዶልናልና ወንድ ልጅም ተሰጥቶናል አለቅነትም በሜንቃው ላይ ይሆናል ስሙም ድንቅ መከር ኃይል አምላክ የዘላለም አባት የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል።”

ሕፃን ተወልዶአል እርሱ ደግሞ ኃይል አምላክ ነው። ስለዚህ ወላዲቱ ድንግል ማርያም ወላዲተ አምላክ እንላታለን። ይኸም ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሳ ነፍስ ነስቶ በፈጸም ተወህዶ ከብሮ ተወልዶአልና።

• ሉቃ 1፡43 “የጌታዬ እናት ወደ እኔ ትመጣ ዘንድ እንዴት ይሆንልኛል” አስተውሎ ሥራው የመንፈስ ቅድስ ነው። ኤልሳቤጥ እክስት መሆኗ እንጂ ድንግል ማርያም የጌታ እናት ትሁን እትሁን የምታወቀው ነገር የለም ነገር ግን መንፈስ ቅዱስን ተሞልታ ለሰነበር የጌታዬ እናት ወደ እኔ ትመጣ ዘንድ እንዴት ይሆናል ስትል የጠየቀች ለዚህ ነው። መንፈስ ቅዱስ የተሞላ ድንግልን ያውቃታል፤ ያከብራታል፤ ያመለግናታል እርሱ ጌታ ነውና ወላዲተ እግዚዕ እርሷ ድንግል ማርያምን ወላዲተ አምላክ ያልናት ለዚህ ነው።

• ዮሐ 1፡14 “ቃል ሥጋ ሆነ ዐጋንና ከብርን ተመልቶ በኛ አደረ” ያ ቃል ይለናል መጽሐፍ ቅዱስ በዮሐ 1፡1 ላይ “እግዚአብሔር ነው” ስለዚህ የተወለደው የኛን ሥጋ የተዋህደውን ክርስቶስ ኢየሱስን በሥጋ ያወለደው ድንግል ማርያም ወላዲተ አምላክ ያልናት ለዚህ ነው።

ገላ 4፡4 “ነገር ግን የዘመኑ ፍፃሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ከሴት የተወለደውን ከሕግም በታች የተወለደውን ልጁን ላኩ ሴቲቱ ወላዲተ

አምላክ ቅድስት ድንግል ማርያም ነች። የተወለደው ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ ከድንግል ተወልዶአልና ወላዲተ አምላክ ተብላ ትጠራለች።

2.2 በወላዲተ አምላክ ላይ ሰይጣን ያስነሳው ተቃውሞ (ጠላትነት)

በአባቶቻችን ትምህርት መሠረት ወላዲተ አምላክ ድንግል ማርያም አለም ላይፈጠሮ በአምላክ ልቦና ቋሲባ ትኖር ነበር። ይህም እንዲሁ የተናገሩት ላይሆን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምረጃ አለው። እግዚአብሔር ለውን ከፈጠረ በኋላ በክቡር ገነት አኖረው። ዘፍ218 ነገር ግን በክብር የተቀመጠው የለው ልጅ የአምላኩን ሕግ በመተላለፍ ስሕተትን በፈፀመ ጊዜ ወደ እነሱ የመጣ የእግዚአብሔር ቁጣ ነበር እግዚአብሔርም እንዲህ አላቸው። “እግዚአብሔር አምላክም እባቡን አለው ይህን ሰላደረግህ ከእንስሳት ከምድር አራዊትም ሁሉ ተለይተህ አንተ የተገረምህ ትሆናለህ በሆድህም ትሄዳለህ በአንተና በሴቲቱ መካከል በዘርህና በዘርዋ መካከል ጠላትነትን አደርጋለሁ፤ እርሱ ራሱን ይቀጠቅጣል አንተም ሰኮናውን ትቀጠቅጣለህ” ዘፍ3114-15 እባብ የተባለው በመጀመሪያ ሥጋ ለተሰጠው እባብ ሲሆን ፍፃሜው ግን ሁሌ ሰዎችን በማሳሳት ለሚኖረው ለሰይጣን ነው። እባብ ብሎ የሚጠራው ሰይጣንን ዘንዶውን አውሬውን ነው መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይለናል። ስለወደቀው ስለ ተጣለው በመላዕክት ሰይፍ ስለተመታው ሲናገር “ዓለሙን ሁሉ የሚያስተው ዲያብሎስና ሰይጣን የሚባለው ታላቁ ዘንዶ እርሱም የቀደመው እባብ ተጣለ” ራዕ 1219 ይለናል። ይህ የእባቡን ማንነት የሚገልጽ ሲሆን ሴቲቱ ያላት ደግሞ መደመሪያ ለሔዋን ሲሆን ፍፃሜው ግን ለድንግል ማርያም ነው። በአንተና በሴቲቱ መካከል ጠላትነት አደርጋለሁ ያለው መጀመሪያው በሔዋንና በእባብ በዘርቻቸው መካከል ያለውን ጠላትነት የሚያሳይ ሲሆን ፍፃሜው ግን በሰይጣንና በድንግል ማርያም መካከል ያለውን ጠላትነት ነው።

ሰይጣን በድንግል ማርያም ላይ በጠላትነት የተነሳው እርሱን የሚቀጠቅጠውን እሕዛብን ሁሉ በብረት በትር የሚገዛውን ወንድ ልጅ በመውለዱ እንዳሳደዳት ይነግረናል። “ዘንዶውም ሴቲቱ በወለደች ጊዜ ሕፃንዋን እንዲበላ ልትወልድ ባለች ሴት ፊት ቆመ እሕዛብንም ሁሉ በብረት በትር ይገዛቸው ዘንድ ያለውን ልጅ ወንድ ልጅ ወለደች” ራዕ 1214-5 ሰይጣን እርሱ ራሱን ይቀጠቅጥሃል የተባለው ክርስቶስ ከሴቲቱ ድንግል ማርያም በመወለዱ በቁጣ በጠላትነት በሴቲቱ ላይ በድንግል ማርያም ላይ የተንቀሳቀሰው ለዚህ ነው። ዘንዶውም ወደ ምድር እንደተጣለ ባየ ጊዜ ወንድ ልጅ የወለደችውን ሴት አሳደዳት። ራዕ12113 ለዚህም ነው ሰይጣን ራሱ እንዳይቀጠቅጥ ለሰው ልጆች አዳኝ የሆነ ክርስቶስ የደህንነታችን ምክንያት ሆኖ ድንግል ማርያም እርሱን በመውለዱ የአምላክ እናት በመሆኗ በታላቅ ቁጣ በሔሮድስ ላይ ተነስቶ እነዛን ሁሉ ሕፃናት ያለጨፈጨፈው በዚህ ጊዜ ከመልዕኩ ለዮሴፍ የተሰጠው ቃል “ሕፃኑን ሊገድለት ይፈልጋሉና ሕፃኑንና እናቱን ይዘህ ወደ ግብጽ ሽሽ” የሚል ነበር። ማቴ 2113 ለዚህም ነው በራዕ 1216 ላይ “ሴቲቱም ሺ ሁለት መቶ ስድሳ ቀን በዚያ እንዲመግቡኋት በእግዚአብሔር ተዘጋጅቶላት ወደ ነበረው ስፈራ ወደ በረሀ ሸሸች” ያለን ይህም ጊዜ ሶስት አመት ከሰድለት ወር ይሆናል። በስደት የቆየችባቸውን ወቅቶች ናቸው።

እርሱ ራሱን ይቀጠቅጥሃል የተባለ ክርስቶስ በዕለተ አርብ በተሰቀለ ጊዜ እራት ብእሲ (ተራ ሰው) መስሎት ሰይጣን እንደለመደው ቀረበው። በተለይ “ኤሎ-ሄ ኤሎ-ሄ ላማ ሳበቅታኒ” አምላኬ አምላኬ ለምን ተውክኝ ብሎ የአዳምን ጩኸት ሲጮህ ሰይጣን ሥጋውን በመቃብር ነፍሱን በሲኦል ለመቆራኘት መጣ። ያኔም አስጨንቆ ይዞ ቀጥቶ በመስቀሉ ሞት በእግራችን በታች ጥሎታልና። ሰይጣንም እያሁዳውያኑና ሮማውያኑን በማስነሳት ዐዋተው መከራ በማብዛት ሰኮናውን ቀጥቶታል። ዲያብሎስ

አፈረ፣ የሞት ኃይል ተሻረ፣ መስና መቃብር በክርስቶስ ሞት ተወገደ፣ ተሸነፈ።

እንግዲህ ይህን ያደረገውን እምላክ በመውለዱ ሰይጣን ከእምላኩ ጋር ሳይሆን ውጊያው ጠላትነቱ ከድንግል ማርያም ከቅዱሳን መሳዕክት ከቅድሳን ጋር ሆነ። በተለይም ሰይጣን በድንግል ማርያም ላይ በሌላው ፍጥረት የደረሰ የጥንተ አብሶ ወይም የአዳም የውርስ ኃጢአት በርሷ ላይ ስላልተገኘ በቁጣ በግኗል። ለዚህም መጽሐፍ ቅዱስ እገዲህ ይለናል። “እግዚአብሔር ዘር ባያስቀርልን ኖሮ እንደ ሰዶም በሆንን እንደ ገሞራም በጠፋን ነበር።” ኢሳ119 ሰዶምና ገሞራ ሰው በማጣታቸው ዘር በማጣታቸው በመካከላቸው ንጹህ ዘር(ሰው) በመጥፋቱ በእሳት ዲን ተቃጥለዋል። ነገር ግን እኛ እንዳንጠፋ እግዚአብሔር ዘር አስቀረለን የቀረችልን ዘር ከአዳም የውርስ ኃጢአት (Original sin) ከጥንተ አብሶ በደል የጸዳችና በእርሷ ያልደረሰባት ድንግል ማርያምን ነው። እግዚአብሔር የተመሰገነ ይሁን ለዚህ ማረጋገጫ እንዲሆንን የመልዐኩ ቅገብርኤል ምሥክርነት ይህ ነው። “ጸጋ የሞላበሽ ሆይ ደስ የበልሽ ጌታ ከእንቺ ጋር ነው እንቺ ከሌቶች መካከል ተለይተሽ የተባረከሽ ነሽ” ሉቃ1128 ጸጋው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሞተ ጊዜ ስለኛ ደሙን ባፈለሰ ጊዜ ከዘላለም ኃጢአት ከዘላለም ሞት እኛን ያዳነን ሲሆን ነገር ግን ድንግል ወላዲተ እምላክ ግን ከመውለዱ በፊት ገና ከመጀመሪያው ገና ስትፈጠር ፈጽሞ ይህ በደል ያልደረሰባት የእግዚአብሔር ጸጋ የጠበቃት የለያት ነች። ንጹህይተ ንጹህን የምንለው ለዚህ ነው። ከሌቶች መካከል ተለይተሽ የተባረከሽ ነሽ ያላት እነደ ሌቶች ያለ ልማድ ፈጽሞ በርሷ ላይ አልመጣም አልደረሰምና ነው። እያንዳንዱ መልዐኩ የተናገረው ቃል የድንግል ወላዲተ እምላክን ክብር ንጹህና የሚገልጽ ቃል ነው።

የእግዚአብሔር ምስክርነት በዚህ ብቻ ሳይቆም በመንፈስ ቅዱስ የተሞላችው ኤልሳቤጥ ይህንን ቃል በመድገም ተናግራለች “እንቺ ከሌቶች

መካከል ተለይተሽ የተባረከሽ ነሽ የማንወንሽም ፍሬ የተባረከ ነው።” ስትል ያንኑ የመልዐኩን ቃል ደግማለች ሉቃ1142

እንግዲህ ይህ ነው ሰይጣንን በቁጣ ቀስቅሶት በርሷ ላይ የጥላቻና የጠላትነት ቁሙን ለመወጣት ሰይጣን እስከ ዛሬ በተለያዩ መንገድ የሚራወጠው። ከሰው ወገን ሥጋ ከለበሰው ፍጥረት ከድንግል ወላዲተ እምላክ በስተቀር ሌላው በጥንተ አብሶ ኃጢአት ምክንያት ተይዞ ያስጨንቅ የነበረው። እግዚአብሔር ባስቀረለን ዘር በድንግል ከጥፋት እንድንደን ምክንያት ሆናለች። ሰይጣንም እንደልቻላት ፈጽማም እንደማይችላት እንደተሸነፈ ባየ ጊዜ የውጊያውንና የጠላትነቱን አቅጣጫ በመቀየር የሚያከብራትንና በአማላጅነቷ የማይተማመኑ ሰዎችን መፍጠር ጀመረ። ልባቸውን እያሳወረ ክርስቶስን ያክል ጌታ ከማን እንደተወለደ እንዳያስተውሉና ይህንም አስበው እንዳያከብሩ የድንግል ፍቅር ከልባቸው ውስጥ በመፋቅ ተራ የሆነ እርሱ ሰይጣንን የሚያምነውን ብቻ በመተው ተቃውሞውን ቀጠለ። መጽሐፍ ቅዱስም እንዲህ ይለናል። “ዘንዶውም በሴቲቱ ላይ ተቆጥቶ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ የሚጠብቁትን የኢየሱስም ምስክር ያላቸውን ከዘርዋ የቀሩት ሊዋጋ ሄደ በባህር አሸዋ ላይ ቆመ ራዕ 12117 የባሕር አሸዋ ልል እንደሆነ የመናፍቃንም ልባና ጽኑ በእምነት የሚረጋ ሰላልሆነ በባህር አሸዋ ይመሰላል። ስለዚህም በመናፍቃን ለቦና አድሮ ተቃዋሚ ሆኖ በድንግል ማርያም ላይ ተነሳ ጠላትነቱም ከዘርዋ በቀሩት ላይ አደረገ ከዘሩዋም የቀሩት ማለት የእርሷን ገናናነት ክብርና አማላጅነት የተረዱትን የሚያምኑትን ሊዋጋ መንቀሳቀሱን የሚያመለክት ነው። ለዚህም ነው እንግዲህ ቅ/ቤ/ክርስቲያናችንን አርቶዶክስ ተዋህዶን ሁልጊዜ ሊፈታተናት የሚጥረው።”

ይኸውም ትልቁና አብይ ምክንያት የወንጌሉ ቃል ምን እንደሚል በትክክል መረዳት ባለመቻላቸው ነው። እውነተኛው የክርስቶስ የወንጌል ብርሃን እንዳያበራላቸው የዚህ አለም ገዥ ልባቸውን አሳውሮታልና።

ሦነነያተም ወንጌሉ የምሰራቹ የድንግል ማርያም ተቃወሚ አይደለምና። ወንጌሉ ከብሯን የሚናገር እንጂ የጌታ እናት ተቃዋሚ አልነበረም። እርሷን የሚቃወሟት ሁሉ ጌታን እየተቃወመ ነውና። “የሚሰማችሁ እኔን ይሰማል እናንተንም” የጠላ እኔን ይጠላል እኔንም የጠላ የላከኝን ይጥላል” ሉቃ 10፡16 አስተውሉ ድንግልን የጠላ መልዕክት ስለርሷ የተናገረውን ያልሰማ መንፈስ ቅዱስ በኤልሳቤጥ ላይ አድሮ የተናገረውን ያልሰማ እንዴት ጌታን ተቀብሮዋለሁ ሊል ይችላል? ድንግልን ጥሉአልና ጌታንም የጣለ መሆኑን ሊረዳው ይገባል። ወላዴተ አምላክነቷን እርሱ ብርሃን ነውና አመብርሃንነቷን ያልተቀበለ እንዴት ጌታ ሊናረው ይችላል? ራሱን እንዲመረምር እንጠይቀዋለን። 1ቆሮ 11፡31

2.3 የድንግል ክብርና ለርሷ የሚገባ ስግደትና አማላጅነቷ

ክብር ለእግዚአብሔር የሚሰጥ ሲሆን አከባሪው እግዚአብሔር ነው። በተለያዩ ቦታዎችና ወቅቶች ጊዜዎች እግዚአብሔር ሰውን ያከብራል እግዚአብሔር መሴን እንደ አከበረው እንመለከታለን። ሙሴ የእግዚአብሔር ክብር ለማየት ጠይቆ እግዚአብሔርም አሳይቶታል። የእግዚአብሔር የክብር ብርሃን በሙሴ ላይ ስላረፈ የሙሴን ፊት ትኩር ብለው እንኳ ማየት አልቻሉም። ዘፀ 33፡17, ዘፀ 34፡28

ይህ ክብር የሚለው ቃል ጌትነትንና ከፍተኛነትን የሚያሳይ ነው። ከሁሉ በላይ ክብር ያለው እግዚአብሔር ነው ክብሩም በሥራው ይታያል። ዘጸ16፡7, 1ነገ 8፡11, መዝ 18፡1, እግዚአብሔር ክቡር በመሆኑ የእሸናፊ የእግዚአብሔር እናት ቅድስት ድንግል ማርያም እንዳች ያልገደለላት ምልዕተ ጸጋ ስለሆነች እግዚአብሔርም ከርሷ ጋር ስለሆነ ክብርት ናት። እንኳን የአምላክ እናት ቅድስት ድንግል ማርያም ምልዕልተ ፍጥረት የሆነች የእግዚአብሔር ፈጥረት ሁሉ ከቡር ነው። ሉቃ 2፡19 1ቆሮ 11፡7

ድንግል ማርያምን አስቀድሞ ያከበራት እግዚአብሔር ነው። ነቢያትም በትንቢታቸው ተናግረውታል እንዲሁ በራዕይ የሐንሰ ም12፡1 “ዕሐይን ተጎናጽፋ ጨረቃ ከእግርቿ በታች ያላት የአሥራ ሁለት ከወክብት አክሊል የሆነላት እንዲት ሴት ነበረች።” ይላል ይህ የሚያመለክተን የድንግል ማርያምን ክብር ነው። አክሊል የክብር ምልክት ሲሆን አስራ ሁለት ተብሎ መነገሩ በራሱ ዘንድ ያላትን ከፈተኛ ክብር ለመግለጽ ነው። ይህ ለድንግል ማርያም መነገሩን ወረድ ብሎ ስለሚመልሰልን አከራካሪ አየሆንም። እንዲሁ መልዕክት ቅዱስ ገብርኤል ሲያበሰራት “እንቺ ከሴቶች ሁሉ ተለየተሽ የተባረክሽ ነሽ ብሎአታል።” ሉቃ 1፡28 እንዲሁ በመዝሙረ ዳዊት መዝ 44፡17 “ለልጅ ልጅ ሁሉ ሰምሽን ያሳስባሉ” ብሎ እንደተናገረው ክብርት ስለሆነች ሰሟ እስከ ዛሬ በትውልድ ሁሉ ይታወቃል ይመሰገናል። እንዲሁ ራሷ ወላዴተ አምላክ ቅድስት ማርያም ስትናገር ትውልድ ሁሉ ብዕዕት ይሉኛል ሉቃ 1፡48 ላይ ተናገራለች ክብርት ስለሆነች እናመሰግናለን ምስጋናችንም የሚገባ ነው። በሃይማኖት ለጸኑ ምስጋና እንዲበዛላቸው መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። “እንደ ተማራችሁ በሃይማኖት ጽኑ ምስጋናም ይብዛላችሁ” ቁላ 2፡7 ድንግል ሁሉን በልቧ በመጠበቅ ታናረው ስለነበር ለልጇ ወዳጇ ካላት ፍቅር የተነሣ እግረ መስቀል ድረስ የተገኘች እናት ስለሆነች ምስጋና ሊበዛላት ስለሚገባ ትውልድ ብዕዕት ቅድስት ሊላት ስለሚገባ እንደመጽሐፉ ትዕዛዝ እናከብራለን እናመሰግናለን።

እግዚአብሔር አምላካችን በድንግል በረከት ይጎብኘን

2.3.1 ለድንግል የሚገባ ስግደት

ስግደት አምልኮትን ብቻ ሳይሆን አክብሮትንና ሞገስን የሚገልጽ ጭምር ነው። ወደ እግዚአብሔር አምላካችን ስንቀረብ የምንሰገደው ስግደት ፈጣሪያችን አምላካችን ስለሆነ ነው። ስለዚህም ስግደቱ በአምልኮ የሚቀረብ ስለሆነ የአምልኮት ስግደት እንለዋለን። ወደ ድንግል ማርያም ስንሰገድ ግን

ፈጣሪያችን አምላካችን ብለን የአምልኮት ሳይሆን የጸጋ ስግደት ነው። ይህም ድንግል ማርያምን አግዚአብሔር ስላከበራት የምንሰግደው ነው እንጂ አምላክ ነች ፈጣሪ ነች ብለን አይደለም። ለምሳሌ ዩሐንስ መጥምቀ መለኮት ገና በእናቱ ማሕወን ሳለ በደስታ ዘሏል። ይህም ስግደትን የሚያመለክት ነው። ሉቃ 1:44

• “ወንዶች ልጆችሽንም በሜንቃቸውና ላይ ይሸከሙአቸዋል ነገስታትም አሳደጊ አባቶችሽ ይሆናሉ። ገንባራቸውንም ወደ ምድር ዝቅ አድርገው ይስግዱልሻል የእግርሽንም ትቢያ ይልሳሉ።” ኢሳ 49:22

ይህ መጀመሪያው ለጽዮን ሲሆን ድንገል እንደ ጽዮን ማደሪያው እርሷን ልዑል ቀድሷታልና በርሷም አድርጎልና ፍጹሟው ለድንገል ማርያም ነው። መዝ 45:17

• “የእግራንም ሰፍራ አከበራለሁ የአስጨናቂዎችሽም ልጆች አንገታቸውን ደፍተው ወደ እንቺ ይመጣሉ። የናቁሽም ሁሉ ወደ እግርሽ ጫማ ይሰግደሉ።” ኢሳ 60:13

የእግራን ሰፍራ አከበራለሁ ማለቱ በርሷ ማህወን በድንገል ማህወን አድርገዋልና ነው። አንሰገድም ያሉ ሁሉ በኋላ እንደሚሰግድላት ናገራል።

ሌላው እጅግ መታወቅ ያለበት ጌታ ከሰጠን ከአስርቱ ትዕዛዛት አንዱ “እናትና አባህን አክብር” የሚል ነው ዘፀ 20:12 ታዲያ ወላጊቱ አምላክ እኮ የጌታ እናት ነች እኛ ግን የጌታ ልጆች ነን በጣም ይህንን ልዩነት ልናጤነው ይገባል። ታዲያ እናት ስለሆነች ለድንገል መስገዳችን በእናትነቷ በተሰጣት ጸጋ የሰገድነው መሆናችንን እጅግ ሊረዱት የገባል። ልጇን አክብረን የአምልኮት ስግደት እንደምናቀርብ ሁሉ እንዲሁ እናትና እባትህን አክብር በሚለው መሠረት እናቱን አክብረን የጸጋ ስግደት ማቅረብ አለብን። ይህን እውነት ልንፍቀው አንችልም። ያልያ ግን ጌታ ፈሪሳውያንን እንደገሰጸቸው አይነት መሆኑ ነው። ማር 7:11-13 ጌታ ከዚህ ያድነን።

ከዚህ ጋር በማያያዝ ከላይ በትንቢት ኢሳያስ ላይ ያየናቸው ጥቅሶች እንዴት ለድንገል ማርያም የተነገሩ መሆናቸውን እናውቃለን ይባል ይሆናል

መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይለናል “ያም እለት ክርስቶስ ነበር።” 1ቆሮ 10:15 ክርስቶስን በለሱይ ኪዳን እለት ሆኖ እናውቀውም ግን ምሳሌው ፍጹሜ ለክርስቶስ ሆኖ እለቱ እርሱ እንደሆነ ተነገረን። እንዲሁ በዕብ 9:19 ላይ “ይህ በአሁኑ ጊዜ ምሳሌ ነው” ይለናል በብሉይ የተነገሩት ሁሉ ለአዲስ ኪዳን ጥላ በመሆናቸው የዛ ንግግር ፍጹሜ የት ላይ እንደተከናወነ የምናየው በአዲስ ኪዳን ነው። ደግሞም ስለ ጨዋይቱ ሣራና ስለ ባራይቱ ሴት አጋር በአዲስ ኪዳን ያለው ምስርጢር ሌላ ሆኖ እናገኘዋለን። ዝጊ 4:21-1-31 እንዲሁ ሁሉ ስለጽዮን ታቦቷ ከነባራት አገልግሎት ጋር የድንገል ማርያም የአምላክ ማደሪያነት ጋር ተመሳሳይ ነውና። ስለጽዮን የተነገሩ ሁሉ ፍጹሟው ለድንገል ማርያም ሆኖ እናገኘዋለን።

እግዚአብሔር ማስተዋሉንና ጥበቡን ይግለጽልን

2.3.2 የድንገል ማርያም አማላጅነት

መልዕክ ብስራት ቅ/ገብርኤል ለድንገል እንዲህ ብሎአታል “ማርያም ሆይ በእግዚአብሔር ፊት ጸጋ አግኝተሻልና አትፍራ።” ሉቃ 1:30 ጸጋ አግኝተሻል ሲል ክብር ሞገስ መሰመን የማስታረቅ ሃይል ማለት ነው። እስኪ ይህንን ጥቅስ እንመልከተው።

• “ራሳቸውም ስለ እናንተ ሲያማልዱ በእናንተ ላይ ከሚሆነው ከሚበልጠው ከእግዚአብሔር ጸጋ የተነሳ ይናፍቁአችኋል።” 2ኛ ቆሮ 9:14

ይህ ስለ ቅዱሳን በሚሆን አግልግሎት ላይ ተነግሮአል። እነርሱም ሲያማልዱ ይለናል። እንግዲህ ቅድስተ ቀዱሳን የሆነች ድንገል ማርያም ምልጃን እንደምትፈጽም የሚናገር ነው። ከሚበልጠው የእግዚአብሔር ጸጋ በሉ እንደተናገረው ጸጋ አንዱ አገልግሎቱ የመለመን የማማለድ ኃይል መሆኑን ያሳውቀናል በግዕዙ ደግሞ እንዲህ ይላል። “ኢትፍርሒ ማርያም እስመ ረከብኪ ሞገስ በቅድመ እግዚአብሔር” በእግዚአብሔር ፊት ሞገስ

እግዳርና እትፍሪ ሞገስ ይህን ክብርን ማማለድን በርሱ ዘንድ መስማትን ያሳየናል። በእግዚአብር ፊት ሞገስ ያገኘው መሴ እስራኤልን በዙ ገዜ ሰምኖ አስምሮአል። ዘፀ 32፡18። መዝ 44፡19 “አህዛብ በፊትሽ ይማለላሉ” ይለምናሉ እማልጅን ይላሉ ማለት ነው።

• ዮሐ 2፡1-11 ይህን ቃል ስንመለከት ድንግል ማርያሞ ሰምኖ ጭንቀታቸውን ማቃለሏን እንመለከታለን። ሠርገኞቹ ያለቀባቸውን ወይን ጠጅ በርሷ ልመና የጎደለው እንዲሞላ ተደርጎአል። ልኦላ ባህሪ ክርስቶስ ይህንን ሳያውቀው ቀርቶ እይደለም። ነገር ግን የእናቱን ክብርና ገናናነት ለመግለጽ ገም አለ እንጂ። በዚህ ምዕራፍ ላይ በተለይ መናፍቃት የሚያነሱት ሃሳብ በቁጥር 4 ላይ ያለውን ነው። “እንቺ ሴት ከእንቺ ጋር ምን አለኝ ጊዜዬ ገና አልደረሰም” ያለውን ያላዋቂ ሳሚ እንደሚሉት ጌታ እናቱን አልሰማትም እንደውም አላከበራትም የነቀት ንግግር ነው ይላሉ። በጣም ያላዝናል። ይህ ንግግር እነርሱ እንደሚሉት ከሆነ “እናትና አባትህን አክብር” የሚለውን የራሱን ሕግና “እናተንን የሰደበ ይመውት” የሚለውን ማር 7፡11 ላይ የተፃፈውን ሕግ ሽሯል ማለት ነው። ስለዚህ እንደነርሱ ትርጉም ከሆነ ነውርና ተንኮል የሌለበት ክርስቶስን ነውር አለበት ጋጢአት አለበት ሕግ ሽሯል ሊያሰኝ ነው። እርሱ ደግሞ “እኔ ሕግና ነቢያትን ለመሻር አልመጣሁም ልፈጽም እንጂ” ብሏል። ማቴ 5፡17 ፈጽሞ እርስ በርሱ የማይሰማ ፍቺ ይሰጡታል። በነሱ ፍቺ መሠረት ግን ጌታ ጋጢአት አለበት ያሰኛል። ለርሱ ክብር ምስጋና ይሁንና ልባቸውን ይመልሳል።

ፍቺው ግን በእኔና በእንቺ መካከል ምን ጥል አለ? ምን አለመግባባት አለ? የሚል ነው። ለምሳሌ በኛ የአነጋገር ልማድ ምን ችግር አለ እንላለን። ይህ ችግር ወይም ተቃውሞ እንደሌለው የምንገልጽበት ንግግር ነው። እንዲሁ በእስራኤላውያን ዘንድ ይህ አነጋገር የተለመደ ነበር። የሚከተሉትን ጥቅሶች እንመልከት።

- “እንተ የእግዚአብሔር ሰው ሆይ ከእንተ ጋር ምን አለኝ” 1ኛ ነገ 17፡18 ይህን እንዲት መበለት ኤልያስ በመጣ ጊዜ ልጁ ስለሞተባት የተናገረችው ነው። በመካከላቸው ምንም እይነት አለመግባባት አለመኖሩን ለመገለጽ ነው።
- “ንጉሡም እናንተ የጽሩያ ልጆች እኔ ከእናንተ ጋር ምን አለኝ” 2ኛ ማቴ 16፡10 ንጉሡ ዳዊት ይህን የተናገረው ልጁ አቤሴሉም በተነሳበት ጊዜ የጽሩያ ልጆች ስላስጩት ነበር። ልጁንም ለመግደል በመፈለጋቸው። እኔ ምን በደልኳችሁ ልጄን አቤሴሉምን የምትገድሉት ለማለት የገለጸው አገላለጽ ነበር። በማቴ 8፡29 በማር 6፡1-9 ባለው ታሪክም ላይ አጋንንት “ካንተ ጋር ምን አለን ያለጊዜያችን እታጥፋን” እያሉ ሲናገሩ እንሰማለን።

እንገዲህ ይህ ንግግር ጥላቻን ንቀትን ሳይሆን የሚያሳየው ክብርን መውደድን ምንም እይነት ከፉ ነገር አለመኖሩን ፈቃደኝነትን የሚያመለክት ንግግር ነው።

“ጊዜዬ ገና አልደረሰም” ማለቱ አዲሱን ወይን ደመን ለጥቼ ለዘላለም ሕይወት የምታገኙበት የመሰጣችሁ ደሜ ጊዜ ገና ነው ማለቱ ነው። ሞትን፣ ከሞቱ በፊት ባለች ጥቂት ጊዜ የሚለጣቸው ሥጋና ደሙን ለመግለጽ ነው። ለዚህም በሉቃስ 22፡14 “ሰዓቱም (ጊዜውም) በደረሰ ጊዜ ከእስራ ሁለቱ ጋር በማዕድ ተቀመጦ እርሱም ከመከራዬ በፊት ከእናንተ ጋር ይህን ፋሲካ ልበላ እጅግ አመኝ ነበር እላችኋለሁና” ጊዜዬ ገና አልደረሰም የሚለውን ለማስታወስ ነበር ስለዚህም የዚህ ቃል ፍቺ ይህን ወይን ደሙን የዘላለም ሕይወት የሚሰጠውን የሚሰጥበትን ጊዜ ለመግለጽ ነበር። እንግዲህ በአጠቃላይ ወላዲተ አምላክ ክብርት ንጹህዬት ቅድስት የሁላችን አማጅ መሆኗን ተረድተን በንማፀን ጌታ ይቅር ይለናል። ክብርን የሰጠ ጌታ ነው እና ያደረጋት ጌታ ነው። እርሷ እናት ነችና ማንም የአምላክ እናት የለም

እርሷ ግን አብራ የተሰደደች ናት ለዚህም ነው የጌታ መልዕክ “ሕፃኑን ከእናቱ ጋር ይዘህ ሽሽ” ያለው ማቴ 21:13 እናም እንዲሁ ሲመልስ ሕፃኑን ከእናቱ ጋር ይዞ እንዲመለስ ተናግሮታል ማቴ 21:19 ስለዚህም እያንዳንዳችን ሕፃኑን እለን የሚል ሁሉ ከእናቱ ጋር ሊይዝ ይገባል። ሕፃኑን ይዞ እናቱን መተው አይችልምና እናቱ የሌለችው ሕፃኑ ክርስቶስ ሊኖረው አይችልም። ኦርቶዶክሳዊ ተወህዶ ሃይዌኖቻችን ግን ሕፃኑን ከእናቱ ጋር ይዞ ትሔፋለች ሕፃኑን “አባታችን ሆይ” ብላ ስትጠራ እናቱን ደግሞ “በመልዕክ ቅ/ገብርኤል ሰላምታ ሰላም አልሻለሁ” ብላ ትጠራታለች። “እግዚአብሔርን ክርስቶስ” ብላ ሕፃኑን ስትጠራ “በእንተ ማርያም” ብላ እናቱን ትጠራለች። ስለዚህ ሕፃኑን ከእናቱ ጋር ስለምናገኘው ነው። ሕፃኑንና እናቱን ይዘን መሄድ የሚኖርብን።

2.4 የእመቤታችን ዘላለማዊ ድንግልና

ወላዲተ እምላክ ቅድስት ድንግል ማርያም አባታችን ቄርሱስ እንደተናገረው ቅድመ ፀኒህ፣ ጊዜ ፀኒህ፣ ድህረ ፀኒህ፣ ቅድመ ወሊድ፣ ጊዜ ወሊድ፣ ድንገረ ወሊድ ሕቱም ድንግል ናት ብሏል። ወደ አማርኛው ስንመለስ ከመጽሐፈ ቅዱስ በፊት በፀሐፊዎች ጊዜ ከፀሐፊዎች በኋላ ከመውለዱ በፊት በወለደች ጊዜ ከወለደች በኋላ ድንግልና ፍጹም ነው የሚል ነው። ከዚህ በመነሳት ስንመለከት ሕቱም ድንግል መሆኗን የሚያረጋግጡትን ጥቅሶች እንመልከት።

- “እነሆ ድንግል ትፀንሳለች ወንድ ልጅም ትወልዳለች ስሙም እማኑኤል ትለዋለች” ኢሳ 71:14 ድንግል መጽሐፍን ነገረን እንጂ ሌላ ትወልዳለች አላለም። ይህም ዘላለማዊ ድንግልና የሚገልጽ ነው።
- ሕዝ 44:12 “እግዚአብሔርም ይህ በር ተዘግቶ የኖራል እንጂ አይከፈትም ለወጥ አይገባበትም የእስራኤል እምላክ እግዚአብሔር ገብቶበታልና ተዘግቶ ይኖራል።” አስተውሎ የትኛው የእስራኤል መቅደስ በር ነው

ያልተከፈተው የነበረው እንደ መቅደስ እሱንም ከፍተው እየገቡ በእመት እንደ ቀን ያጥነታል። በየጊዜውም ሊቀካህኑ ይገባል። ዕብ 9:17 ይህመቅደስ እንዳልሆነ ግልጽ ነው። ለድንግል የተነገረ መሆኑን ግን እንረዳለን። “በመካከላችሁ አድር ዘንድ መቅደስ ሥሩልኝ” እንዳለ ዘፀ 25:18 እርሱ በመካከላችን ሆኖ የአብርሃምን ዘር ይዞ ሥጋ ለብሶ የተወለደው በመካከላችን ተገኝቶ ኃጢአትን ያስወገደው በድንግል ማሕፀን አድሮ ነው። ለዚህም ነው “እኔ የዳዊት ሥርና ዘር ነኝ” ያለን ራዕ 22:16 መቅደሱ ማደሪያው እንደነበረ እንዲሁ በድንግል አድሮ በድንግልና ተወለደ-አልና። ከርሷም በነሳው ሥጋ ተገልጦ እምላካችን ሁላችንን አድኖናልና። ይህ በር ያለው ድንግልና የነው ተዘግቶ ይኖራል ማለቱ ድንግልና ዘላለማዊ መሆኑን ለማመልከት ነው። የእስራኤል እምላክ ገብቶበታል ማለቱ ክርስቶስ ኢየሱስ እርሱ እምላካችን ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሷ ነፍሱ ነስቶ በጉቱም ድንግልና ተወልዷልና ነው። ይህ ቃል ፍጹም ድንግልና የሚያረጋግጥ ነው መጽሐፈ ቅዱስም “ልዑል ማደሪያውን ቀደሱ” መዝ 45:15 ብሎ የተናገረው ለዚህ ነው። ስለቀደሳት ስለለያት ወደርሷ የገባ የለም።

- 2ቆሮ 11:12 “እንደ ንጽህይት ድንግል እናንተን ለክርስቶስ ላቀርብ ለእንደ ወንድ አጭቻችኋለሁና” ይለናል። ቅ/ጳውሎስ በጉቱም ድንግልና ስለፀናች እመቤታችን ድንግል ማርያም የመሰከረው ቃል ነው። በኋላ ላይ የተነሳውም ብርሃኑ አለም ጳውሎስ ያረጋገጠው ድንግልና የነው።

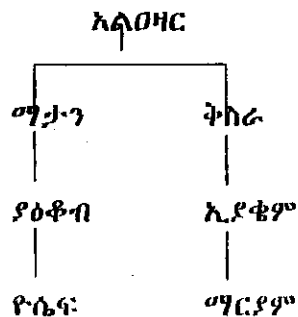
ነገር ግን እነዚህ የተባሉትን ጥቅሶች ባለማለታዎል ድንግል ማርያም ሌሎች ልጆች አሏት በማለት የናገራሉ። በመሠረቱ ቢኖሩ ኖሮ መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ይነገረን ነበር። ፊደል ይገላል እንዳለ ፊደል ብቻ ይዞ በመሄድ መጽሐፍትን ካለመመርመርና የእግዚአብሔርን ኃይል ካለመረዳት የተነሳ የመጣ ስህተት መሆኑ ይሰማናል። ይህን የሚለብን ጥቅስ በሙሉ እንመለከተዋለን። እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ፍቺውንም እንሰጣለን። ማቴ

2.4.1 እጮኛዋ ዮሴፍ ለምን ተባለ?

እጮኛ የሚለው ቃልና ፍቺ ለሚያገባት ሴት ብቻ የተሰጠ ሳይሆን በጠባቂነትም ላለ ይሰጣል። ነገር ግን ድንግል ማርያም የዮሴፍ እጮኛ የተባለችበትን አንዳንድ ምክንያቶች እንመልከት።

† አንደኛው የዳዊት ልጅ ተብሎ ይጠቁ ዘንድ ለዮሴፍ ታጭታለች።

ምክንያቱም በሴት ትውልዱ ቢቆጠር አይሁድ አይቀበሉም ማቴዎስ ትሉልዱን ራሱ የጻፈው በዮሴፍ ነው። ለዚህም ነው መለወጡ ዮሴፍ ጸድቅ ሆኖ ሊገልጣት ስላልወደደ በሰውር ሊተዋት በአለበ ጊዜ የዳዊት ልጅ ዮሴፍ ሆይ እጮኛህ ማርያምን ለመውሰድ አትፍራ ያለው። ማቴ 1120 ለባልነት ሆኖ ቢሆን ኖሮ ግን በሰውር ሊተውት ፈጽሞ አያስብም ነበር። አንዲሁ እዛው ም 1 ቁ.16 ላይ ሰንሐድ በኢየሱስ ክርስቶስ ትውልድ መጽሐፍ ውስጥ ተጽፎ የምናገኘው ዮሴፍን እንጂ ማርያምን አይደለም ይህ ለምን ሆነ? ተብሎ ቢጠየቅ የሚመልሱት መልስ የላቸውም። ነገር ግን የሁለቱ ዝምድና የጠበቀ ስለነበር ማቴዎስ የትውልዱን ቁጥር በዮሴፍ ጨርሶታል። ዝምድናቸውም በማቴ 1115 ላይ ያለው አልዐዛር ነው።

በዚህ መሠረት ደግሞ ማንም ዘመድን ማግባት አይችልም። ዘሴ 1813-17 ስለዚህም ቅ/ድንግል ማርያም ለዮሴፍ እጮኛ የሆነችው የዳዊት ልጅ ተብሎ እንዲጠራ መሆኑ ግልጽ ለማድረግ ነው። ትውልድ መጽሐፉ የኢየሱስ ክርስቶስ ነውና።

† ሁለተኛው እንዲጠብቃት ነው ለዚህም ነው መልዐኩ ዮሴፍ ትቷት እንዳይሔድ የተናገረው

† ሶስተኛው እንዲያገለግላት ነው።

በስደቷ ጊዜ ይህ እንዲሄድ የታበዘው ዮሴፍ ነውና። ለሚስትነት ታጭታ ቢሆን ኖሮ ግን ከወለደች በኋላ ለዮሴፍ ሚስትህን ይዘህ ሂድ ይለዋል እንጂ ሕፃኑንና እናቱን ብሎ አይናገረውም ነበር። እንዲሁም ከወለደች በኋላ ዮሴፍን እጮኛህንም ይዘህ ሂድ ሲለው እንኳን አንመለከትም ለዚህም ነው እንዲያገለግላት በእጮኝነት የተሰጠው ማቴ 2113 እና ቁ.19።

† አራተኛው ምክንያት እርሷ ከሠው ዘር ከሰው ወገን መሆኗ ይታወቅ ዘንድ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስም የአብርሃም ዘር ይሆናል ያለው ለዚህ ነው ዕብ 2115 ምክንያቱም እርሷን ኃይለ አርያማዊት ክርስቶስን መልዐክ ብለው የሚነሱ መናፍቃን አሉና። በድንግልና ዐንሳ በድንግልና እንዴት ትውልዳለች እንዳይሉ።

† አምስተኛው በዘፀ 5123 መሠረት “ሴት ወንድ ካጠገሷ ሳይኖር ዐንሳ ብትገኝ ተወግራ ትገደል” የሚል ሕግ አይሁዳውያን ስላላቸው ተወግራ እንዳትገደል።

እነዚህ ብዙ ሌሎች ምክንያቶች እጮኛ አለኝተዋታል እንጂ እጫኝነቱ ለመገናኘት ለባልና ሚስት ግንኙነት አይደለም። ስለዚህም ምዕመናን ይህን አውቀው የድንግል ክብር ለማቃለል ዘላለማዊ ድንግልናዋን የሚያደፈርሰ ገግባር ለመናገር የሚሞክሩትን ሁሉ ማስረጃ በመስጠት አፍ ልናለይዝ ይገባናል እላለሁ።

በኩር የሚለው ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሶስት አይነት ፍቺ አለው።

1ኛ የመጀመሪያ የሚል ነው። ይህ የግድ ተከታይ ይኖረዋል የሚያሰኝ አይደለም። እንደ መጽሐፍ ቅዱስ አገላለጽ “በእስራኤል ልጆች ዘንድ ከሰውም ከእንስሳም የናቱን ማሕፀን የሚከፍት በኩር ሁሉ ለኔ ቀድሰልኝ የኔ ነው።” ዘፀ13:1 ይህ አገላገጽ መጀመሪያ ማሕፀንን የሚከፍት በኩር መባሉን ይገልጻልናል የግድ ተከታይ ይኑረው አያሰኝም።

2ኛ አለቃ የሚል ፍቺ አለው። ለዚህም ማስረጃ ከመጽሐፈ ቅዱስ እንመልከት ዘፍ 49:13 “ሮቤል አንተ በኩር ልጄና ኃይሌ የጉብዝናዬም መጀመሪያ ነህ የከብር አለቃና የኃይል አለቃ ...አለቅነትህ ለአንተ ይሁን” በለዚህም በኩር የሚለው አለቅነትን ያሳያል። እንዲሁ ይህን ትርጉም የሚገልጽልን የያዕቆብና የኤሳው ታሪክ ነው። በዚህ ታሪክ ላይ ኤሳው ለምስር ወጥ ብኩርናውን ለወንድሙ ለያዕቆብ ሸጦለታል። በዚህም መሠረት በኩር ሆኖ በረከትን ከአባቱ ከይስሐት ተቀብሎአል። በወንድሙም ላይ አለቃ ሆኗል። እግዚአብሔርም ራሱ ሲናገር “እኔ የአባቶቻችሁ የአብርሃም የይስሐት የያዕቆብ እምላክ ነኝ” ያለው ለዚህ ነው። ነገር ግን ያዕቆብ ቅድሚያ በመወለዱ ሳይሆን አለቃ በኩር በሆኑ ያዕቆብ ከአባቶቹ ተደምርደዋል። ይስሐት ለልጁ ለኤሳው ሲናገር እንዲህ ብሎታል። “ለወንድምህም ትገዛለህ ነገር ግን በተቃወምከው ጊዜ ቀንበርህን ከእንገትህ ትጥላለህ።” ዘፍ 27:140, ዘፍ 25:27-34

በዚህ መሠረት በኩር የሚለው ቃል ሁለተኛ ፍቺ አለቅነትን ያሳያል ለምሳሌ በቆላ 1:15 “ከፍጥረት ሁሉ በፊት በኩር ነው” ሲል የመጀመሪያ ነው የሚል ፍቺ ሳይሆን ያለው አለቃ ነው። ከፍጥረት በፊት እርሱ አለቃ ነው አስቀድሞ የነበረው ነውና ራዕ1:9

3ኛ ተቀደሚ ተከታይ የሌለው አንድ ብቻ ማለት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይለናል “በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪለጥ አለሙን እንዲሁ ወዳልና።” ዮሐ 3:16 ይህ ቃል ልጁ አንድ ብቻ መሆኑን ሲነግረን ዕብ 1:16 ላይ በኩር ብሎ ይጠራዋል። “ደግሞም በኩርን ወደ አለም ሲገባ የእግዚአብሔር መላዕክት ሁሉም ለእርሱ ደብዳቤ” ይላል። በኩር ብሏልና የግድ ተከታይ አለው ማለት አይደለም። ምክንያቱም የአብ አንድያ ልጅ ከርስቶስ ነውና እርሱም ተቀደሚ ተከታይ የሌለውን ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚነግረን በማቴ 1:25 “የበኩር ልጄን” ሲል ተቀደሚ ተከታይ የሌለው ልጄን ማለቱ እንደሆነ ልንረዳ ይገባል። በተለየ የዚህን ትምጥም በትክክል ባለመገንዘብ የተሳሳተ አመለካከትን ያባዛል። ለለዚህም መጽሐፍ ቅዱሱን በደንብ እንዲያጤኑት እናሳስባቸዋለን።

ከዚህ ጋር በማያያዝ ከበኩር ጋር የሚገልጹት “ወንድሞቼ” ብሎ የተናገረውን ነው። እስኪ እርሱን ደግሞ እንመልከት እዚህ ላይ ማለት ማቴ1:25 በኩር ያለው ከጥንተ አብሶ ኃጢአት በኋላ በአዲስ ፍጥረት ለመጀመሪያ ጊዜ የተወለደ ማለት ነው።

2.4.2.1 ወንድሞቼ የሚለው ፍቺ

“ይህ የጸራቢው ልጅ አይደለምን እናቱስ ማርያም ትባል የለምን ወንድሞቼስ ያዕቆብና ዩሳ ለምያንም ይሁዳም አይደሉምን አህቶሉቸስ ሁሉ በኛ ዘንድ አይደሉምን እንኪያስ የኸን ሁሉ ከወዴት አገኘው ተሰናክሉበትም።” ማቴ 13:55-57

“ማቴ 12:46 “ገና ለሕዝቡ ሲናገር እነዝ እናቱና ወንድቹ ሊነጋገሩ ፈልገው በውጭ ቆመው ነበር።”

እነዚህ ጥቅሶች በመጥቀስ እመቤታችን ሌሎች ልጆች አሏት ይላሉ። ነገር ግን በመጽሐፍ ቅዱስ ቃል መሠረት ማቴ13:55 ስናይ ይህ የጸራቢው ልጅ

አይደለምን? ነው ያሉት እንግዲህ ወንድም የሚለው የግድ የሥጋ ወንድም መሆን አለበት የሚል ትርጉም ካገኘ የጸራቢው ልጅ ብለዋልና የዮሴፍ ልጅ ነው ማለት ነው። ግን ይህ እንዳልሆነ እናውቃለን። እነርሱም ጌታን በማጥፋትና በመናቅ የተናገሩት ነው ቃሉም እንደሚለን ተሰናክለበት ስለሚል ዛሬ እነርሱ የተሰናክሉበትን ንግግር ይዞ መጓዝ ያው እንደረረሰው ያን መሰነክል ካልሆነ ቆስተቀር ሌላ ምንም አይሆንም ተሰናክሎበት ያለው ትክክል ስላልነበሩ ነውና። እንዲሁ አሁንም በዚህ መለኮ የሚጓዙ መናቂታን በጌታ እየተሰናክሉበት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ግን በጌታ የማይሰናክል የተባረከ እንደሆነ ተናግሮአል።

ከዚህ በመነሳት መጽሐፍ ቅዱስ ወንዶች ለሚለው የለጠውን ትርጉም እንመለከት

- ሀ. በአንድ ቤተሰብ ያሉ ወንዶች ይባላሉ። ዘፍ 13፡8 እኛ ወንድማማች ነገና በእረኞቻችን መካከል ጥል እንዳይሆን ብሎ አብርሃም ለሎጥ ሲናገረው እናያለን። ነገር ግን ቀዳም ባለው ምዕራፍ ላይ በምዕ 12 አብርሃም ለሎጥ አንቱ እንደሆነ እንመለከታለን።
- ለ. የሀገር ልጆች ወንዶች ይባላሉ። ዘጸ 2፡11 እርስ በርሳቸው ሲደባደቡ ለነበሩ እስራኤላውያን መሴ የተናገራቸው ነበር።
- ሐ. የቅርብ ዘመዶች ወንዶች ይባላሉ። ዘጉ 20፡14
- መ. እውነተኛ ወደጀች ወንዶች ይባላሉ። 2ሳሙ 1፡26
- ሠ. የአንድ ነገድ ልጆች ወንዶች ይባላሉ። 2ሳሙ 19፡11
- ረ. ቃል የሚገባቡ ሰዎች ወንዶች ይባላሉ። አሞ 1፡19
- ሰ. በሃይማኖት አንድ የሆኑ ሰዎች ወንዶች ይባላሉ። ሮሜ 1፡13 ራል 1፡12 ወንዶች የሚለው ቃል ብዙ ፍቺ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለው ለለሆነ ወንድም የተባለ ሁሉ የግድ በሥጋ ከአንድ እናትና አባት ተወልዶአል ማለት አይደለም። ለመሆኑ ይህን በድንግል ላይ የሚናገሩ እርስ በርስ 'ወንድም ወንድም' ይባላሉ የለምን? ታዲያ እነዚህ ሁሉ

በስጋ የአንድ እናትና አባት ልጆች ናቸውን? 'ማስተወል ከኃጢአት መራቅ ነው'። ኢዮ 28፡28 ይላልና። ከመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የምንናገረው በትክክል ማስተዋል ይኖርብናል እንጂ በጎ ህሊና ከማጣት የተነሳ ነቀፋን ከመናገር የእግዚአብሔርን ታላቅ ሥራ ከመንቀፍ ልንቆጠብ ይገባናል 'እምነትና በጎ ህሊና ይኑርህ አንዳንዶች ህሊናን ጥሰው መርከብ አለ መሪ እንደሚጠፋ በእምነት ነገር ጠፍተዋልና።' 1ኛ ጢሞ 1፡19

ለምን ወንድሞችህ ብለው ተናገሩ ለሚለው የሚከተለውን እንመልከት

አንደኛው በአንድ ቤተሰብ ውስጥ ያሉ ወንዶች እንደሚባሉ ሁሉ ከርስቶስ ከሠው ወገን እንደ አንዱ ሆኖ በአጭር ቁመት በጠባብ ደረት ተወስኖ የተገለጠው እንደተባለው ከጌታ ጋር ጭቃ አያባኩ ወፍ እየለሩ አፈር እየፈጠ ያደጉ አብሮ አደግ ጓደኞቹ የእመቤታችን የእክስቶቿ የአንቶቿ ልጆች ናቸው ለምሳሌ የኢየሩሳሌም ኤጲስ ቆጶስ የነበረው ሐዋርያው ያዕቆብ የጌታ ወንድም ይባላል። እናቱ ሶስና ወይም ማርያም ባውፍልያ የእመቤታችን ዘመድ ነበረች። የቅርብ ዘመዶች ወንዶች ይባላሉና ዘጉ 20፡14

ሌላው የሴፍ ለድንግል ማርያም ሲታጭ ሚስቶቻቸው ከሞቱባቸው መካከል ስለነበር የሴፍ የቀድሞ ሚስቱ የሞተችበት ለው ፈት (Widower) ስለነበር ከቀድሞ ሚስቱ የወለዳቸው ልጆች በመሆናቸው በቤት አብረው በማደጋቸው ወንድሞች ተብለዋል። እንግዲህ ከላይ ወንድሞች ተብሎ የተሰጠውን ፍቺ ለማየት ይህ ከምን አንፃር ለምን እንደተባለ ሊረዱት ይገባል እንላለን። ማስተዋልን የስጥልን።